

Посібник з вивчення Біблії в Суботній школі
(*Жовтень, листопад, грудень 2014 року*)

IV квартал

Клітон Волен

ПОСЛАННЯ ЯКОВА

ЗМІСТ

Вступ. «Соломі'яне послання»?	2
Урок 1. 27 вересня-3 жовтня. Яків, брат Господа	4
Урок 2. 4-10 жовтня. Удосконалення нашої віри	13
Урок 3. 11-17 жовтня. Подолати спокусу	22
Урок 4. 18-24 жовтня. Слухачі та виконавці	32
Урок 5. 25-31 жовтня. Любов і Закон	42
Урок 6. 1-7 листопада. Дійова віра	52
Урок 7. 8-14 листопада. Приборкання язика	62
Урок 8. 15-21 листопада. Покірність небесної мудрості	72
Урок 9. 22-28 листопада. Один Законодавець і Суддя	82
Урок 10. 29 листопада -5 грудня. Плачте й ридайте!	90
Урок 11. 6-12 грудня. Приготування до живих	100
Урок 12. 13-19 грудня. Молитва, зцілення та відновлення	110
Урок 13. 20-26 грудня. Вічне Євангеліє	120

ВСТУП

«Солом'яне послання?»

Послання Якова – одна із книг Біблії, яку найчастіше неправильно розуміють. Під час дебатів у Лейпцигу в 1519 році вчений Римсько-Католицької церкви Йоганн Екк звертався до Послання Якова, наполягаючи на необхідності діл, аби протистояти поглядам Мартіна Лютера щодо виправдання винятково через віру.

У свою чергу Лютер зрештою відкинув богонатхненне авторство Послання, виходячи головним чином з помилкової думки про те, що воно навчає виправданню через діла. У вступі до перекладеного ним німецькою мовою Нового Завіту в 1522 році Лютер зазначив, що віддає перевагу такий книгам, як Євангеліє від Івана, Перше послання Івана, Послання до римлян, галатів, ефесян та Перше послання Петра, які відкривають Христа і навчають «усього необхідного і благословенного... що потрібно знати».

Його передмова до Послання Якова досить негативна. Лютер назвав його «справді солом'яним посланням», оскільки воно «не містить у собі природи Євангелія». Хоча Лютер ніколи не вилучав книгу Якова з канону Святого Письма, проте відокремлював її від тієї частини Біблії, яку вважав основним каноном. Акцент Лютера на посланнях Павла, особливо на Посланнях до римлян і до галатів, а також неприйняття ним Послання Якова, якому він надавав лише релігійної цінності, вплинули на значний сегмент християнського мислення протягом століть.

Ким же був Яків? Чи був він законником, котрий борювався з ідеєю Павла про виправдання через віру і навчав, що виправдання є результатом діл? Чи він просто відкрив дещо іншу перспективу в даному питанні, подібно до поглядів на вчення Ісуса, які ми знаходимо в Євангеліях? Відповіддю, безперечно, є останнє.

Не всі реформатори поділяли невисоку думку Лютера щодо Послання Якова. Така відома особа, як Меланхтон, найбільшчий друг Лютера, вірив, що послання Павла і Послання Якова не суперечать одні одним.

Яків добре знав Ісуса. Його Послання, імовірно, було першим з усіх наявних християнських писань, і з усіх послань воно найбільше відображає вчення Христа, яке ми знаходимо в Євангеліях. Як і в притчах Ісуса, у Посланні Якова ми бачимо численні образи, узяті із сільського господарства та світу фінансів. Інші важливі теми говорять про мудрість, молитву й особливо про віру.

Послання Якова унікальне і в інших аспектах. Воно відкриває перед нами завісу, дозволяючи побачити деякі труднощі, з якими зустрічалися перші християнські громади. У Церкву проникли заздрість, ревності та світськість, тому складається враження, що мав місце соціальний і культурний тиск, який нашкодував багатьох і бідних християн одних проти інших. Ми також бачимо розвиток великої боротьби, виходячи з того, що Яків виступає проти фальшивих проявів мудрості й віри.

Для адвентистів сьомого дня особливо важливо, що Послання Якова проголошує впевненість у поверненні Ісуса; особливе місце в ньому відведено таким темам, як Закон, суд і Другий прихід. Тут також представлений Ілля як приклад для наслідування. Для нас, адвентистів сьомого дня, це особливо актуально, адже нам доручено приготувати шлях для Другого приходу Христа.

Отже, можна сказати, що наша подорож в поточному кварталі охоплює всю християнську еру, оскільки включає в себе деякі з найбільш ранніх настанов, а також висвітлює важливі істини для останніх днів.

Доктор богослов'я Клінтон Волен є помічником директора Інституту біблійних досліджень при Генеральній Конференції. Він спеціалізується в дослідженні Нового Завіту та його зв'язків зі стародавнім юдаїзмом. Доктор Волен жив і працював у Росії, Новій Зеландії, Сполученому Королівстві та на Філіппінах. У них із дружиною Джіною, котра працює в Адвентист Ревью, двоє дітей – Деніел та Хезер.

Директор видавництва Василь Джуклай, головний редактор Лариса Качмар
переклад Надія Качмар, богословська експертиза Ірина Карпи, Ігоря Корещука
коректори: Юлія Валючук, Людмила Шаповал, комп'ютерна верстка Віри Кузьменко
дизайнер обкладинки Тетяна Романко, відповідальна за друку Тамара Гришук

Папір газетний. Офсетний друк. Підписано до друку 24.07.2014 р. Гарнітура Ньютон. Наклад 9800 примірників.
Видавництво «Джерело життя», 04107, м. Київ, вул. Лук'янівська, 9/10-А
тел. (044) 425-69-06, факс 467-50-64, E-mail: dzhergelo@ukr.net, www.advntst.org.ua

ЯКІВ, БРАТ ГОСПОДА

Біблійні тексти для дослідження: Івана 7:2-5; 1 Кор. 15:5-7; Якова 1:3; 2:5; 1 Петра 2:9, 10; Матв. 7:24-27.

Пам'ятний вірш: «Ви друзі Мої, якщо читите те, що Я запам'ятаю вам» (Івана 15:14).

Сьогодні ми далекі від перших днів християнської Церкви як у культурі, так і в часі. Тому маємо слабке уявлення про те, що означало належати до раннього християнського руху в епоху, коли чимало громад збиралися по домівках, а більшість віруючих були євреями, яких переслідували свої ж брати-ізраїльтяни. Послання Якова дає нам можливість поглядитися на раннє юдейське християнство до того, як воно розчинилося в тумані юдейсько-християнського протистояння, коли в II столітті й пізніше Церква, що складалася переважно з наvernених язичників, потіснила юдеїв.

Читаючи Послання Якова, не можна сказати, що якась криза або велика погребна місцевої громади змусила апостола написати його. Найімовірніше, воно адресоване всім християнам, «що в розсіянні» (Якова 1:1).

Однак перш ніж зануритися у вивчення Послання, цього тижня ми познайомимося з інформацією про самого автора. Ми відповімо на такі запитання: Ким був Яків? Що відомо про його походження, біографію? Як він був пов'язаний з Ісусом? Яку посаду займав у Церкві?

ЯКІВ, БРАТ ІСУСА

Очевидно, автор Послання був добре відомий у Церкві, оскільки ми не знаходимо в його листі іншої інформації щодо нього самого, крім тієї, що міститься в Якова 1:1: «Яків, раб Бога й Господа Ісуса Христа, – дванадцятим племенам, що в розсіянні: вітаю!».

Таким чином, визначаючи його походження, ми можемо доволі швидко скоротити кількість варіантів. У Новому Завіті зустрічаємо чотирьох чоловіків на ім'я Яків. Це двоє з дванадцятьох учнів (Марка 3:17, 18); батько Юди (одного з дванадцятьох, але не Юди Іскаріота, Луки 6:16) та один з братів Ісуса (Марка 6:3). З цих чотирьох осіб тільки брат Ісуса жив досить довго і був доволі відомий у Церкві, щоб написати таке Послання. Тому ми віримо, що автором цієї новозавітної книги є Яків, брат Ісуса.

Як син теслі (Матв. 13:55), Яків мав більше можливостей для навчання, ніж звичайні селяни. Його Послання – один з найкращих прикладів літературної грецької мови в Новому Завіті. За своїм багатим лексиконом, схильністю до риторики й посиленнями на Старий Завіт воно поступається тільки Посланню до євреїв. Оскільки ім'я Якова стоїть першим у списку братів Ісуса, він, імовірно, був старшим сином у сім'ї. Але факт, що Ісус довірив турботу про Свою матір улюбленому учневі Іванові (Івана 19:26, 27), дозволяє припустити, що Його брати були не синами Марії, а дітьми Йосипа від попереднього шлюбу.

У контексті служіння Ісуса прочитайте такий вірш: «Коли Його рідні почули, то вийшли, щоб забрати Його, бо казали, що Він не при Собі» (Марка 3:21; див. також Івана 7:2-5). Що повідомляють нам прочитані тексти про те, як сприймали Ісуса в його сім'ї? Які уроки з цього ми можемо почерпнути для себе, якщо іноді наші близькі не розуміють нас?

«Брати Ісуса мали фальшиве уявлення про діяльність Месії й не вірили в Божественне призначення Ісуса, тому спонукували Його прилюдно виступити на святі кущів» (Е. Уайт. Христос – надія світу, с. 485, 486).

ЯКІВ ЯК ВІРУЮЧИЙ

Прочитайте 1 Кор. 15:5-7; Дії 1:14. Що тут сказано про зміни, які відбулися з Яковом?

Після Свого воскресіння Ісус з'явився багатьом, включаючи Петра і «дванадцятьох» (за винятком Юди Іскаріота). Потім Він одночасно з'явився понад п'ятистам братам. Очевидно, Якова не було на тому зібранні, бо Ісус явився йому окремо, і це було спеціальне з'явлення, оскільки воно особливо відзначене. Біблія не повідомляє, що сталося під час цієї зустрічі. Однак, очевидно, вона справила на Якова великий вплив, адже він став вірним послідовником Ісуса й авторитетним керівником Церкви.

Що ще нам відомо про Якова? Дії 12:16, 17; 15:13, 14, 19; 21:17-19; Гал. 1:18, 19; 2:9.

Яків швидко став провідною постаттю в Єрусалимській церкві. Після того як ангел звільнив Петра з в'язниці (44 р. н. е.), він попросив повідомити Якова про те, що з ним сталося (Дії 12:17). Через п'ять років Яків головував на соборі в Єрусалимі й отолосив прийняте радою рішення. Перелічуючи «стовпів» Єрусалимської церкви, Павло згадує Якова раніше за Петра та Івана (Гал. 2:9). Через кілька років потому (58 р. н. е.), коли Павло приніс кошти, зібрані в різних церквах для бідних у Єрусалимі, їх склали біля ніг Якова (див. Е. Уайт. Нариси з життя Павла, с. 208, 209).

Судячи з усього, Якова високо шанували протягом багатьох десятиліть після смерті апостолів. Про його благочестя було складено стільки легенд, що він запам'ятався як «Яків благочестивий». Отже, хоча спочатку Яків мав великі сумніви щодо Ісуса, згодом він став духовним велетнем ранньої Церкви.

Вівторок

30 вересня

ЯКІВ ТА ЄВАНГЕЛІЄ

На жаль, можливо, через вплив Лютера, багато християн не можуть побачити важливої вістки, що міститься в Посланні Якова. Не применшуючи внеску Лютера, зробленого для Церкви його днів, ми повинні пам'ятати, що «Реформація не

закінчилася... діяльністю Лютера. Вона триватиме до останніх днів історії світу». Хоча реформатори продовжували поділяти деякі «серйозні помилки», «відтоді і до наших днів нове світло постійно освічує Святе Письмо, розкриваючи все нові й нові істини» (Е. Уайт. Історія викуплення, с. 353).

Тому виникло Велике пробудження, якому сприяли Джонатан Едвардс, Джордж Уайтфілд і брати Уеслі — родоначальники методистського руху, котрий підкреслював вирішальне значення святості в християнському житті. Справа реформи отримала продовження завдяки Другому пробудженню, під час якого Бог створив Церкву адвентистів сьомого дня для проголошення Трьохангельської вістки. Кульмінацією цієї всевітньої проповіді є сповнене Духом свідчення людей, «які бережуть Божі заповіді та віру Ісуса» (Об'явл. 14:12).

Прочитайте Якова 1:3; 2:5, 22, 23; 5:15. Як у даних текстах зображено дію віри? Згідно з цими текстами, що означає жити вірою? Яким чином вони свідчать, що віра – це щось більше, ніж інтелектуальна згода із запропонованими істинами?

Деяких може здивувати факт, що у своєму короткому Посланні Яків говорить про віру 19 разів – більше, ніж про діла й виправдання разом узяті! Фактично на важливості віри наголошується від самого початку першого розділу у зв'язку з випробуваннями та проханням про мудрість (вірші 3, 5, 6). Це показує, що Яків не просто пише віруючим, а й очікує від них певної якості віри. Як ми побачимо, сама по собі віра в щось не приносить багато користі, справжня віра має певні особливі властивості. Тобто правдива віра буде явлена в житті й характері віруючої людини. **Як ваші повсякденні діла розкривають якість та реальність вашої віри? Яким чином ви можете показати реальність вашої віри навіть у «дрібницях»?**

Середа

1 жовтня

«ДВАНАДЦЯТЬОМ ПЛЕМЕНАМ, ЯКІ В РОЗСІЯННІ»

Прочитайте Якова 1:1; Дії 11:19-21; 1 Петра 2:9, 10. Хто ці «дванадцять племен» і як вони опинилися в розсіянні?

Як бачимо, Яків писав віруючим. Спочатку євангельська справа була зосереджена в Єрусалимі (Луки 24:47). Проте внаслідок гоніннь, які посилювалися після смерті Степана, віруючі розсіялися і наслідки Євангелія було посіяно в містах та прилеглих до них територіях Римської імперії.

Згідно з Дією 11, Євангеліє досить рано поширилося серед язичників, починаючи з Антіохії. Імовірно, лист до «дванадцятих племен» – це звернення до всіх християн. Складається враження, що тоді не було різних громад залежно від етнічної приналежності. З цієї причини Єрусалимському собору незабаром довелося приймати рішення про те, чи повинні віруючі язичники спочатку ставати юдеями через обрізання (Дії 15:1-6), щоб долучитися до християн.

Прочитайте Дію 15:13-21. Як Яків пропонує вирішити проблему, що виникла в ранній Церкві?

Обґрунтоване Святим Письмом рішення допомогло зберегти єдність Церкви: Яків звернувся до пророцтва Амоса про те, що відновлення й розповсюдження Ізраїлю торкнуться і язичників (Дії 15:16, 17). Він запропонував постанову, яка ґрунтувалася на законах Мойсея про приходьків (Левит 18-20). Яків звертається до своїх читачів як до дванадцятих племен, щоб нагадати їм про їхню ідентифікацію як співспадкоємців даної Авраамової обітниці. Петро висловлює цю ж думку, коли описує християн як «народ святий» (1 Петра 2:9, порівняйте з Вих. 19:5, 6) і звертається до «розсіяних» в різних місцях (1 Петра 1:1). В обох уривках (Якова 1:1 і 1 Петра 1:1) використовується грецьке слово «діаспора», яке зазвичай указує на юдеїв, котрі живуть за межами географічних кордонів Ізраїлю (див. Івана 7:35).

Розсіяна Церква? Це нагадує нас, адвентистів сьомого дня. Не вважаючи на значні культурні, етнічні й соціальні відмінності, які мають місце в нашому середовищі, що об'єднує адвентистів сьомого дня у Христі в особливий протестантський рух?

Четвер

2 ЖОВТНЯ

ЯКІВ ТА ІСУС

Яків мав можливість бачити Ісуса, коли Він був дитиною, юнаком і дорослим. Потім Яків не тільки повірив в Ісуса як Месію, а й став керівником християн у Єрусалимі. Однак Яків

називає себе не братом, а «рабом» (Якова 1:1) Ісуса. Безперечно, він навчився покори та справжньої мудрості. Не дивно, що ці важливі теми також включені в його Послання (див. Якова 1:9-11, 21; 3:13-18; 4:6-10).

Порівняйте наведені тексти і визначте, що в них спільного: Якова 1:22 і Матв. 7:24-27

Якова 3:12 і Матв. 7:16

Якова 4:12 і Матв. 7:1

Подібність Послання Якова з ученням Ісуса, особливо з Нагірною проповіддю, вважається загальноновизнаною. «Всеосяжний вплив Ісуса лежить в основі всього вчення Якова» (Пітер Девідс. Послання Якова, с. 50).

Уважно порівнюючи Послання Якова з Євангеліями, можна виявити, що цей лист не ґрунтується на жодному з них. Яків пише, виходячи з близького особистого знайомства з ученням Ісуса, Котрий завжди надихав Своїх слухачів вірити і закликав їх застосовувати цю віру. Досліджуючи Послання Якова, ми виявимо в ньому подібний підхід. Яків не задовольняється слабкою, безплідною, хиткою вірою. Як ми побачимо наступного тижня, у першій частині книги домінує тема віри і Яків показує, як ця найважливіша якість зміцнює життєво необхідні взаємовідносини з Христом.

Поміркуйте про якість та реальність вашої віри. Наскільки вона реальна? Наскільки глибока? Як вона допомагає вам жити християнським життям? Що б ви могли зробити та які рішення прийняти, аби поліпшити якість вашої віри й поглибити її?

П'ятниця

3 ЖОВТНЯ

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Не раз, висуваючи застарілі, затерті філософські ідеї фарисей, брати Ісуса брали на себе сміливість повчати Того, Хто знав повноту істини і розумів усі таємниці. Вони легковажно засуджували те, чого не могли збагнути; своїми

докорами вони постійно дошкуляли Йому, і душа Спасителя була втомлена й зажурена. Визнаючи свою віру в Бога, вони думали, що захищають Його, а тим часом Бог був з ними в людському тілі, та вони не впізнали Його.

Усе це робило шлях Ісуса тернистим. Нерозуміння, з котрим Він зустрічався у власному домі, завдало Йому стільки болю, що Господь з великим полегшенням залишав Його» (Е. Уайт. Христос — надія світу, с. 326).

Питання для обговорення:

1. Послання Якова – це по суті посібник з практичного християнського життя. Можливо, це перша написана книга Нового Завіту (між 44-м і 49-м рр. н. е.). Але крім того, що це богословська книга, вона також навчає нас, як жити християнським життям. Чому жити вірою так само (якщо не більше) важливо, як і вірити? Іншими словами, що важливіше: у що ми віримо чи як виявляємо цю віру у своєму житті? Наприклад, хто чинить краще: щирий християнин, котрий по-справжньому, серйозно дотримується неділі, чи нещирий християнин, який нібито дотримується суботи, але насправді не ставиться до цього серйозно?
2. В уроці за понеділок ми говорили, що Яків був братом Ісуса. Хоч Ісус – Бог, Творець усього існуючого, Він також був Людиною, Одним з нас такою мірою, що в Нього навіть були зведені брати і сестри. Як ця дивовижна концепція допомагає нам зрозуміти, яким чином була подолана величезна прірва між Небом та грішним світом? Що це говорить нам про шлях, яким пройшов Бог, аби спасти грішне людство? Яким чином людська природа Христа допомагає нам зрозуміти, як ми можемо перемогти гріх, а також переконає нас у тому, що Бог розуміє наші проблеми і боротьбу?
3. У пройденому уроці було згадано, що покірність – одна з тем Послання Якова. Чому покірність така важлива в християнському житті? У світлі подвигу нашого Спасителя на Голгофському хресті чи може хто-небудь із нас виявляти пиху або зарозумілість, особливо в духовних питаннях?

КЕРІВНИЙ ГОЛОС БОГА

Я, як і мої друзі-підлітки, хотів узяти від життя все. Ми ходили на вечірки і вживали алкоголь, але задоволення від цього я не отримував. Я шукав чогось значущого, але не знав, чого саме і де це шукати.

Коли ми з близькими друзями залишалися самі, наша розмова завжди зводилася до однієї теми – релігії. Найчастіше ми говорили про Бога. Як виявилось, один з нас, Фелікс, багато знав про Бога. Як я згодом дізнався, він був із сім'ї адвентистів сьомого дня. Хоча Фелікс не відвідував церкву, на нас він справляв позитивний вплив.

Іноді Фелікс розповідав нам історії з Біблії. Раніше я ніколи нічого подібного не чув, і мені здавалося, що це казки. Однак коли він приніс мені Біблію, я сам прочитав ці історії. Крім того, у Святому Письмі я знайшов пророцтва. Я не розумів їх і попросив Фелікса пояснити мені. Він сказав, що я не зможу їх зрозуміти, доки перед читанням не помолюся. Я посміхнувся, але він наполягав. Я спробував, і це спрацювало.

Читаючи Біблію, я дізнався, що наші тіла – храм Бога, тому ми не повинні руйнувати його нечистою їжею та шкідливими звичками. Я сказав Феліксу, що вирішив не ходити на дискотеки й вечірки та не буду вживати алкоголь, палити і навіть їсти нечисту їжу. А він запросив мене піти з ним до церкви.

У суботу вранці мені зателефонував Фелікс і сказав, що вирішив сьогодні попрацювати. По дорозі на роботу він на мотоциклі потрапив в аварію. Я поспішив до лікарні, але там мені сказали, що його перевели в іншу лікарню. Було близько 9 ранку. Я помолюся: «Господи, що ж мені робити? Поїхати в іншу лікарню чи піти до церкви?» І я відчув, що Бог спонукує мене піти до церкви. Я радий, що послушався.

Я почав регулярно відвідувати церкву. Коли Фелікса випишали з лікарні, він якось прийшов разом зі мною до церкви,

але потім перестав її відвідувати. Він продовжував уживати наркотики, алкоголь, палити і порушувати Божий Закон.

Мій молодший брат бачив зміни, які Бог звершив у моєму житті, і теж почав відвідувати церкву. Потім інші мої брати і сестри також вирішили відвідувати церкву. Врешті-решт ми всі уклали заповіт з Господом. Але мої батьки чинили опір.

Пастор попросив мене проводити семінари в Малій групі. Нам ніде було збиратися, тому я молився і відчув спонукання попросити в батьків дозволу збиратися в нашому домі. На мій подив, батьки дозволили проводити зустрічі на веранді перед будинком. Коли ми почали співати, я помітив, що батьки підійшли ближче до вікна. Незабаром мама вийшла і сіла з нами. Наступного вечора до нас приєднався і батько.

Коли розпочалася євангельська програма, батьки не пропустили жодної зустрічі. Після завершення програми вони уклали заповіт з Богом. Знаючи, що вони відчували, коли я тільки почав відвідувати церкву, важко повірити, що протягом чотирьох років уся моя сім'я приєдналася до Церкви адвентистів сьомого дня. Ми беремо активну участь у служінні громади. І мені подобається працювати місіонером-добровольцем.

Жак Сезера, за професією маляр, служить місіонером-добровольцем і старшим пресвітером у Морн-Пітоль, Мартиніка.

УДОСКОНАЛЕННЯ НАШОЇ ВІРИ

Біблійні тексти для дослідження: Якова 1:2, 3; 1 Петра 1:6, 7; Филп. 3:12-15; Якова 1:19-21; Луки 17:5, 6; 12:16-21.

Пам'ятний вірш: *«Дивлячись на Проводиря і Вершителя віри, на Ісуса, Який, незважаючи на сором, замість належної Йому радості, перетерпів хрест і сів праворуч Божого престолу» (Євр. 12:2).*

Один стоматолог пояснив, чому його коронки завжди бездоганні. «На відміну від інших фахівців, — сказав він, — у мене ніколи не виникають проблеми з коронками, що надійшли з лабораторії. Якщо я відправляю їм досконалу роботу, вони повертають мені досконалі коронки». Цей стоматолог не турбується про кінцевий результат. Він зосереджений на своїй роботі на початковій стадії процесу.

Як християнам, нам не потрібно надмірно хвилюватися про те, наскільки досконалыми будуть наші характери — боротися «добрим результатом». Це Божа робота. Наше завдання — боротися «добрим подвигом віри» (1 Тим. 6:12), дивлячись на Ісуса, «Проводиря і Вершителя віри». Така віра в Христа дає Йому можливість працювати в нас, викликаючи «і бажання, і дію» (Филп. 2:13), а також завершити цю добру, розпочату Ним справу (Филп. 1:6). Без віри в Христа можна відчутти свою поразку ще на початку, оскільки ми зосереджені на собі, а не на Ньому.

Ісус каже: «Боже діло є те, щоб ви повірили в Того, Кого Він послав» (Івана 6:29). Яків, як побачимо, допомагає нам зрозуміти цю важливу духовну істину.

ВІРА ВИТРИМУЄ

Прочитайте Якова 1:2, 3; 1 Петра 1:6, 7; 4:12, 13. Яку спільну позицію займають Яків та Петро в питанні випробувань? Як ми повинні ставитися до цього дивовижного біблійного повеління?

Нікому не подобається страждати, майже завжди ми намагаємося уникати страждань. У вірші 3 використовується грецьке слово «докіміон», яке вказує на випробування віри. Воно означає процес дослідження автентичності чогось. Петро порівнює таке дослідження або випробування нашої віри з очищенням золота вогнем. Хоча випробування може виявитися неприємним, Бог очікує позитивного результату. Випробування не повинні пригнічувати нас, адже якщо ми залишимося вірними, то вийдемо «мов те золото» (Йова 23:10, порівняйте з Прип. 17:3).

Отже, ми повинні радіти, коли приходять випробування, особливо пов'язані з вірою, адже Ісус сказав: «Радійте й веселіться, бо велика нагорода ваша на небесах» (Матв. 5:12). Випробування також допомагають нам глибше оцінити страждання Христа заради нас. Як зазначено в 1 Петра 4:13, вони дають нам можливість брати участь у стражданнях Христа.

Ми повинні дивитися далі самого випробування і подумки бачити результат, якого бажає Бог. Саме тут діє віра. Нам необхідно вірити в люблячого Отця, покладатися на Його мудрість та діяти на підставі Його Слова. Ми можемо з упевненістю довірити Йому своє майбутнє (див. Римл. 8:28). Фактично тільки за допомогою віри, особистого пізнання Божої любові і життя вірою у світлі цієї любові ми можемо радіти в наших випробуваннях.

Згідно з Якова 1:3, остаточною метою випробування нашої віри є терпіння. Грецьке слово «хюпомоне» також може бути перекладене як «витривалість» або «стійкість». «Хюпомоне» вказує на щось, що за тривалістю перевершує ці якості, оскільки впевнено ґрунтується на обітницях про Боже остаточне звільнення (див. також Луки 21:19).

Залишатися вірним Богові під час випробувань, тобто не втрачати віри і покладатися на Господа навіть у найважчі часи, – це одне, але нам сказано, що під час випробувань потрібно радіти. Чи це не занадто? Зрештою, часом досить

важко просто залишатися вірним у випробуваннях, але радіти в них? Проте саме до цього закликає Слово Боже. Як же нам навчитися радіти у випробуваннях, якщо радість у такий час – це останнє, до чого ми схильні?

Понеділок

6 ЖОВТНЯ

ДОСКОНАЛІСТЬ

Прочитайте Якова 1:2-4. Зверніть увагу на послідовність: віра, випробування, терпелість, досконалість. Яків починає з віри, оскільки це підстава будь-якого справжнього християнського досвіду. Потім він говорить, що нам потрібні випробування, аби перевірити істинність нашої віри. Далі автор стверджує, що випробування можуть навчити нас терпелivosti, тому з часом вони не зможуть стати для нас несподіванкою і перемогти нас. Мета Бога для Його дітей полягає в тому, щоб вони «були досконалі та бездоганні і щоб нічого вам не бракувало» (Якова 1:4). Не може бути більш піднесених слів. Слово «досконалі» («телейос») означає духовну зрілість, а слово «бездоганні» («холоклерос») вказує на цілісність і неушкодженість у всьому. Воістину, в Господі ми можемо досягти багато чого, якщо тільки померемо для себе і дозволимо Йому викликати в нас «за Своєю доброю волею... і бажання, і дію» (Филп. 2:13).

Прочитайте Ефес. 4:13 і Филп. 3:12-15. Згідно з цими текстами, як християни повинні ставитися до досконалості?

Подібно до Павла, послідовники Христа ніколи не будуть задоволені чимось меншим, ніж приведення свого життя у відповідність з безкорисливою жертвовною любов'ю свого Вчителя. Проте ми ніколи не відчуватимемо, що вже досягли мети або стали досконалими.

Також зверніть увагу, що в наведених текстах зроблено акцент на майбутньому. Павло вказує на те, що йому обіцяно в Бозі через віру в Ісуса. На християнському шляху ніколи не буде такої миті, коли ми зможемо сказати: «Я досягнув», принаймні у сфері характеру. (Чи помічали ви, що люди, котрі заявляють про якісь свої духовні досягнення, зазвичай неприємні в спілкуванні і самоправедні?) Ми подібні до вистрив мистецтва: нас завжди можна вдосконалювати, і Бог

обіцяє це робити доти, доки ми продовжуємо вірити й щодня вручаємо себе Йому в довірі та послушху.

Чи були б ви достатньо досконалі для отримання спасіння, якби померли просто зараз? А якби померли через два тижні після того, як прийняли Христа? Як ви вважаєте, чи будете ви достатньо досконалі через шість місяців? Що ваші відповіді відкривають про вашу потребу в досконалому одязі Христової праведності незалежно від того, якого рівня «досконалості» ви досягнули?

Вівторок

7 ЖОВТНЯ

ПРОСИТИ З ВІРОЮ

Прочитайте Якова 1:5, 6. Чим мудрість відрізняється від знання? Який зв'язок між мудрістю і вірою вбачає Яків?

Може здатися дещо дивним, що Яків пише: «Якщо комусь із вас бракує мудрості». Хто вважає, що в нього достатньо мудрості? Навіть Соломон, усвідомлюючи свою потребу в мудрості, покійно просить Бога дарувати йому «серце розумне, щоб... розрізнити добре від злого» (1 Цар. 3:9). Згодом він написав: «Страх Господній — початок премудрости» (Прип. 9:10).

Ми схильні думати, що розуміємо, що таке мудрість. Який інший аспект істинної мудрості відкривають нам наступні тексти? Якова 1:19-21; 2:15, 16; 3:13.

Книга Приповістей та Послання Якова описують мудрість як щось дуже практичне: це не те, що ми знаємо, а те, як живемо. Наприклад: «Кожна людина нехай буде швидка до слухання, стримана в словах» (Якова 1:19). Платон сказав: «Мудрі люди кажуть, бо їм є що сказати, а нерозумні — бо хочуть щось сказати». Іншими словами, ми можемо мати всі знаннями, які пропонує світ, і при цьому не мати істинної мудрості.

Оскільки Бог є джерелом істинної мудрості, ми здобуваємо мудрість, слухаючи Його — читаючи Його Слово та проводячи час у роздумах про життя Христа, «Який став для нас мудрістю від Бога» (1 Кор. 1:30). Навчаючись відображати характер Христа у своєму житті, ми живемо відповідно до істини, явленої в Ісусі. Це і є справжня мудрість.

16

Ще раз прочитайте Якова 1:6. Ми повинні просити з вірою, не сумніваючись. Чи завжди це легко? Кого часом не додали сумніви? Коли це відбувається, дуже важливо молитися й роздумувати над основами нашої віри: історією Ісуса, Біблією, ними пророцтвами та власними досвідами. Як це допомагає нам долати різноманітні сумніви?

Середа

8 ЖОВТНЯ

ЗВОРОТНИЙ БІК ВІРИ

Прочитайте Якова 1:6-8. Про що апостол пише в цьому уривку?

Слово, перекладене як «сумнів», указує на внутрішнє розділення, це допомагає нам зрозуміти зв'язок сумніву з лукавством. Характерний приклад ми бачимо в пустелі Паран у Кадеші. Там ізраїльтяни стали перед вибором: з вірою рухатися далі чи поветати проти Господа. Дивовижно, що вони вважали за краще поветати і готові були повернутися в рабство до Єгипту. Коли ж Бог втрутився в ситуацію й оголосив через Мойсея, що вони помруть у пустелі, народ раптом «повірив!» Вони сказали: «Ось ми, — і ми підемо до місця, що Господь був сказав, бо ми прогрішили» (Чис. 14:40).

«Здавалося, що ізраїльтяни щиро розкаються у своєму гріху, насправді ж вони сумували не стільки з приводу своєї недлячності та непослуху, скільки через наслідки лихої поведінки. Коли вони зрозуміли, що Господь не змінить Свого вироку, то знову стали свавільними й оголосили, що не повернуться назад до пустелі. Наказуючи їм відійти від володінь їхніх ворогів, Бог випробовував їхню покійність і виявив, що вона не була правдивою» (Е. Уайт. Патріархи і пророки, с. 391).

Прочитайте Луки 17:5, 6. Що Ісус говорить тут про віру?

Коли учні попросили додати їм віри, Ісус сказав, що віра, як гірчичне зернятко, — це вже багато. Важливо, щоб наша віра була живою і зростаючою, а це може відбутися та відбудеться, якщо тільки ми будемо вправлятися у вірі, підтримуючи зв'язок із Богом та довіряючи Йому в усіх ситуаціях. Однак часом на шляху виникають сумніви. Світ атакує нас сумнівами і скептицизмом, ніхто не застрахований від цього. Усе, що ми можемо

17

зробити, — молитися, долаючи важкі обставини, пам'ятати вірність Бога в минулому і довіряти Йому наше майбутнє.

Які у вас є причини довіряти Богові та Його обітницям і жити вірою? Згадайте ці причини, поміркуйте над ними — віра ваша зросте.

Четвер

9 жовтня

БАГАТІ ТА БІДНІ

У своєму короткому Посланні Яків багато говорить про бідних, деякі навіть вважають, що це головна тема його Послання. Проте для сучасної людини такі викривальні слова проти багатих і на користь бідних здаються дещо екстремальними, вони навіть шокують. Однак Яків не говорить нічого, що суперечило б словам Ісуса.

Порівняйте Якова 1:9-11 з Луки 8:14; Якова 1:27 з Матв. 25:37-40; Якова 2:15, 16 з Луки 10:29-37; Якова 5:1-4 з Луки 12:16-21. Яка загальна вістка звернена до нас? Які застереження та повчання ми всі можемо почерпнути з того, що так ясно висловлено в текстах?

Звичайно, Яків не зачинає двері Царства перед багатими людьми. Але, як і Христос, він розуміє підступність спокус, які приходять разом з багатством. Багаті чи бідні, ми повинні дивитися на реальну нагороду. Гроші можуть обманути нас, спонукати зосередитися на тимчасовому, а не на вічному (2 Кор. 4:18).

Без сумніву, придбані багатство, вища освіта або соціальний вплив спонукають людей відокремитися від «менш успішних». Проте рання Церква об'єднала ці два класи людей, перевернувши світські цінності з ніг на голову. Людина, яка займає нижче місце, але виявляє покірність, перебуває на висоті.

«Доки в Божому світі є голодні, котрих потрібно нагодувати, голі, котрих потрібно одягнути, душі, котрі помирають від нестачі хліба й води спасіння, будь-яке непотрібне потурання своїм бажанням, будь-яка надмірність у коштах волає про допомогу бідним та знедоленим» (Е. Уайт. Соціальне служіння, с. 269).

Що ви можете сказати про себе? Неважливо, багаті ви чи бідні, важливо, як ви ставитеся до грошей. Що такого є в грошах, що вони становлять потенційну загрозу для наших душ?

П'ятниця

10 жовтня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте з книги Е. Уайт «Христос — надія світу» розділ «Нагірна проповідь» (с. 298-314).

«Бог бажає, щоб Його слуги знали свої власні серця. Аби показати їм їхній справжній стан, Він дозволяє вогняним випробуванням наздоганяти їх, щоб вони були очищені. Життєві випробування — це Божі засоби, покликані усунути нечистоту, слабкості й вади наших характерів та підготувати нас до перебування в товаристві чистих небесних ангелів у славі. Тому, проходячи через труднощі, коли нас долають вогняні випробування, хіба не повинні ми дивитися на невидиме, на вічну спадщину, вічне життя, вічну славу понад міру? Якщо ми так чинимо, вогонь не знищить нас, а лише спалить шлаки, і ми вийдемо сім разів очищені, несучи на собі відображення Божественного» (Е. Уайт. The Advent Review and Sabbath Herald, 10 квітня 1894 р.).

Питання для обговорення:

1. **Які біблійні герої слугують для вас особливою підтримкою під час страждань? Чи навчилися ви радити у випробуваннях? Якщо так, то розкажіть класові, що вам допомогло в цьому. Водночас, якщо ви не змогли радити в стражданнях, поговоріть у класі і про це (якщо доречно).**
2. **Поміркуйте над тим, що справжня мудрість — не стільки розумове пізнання, скільки наше життя по вірі в Христа. Але чому це не означає, що розумове пізнання неважливе? Як, наприклад, неправильне вчення може нашкодити спілкуванню людини з Господом?**
3. **У молодій людині був друг, який пройшов через тяжкі випробування. Хоча юнакові було боляче дивитися на те, що відбувалося з другом, але він зауважив, що останній зростає в благодаті. Коли нещастя закінчилися, його друг справді змінився на краще! Яку духовну користь принесли вам пережиті вами випробування? Запитайте себе, чи могли б ви навчитися цих уроків іншим чином?**
4. **Що ви можете сказати людині, котра, імовірно, щиро вірить, проте визнає, що часом її долають сумніви? Як ви можете їй допомогти?**

НАДІЯ ХАЙДІ (Частина 1) ХУАН КАЙСЕДО СОЛІС

Коли тринадцятирічна Хайді та її двоюрідна сестра Мірелла почали ставити під сумнів авторитет своїх матерів, мати Хайді вирішила зупинити їхнє бунтарство, доки вони зовсім не відбилися від рук. Вона повела Хайді до медіума-відьми.

Відьма заявила, що в Хайді злий дух. «Я бачу золоте перо над твоєю головою, – сказала відьма. – Дух, який опанував тобою, всемогутній». Вона провела ритуал над Хайді, щоб вигнати з неї бунтарство. Раптом Хайді відчула, ніби її тіло більше їй не належить. У неї запаморочилася голова, і вона знепритомніла.

Після того як вони повернулися додому на ферму, що в передмісті Калі, Колумбія, Хайді почала дивно поводитися. Вона повзала по підлозі, як змія, і говорила чужими голосами, котрі обіцяли велике багатство. Хайді завдавала родині лише клопотів. Іноді, доторкаючись до дівчинки, члени сім'ї відчували невидимі ляскання по руці. Невидимі руки ламали меблі в будинку і пробивали дірки в стінах.

Духи приходили і зникали несподівано, наводячи на всіх тривогу і страх. Члени сім'ї не хотіли сердити духів, сподіваючись, що в їхній дім прийде обіцяне ними багатство.

Одного разу духи заговорили і через Міреллу. Вона описала духа, який увійшов у неї, як сильну людину. Ніхто не міг його бачити, але всі відчували його злу присутність. Духи входили в тіла дівчаток і змушували їх жадбно поглинати їжу, а коли залишали їх, вони знову були голодними.

Проживши в страху і муках кілька місяців, батьки вирішили спробувати позбутися духів, переїхавши до міста Калі. Але духи розсердилися і почали батогами й палицями бити дівчаток, доки їхні тіла не вкрилися ранами та синцями. Вони давали їм таку

силу, що четверо чоловіків не могли втримати їх. Перелякані рідні вирішили докласти всіх зусиль, щоб допомогти дівчаткам звільнитися від цих духів.

Мама водила Хайді то в одну церкву, то в іншу, сподіваючись звільнити доньку від духів. Але нічого не допомагало. Тоді сусід розповів їм про Церкву адвентистів сьомого дня. Але духи попередили Хайді: якщо вона піде до цієї церкви, трапиться щось страшне, тому дівчинка не хотіла йти. Знадобилося кілька сильних чоловіків, щоб утихомирити Хайді та привести її до церкви. У церкві вона раптом відчула спокій. «Бог звільнив мене», – подумала дівчинка. Того дня Хайді щиро прославила Бога.

Тепер Хайді знає, що Бог звільнив її від бісівських сил. Вона переконала Міреллу піти з нею до церкви та звернутися до Бога. Духи погрозували Міреллі, але вона врешті-решт погодилася піти, сподіваючись на звільнення від тортур.

(Далі буде)

ПОДОЛАТИ СПОКУСУ

Біблійні тексти для дослідження: Якова 1:12-21; Псал. 119:11; Бут. 3:1-6; Тита 3:5-7; Римл. 13:12; Ефес. 4:22.

Пам'ятний вірш: *«Блаженний муж, що подлає спокусу, бо коли буде випробуваний, то одержить вінець життя, що його Господь обіцяє тим, хто любить Його» (Якова 1:12).*

Усі переживали такі моменти: ми вирішуємо не піддаватися спокусі, але під час боротьби наше рішення гасне і, на превеликий жаль, відчувачи огиду до самих себе, ми впадаємо в гріх. Іноді навіть здається: чим більше зосереджуємося на тому, щоб не грішити, тим більш безсилимися відчуваємося в боротьбі зі спокусою і тим більш безнадійним стає наше становище. Ми починаємо сумніватися, чи справді спасенні. Важко уявити собі серйозного християнина, який не сумнівався б у своєму спасінні, особливо після вчиненого гріха.

На щастя, ми можемо здобути перемогу над спокусами, які так легко заманюють нас у пастку. Ніхто з нас, незалежно від того, наскільки загруз у гріхах, не безнадійний, бо наш «Отець світла» (Якова 1:17) сильніший за нашу схильність до зла і тільки в Ньому та через Його Слово ми можемо отримати перемогу.

Таку вістку передають тексти, які ми вивчатимемо цього тижня. Безперечно, спокуси реальні, а битва зі своїм «я» дуже реальна. Але Бог також реальний, і через Нього ми можемо більше, ніж перемагати спокуси, що назрівають усередині і тільки й чекають, аби принизити нас.

КОРІНЬ СПОКУСИ

Прочитайте Якова 1:13, 14. Чому істина про те, що Бог нікого не спокушає, важлива для нас? Де зароджується спокуса і як знання про це може допомогти нам у боротьбі з гріхом?

Яків наголошує: Бог не тільки не є автором зла, але також не є джерелом спокуси. Саме зло є джерелом спокуси. Згідно з наведеними текстами, проблема криється всередині нас. Це основна причина того, чому нам так важко протистояти споусі.

Отже, боротьба з гріхом починається в розумі. Багато хто не бажає цього чути, але істина полягає в тому, що ми самі обираємо гріх. Ніхто не може нас примусити до цього (Римл. 6:16-18). Гріховні бажання, нахили й уподобання насправді постійно привертають нашу увагу. Використовуючи терміни, відомі серед мисливців та рибалок, Яків у тексті 1:14 описує ці внутрішні спонукання. Нас зтягають і беруть у полон власні бажання, і коли ми їм піддаємося, вони врешті-решт підчплюють нас на гачок і заманюють у пастку.

Прочитайте Ефес. 6:17; Псал. 119:11; Луки 4:8. Яка загальна тема простежується в текстах і як вона пов'язана з питанням перемоги над спокусою?

У різних частинах свого Послання Яків відокремлює спокусу від гріха. Спокуса ззовні не є гріхом. Навіть Ісус був спокушуваний. Проблема не в самій спокусі, а в тому, як ми на неї реагуємо. Володіти гріховною природою – не гріх, але дозволяти гріховній природі контролювати наші думки й діяти нам свою волю – це вже гріх. Отже, ми маємо обітницю Божого Слова, котрі дарують нам впевненість у перемозі, якщо ми застосовуємо її до себе та вірою тримаємося за них.

Поміркуйте над ідеєю про те, що гріх завжди є нашим власним вибором. (Зрештою, якби він не був нашим вибором,

як можна було б нас засудити за його вчинення?) Що ми можемо робити в повсякденному практичному житті, щоб стримати себе від неправильного вибору?

Понеділок

13 ЖОВТНЯ

КОЛИ ПОЖАДЛИВІСТЬ ДАЄ ЗАЧАТОК

Ще раз прочитайте Якова 1:13–15. Коли спокуса стає гріхом?

У цьому уривку використано кілька грецьких слів для змалювання виникнення гріха, і всі вони пов'язані з народженням. Коли ми плакаємо в собі неправильне бажання, гріх «дає зачаток», подібно до немовляти в утробі. «А дозрілий гріх породжує смерть» (Якова 1:15 – ч. 2, дослівний переклад).

Парадоксальна картина. Процес, який має давати життя, призводить до смерті (порівняйте з Римл. 7:10–13). Гріх, як рак, бере владу у свої руки і поглинає свого господаря. Усі ми знаємо це, оскільки всі постраждали від нього. Наші серця злі, і ми не можемо їх змінити.

Прочитайте Бут. 3:1–6. Досвід Єви яскраво ілюструє конфлікт людини з гріхом. Які кроки призвели її до гріха?

Гріх бере початок з недовіри до Бога. Використовуючи той самий успішний метод, за допомогою якого він обманув третину ангелів (Об'явл. 12:4, 7–9), сатана посіяв у свідомості Єви сумнів щодо Божого характеру (Бут. 3:1–5). Гріх був не в тому, що вона наблизилася до забороненого дерева, а в тому, що з'їла плід. Однак навіть у цьому разі неправильні думки, судячи з усього, передували її гріховному вчинку (Бут. 3:6). Вона прийняла пропозицію сатани як власне бажання.

Гріх завжди зароджується в розумі. Подібно до Єви, ми можемо думати про уявну «користь» гріха. Потім наші почуття й уява починають долати нас. Незабаром ми хапаємо приманку і впадаємо в гріх.

Потім ми дивуємося, як таке могло статися. Відповідь проста: ми дозволили цьому статися. Ніхто не змушував нас згрішити.

«Серйозною молитвою і живою вірою ми можемо протистояти атакам сатани та зберігати свої серця чистими від опоганення.

Найсильніша спокуса не є вибаченням гріха. Яким би сильним не був тиск на нашу душу, гріх – наша власна дія. Ані земля, ані пекло не можуть примусити когось згрішити. Воля має погодитися, серце має поступитися, інакше пристрасть не зможе подолати розум і беззаконня не зможе перемогти праведність» (Е. Уайт. Християнські переваги та обов'язки // Ознаки часу, 4 жовтня 1883 р.).

Вівторок

14 ЖОВТНЯ

УСЕ ДОБРЕ І КОЖНИЙ ДОСКОНАЛИЙ ДАР

«Не піддавайтесь обманові, любі брати мої! Все добре, що нам дане, і кожний досконалий дар походить згори, сходить від Отця світла, в Якого немає зміни, ні тіні переміни» (Якова 1:16, 17).

Хоч гріх породжує смерть, Бог – джерело життя. Він – «Отець світла» (Якова 1:17), це послання на творіння (Бут. 1:14–18). Бог дарує нам народження до нового життя, і це найбільший дар, який ми можемо отримати згори (порівняйте Якова 1:17 з Івана 3:3).

Як і Павло, котрий говорить про спасіння як результат Божої благодаті (Римл. 3:23, 24; Ефес. 2:8; 2 Тим. 1:9), Яків у тексті 1:17 називає спасіння даром. Більше того, у наступному вірші він ясно показує, що спасіння й нове народження – це мета Бога та Його воля щодо нас: «Він забажав і породив нас Словом істини» (Якова 1:18). Тобто Бог хоче, щоб ми спаслися. Його воля ще до нашого існування полягала в тому, щоб ми отримали спасіння й нове життя в Ньому зараз і на всю вічність.

Яким чином слова Якова перегукуються з описами нового народження, даними Павлом і Петром? Тита 3:5–7; 1 Петра 1:23.

Ісус, Павло, Петро та Яків — усі пов'язують спасіння з новим народженням. Божа мета в Плані спасіння полягає в тому, щоб возз'єднати ослаблене, зламане гріхом людство з Небом. Розрив був таким великим і широким, що жодні людські засоби ніколи не змогли б спорудити міст через цю прірву. Тільки Ісус — Боже Слово, Яке стало тілом, — міг з'єднати небо і землю. Богонатхненне Слово (2 Тим. 3:16) має унікальну здатність вдихнути духовне життя в тих, чий серця відкриті для отримання цього дару.

Наш «Отець світла» настільки любить нас, що дарує нам усе добре і кожний досконалий дар (див. Якова 1:17), хоч ми зовсім не заслуговуємо цього. Найкращий з усіх дарів — Ісус та запропоноване Ним нове народження.

Які дари «згори» ви отримали? Чому так важливо роздумувати про це? Що відбувається, якщо ми цього не робимо?

Середа

15 ЖОВТНЯ

«СТРИМАНА В СЛОВАХ»

Прочитайте Якова 1:19, 20. Яку важливу думку висловлює апостол?

Боже Слово має силу. Але людські слова також мають силу. Як часто ми вимовляємо слова, котрі через деякий час хотіли б узяти назад? На жаль, розуміння того, наскільки сильно недобрі слова можуть поранити і наскільки руйнівний гнів, не особливо допомагає нам контролювати себе. Жодні наші винаходи й методи ніколи не допоможуть нам по-справжньому змінитися. Тому нам необхідно більше слухати Бога і дозволити Йому діяти в нас. «Коли змовкають усі інші голоси, коли в тиші й очікуванні ми стоїмо перед Ним, мовчання душі робить голос Бога більш виразним. Він велить нам: «Вгамуйтеся та знайте, що Бог Я»» (Е. Уайт. Служіння зцілення, с. 57).

І, навпаки, коли ми перестаємо слухати Бога й один одного, тоді виникають проблеми. Удома, на роботі, у церкві суперечки відбуваються через те, що люди перестають слухати. Тоді починаються поголоси і зростає гнів. Цей слизький шлях

гріховного спілкування, подібно до безконтрольного внутрішнього бажання (Якова 1:14, 15), ніколи «не здійснює Божої справедливості» (в. 20).

Тому Яків протиставляє Божу праведність людському гніву. Доки ми покладаємося на те, що саме собою виникає з нашої гріховної природи, творча сила Божого Слова заблокована, натомість звучать наші даремні і навіть згубні слова. Не дивно, що, поговоривши про все, що наш «Отець світла» робить для нас з допомогою дару нового життя, Яків радить нам бути обережними в словах.

Що повідомляють про слова наступні тексти? Прип. 15:1; Ісаї 50:4; Ефес. 4:29; 5:4; Колос. 4:6.

Подумайте, коли востаннє хтось завдав вам болю своїми словами? Глибина ваших емоцій покаже, наскільки сильними можуть бути слова, вимовлені з доброю чи недоброю метою. Що ви можете робити, аби контролювати свої слова? Чому так важливо думати, перш ніж говорити?

Четвер

16 ЖОВТНЯ

СПАСЕННІ ПРИЙНЯТТЯМ

Прочитайте Якова 1:21. Яку роль апостол відводить «слову»?

Наведений вірш підводить підсумок усього сказаного раніше про віру та спасіння. Це заклик відкинути будь-яку нечистоту і рештки злоби. Повеління «відкинути» сім разів з дев'яти використується в Новому Завіті в контексті відкидання злих звичок, яким немає місця в посвяченому Христові житті (Римл. 13:12; Ефес. 4:22, 25; Колос. 3:8; Євр. 12:1; 1 Петра 2:1). Це дієслово може також стосуватися зняття одягу (Дії 7:58), отже, вказує на зняття нашого «поплямованого одягу» гріха (порівняйте з Ісаї 64:6). І справді, слово «вбогий» («замызганий» — у перекладі РБТ) зустрічається в Якова 2:2 («у вбогому одязі»). Тут одяг бідних протиставляється блискучим чистим шатам

багатих людей (Якова 2:2). Подібно до Ісуса, Яків засуджує схильність людей надмірно турбуватися про зовнішній вигляд, оскільки Бога насамперед цікавить стан наших сердець.

У грецькому перекладі Старого Завіту слово «брудний» («рюпарос») використовується тільки в одному уривку – Зах. 3:3, 4, де первосвященик Ісус, син Йонадаків, уособлює грішний Ізраїль. Бог знімає брудний одяг первосвященика й одягає його в чисті «шати коштовні», які символізують прощення й очищення Ізраїлю.

Ця сцена дуже відрізняється від популярної християнської картини: Ісус одягає чистий білий одяг на поношений брудний одяг грішника. Хто б так повіяв в реальному житті? Ніхто не одягає чистий одяг на брудний. Аналогічно в книзі Захарії перш ніж одягти первосвященика в чисті шати, з нього знімають брудний одяг. Це не означає, що ми маємо бути без гріха, перш ніж зможемо зодягнутися в Христову праведність. Якби це було так, хто б міг спастися? Це також не означає, що після прийняття Ісуса ми втрачаємо спасіння, якщо впадаємо в гріх. Навпаки, це значить, що ми повинні цілком підкоритися Йому, щодня вирішуючи померти для своїх старих гріховних шляхів, та дозволити Йому змінювати нас за Своїм образом. Тоді нас укриватиме одяг досконалої праведності Христа.

Ще раз прочитайте Якова 1:21. Наскільки старанно ви намагаєтеся застосовувати у своєму житті цю пораду? Як ми можемо прийняти «посіяне слово»?

П'ЯТНИЦЯ

17 ЖОВТНЯ

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте про силу гріха та перетворювальну Божу силу в книзі Е. Уайт «Дорога до Христа», розділ «Покаяння» (с. 23-36). Резюмуйте головні думки.

«План спасіння передбачає наше цілковите звільнення з-під влади сатани. Христос оберігає від гріха душу, яка кається. Він прийшов зруйнувати діла диявола і дбає, щоб Святий Дух був з кожною покаянною душею й оберігав її від гріха» (Е. Уайт. Христос – надія світу, с. 311).

«Якщо ви прийняли Христа як особистого Спасителя, вам слід забути себе і намагатися допомагати іншим. Розповідайте людям про любов Христа, про Його доброту. Ретельно виконуйте кожний обов'язок. Носіть у своєму серці тягарі інших душ і всіма доступними засобами намагайтеся врятувати загублених. Прийнявши Дух Христа – Дух безкорисливої любові та праці для інших, – ви будете зростати й приносити плід. У вашому характері досягнуть прекрасні плоди Духа. Ваша віра зросте, ваші переконання поглибляться, ваша любов удосконалиться. Ви будете все більше й більше відображати образ Христа в усьому, що справедливе, що чисте, що любов» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа, с. 67, 68).

Питання для обговорення:

1. **Поміркуйте про силу слів. Чому вони такі сильні? Як можна керувати мовою? Наскільки часто те, як ми говоримо або пишемо, також важливе або навіть важливіше за те, що ми говоримо або пишемо?**
2. **Який найбільший отриманий вами дар «згори» і чому?**
3. **Прочитайте Якова 1:12-21. Яка важлива вістка звучить в уривку? Які обітниці й надія містяться в ньому для нас?**
4. **Пожадливість породжує гріх, а гріх породжує смерть. Хоча на карту поставлені такі важливі речі, чому ми не здобуваємо належних перемог над гріхом? Як ми намагаємося пояснювати гріх і чому завжди небезпечно грати в цю «інтелектуальну гру»?**
5. **Прочитайте наведене вище висловлювання Е. Уайт із книги «Наочні уроки Христа». Яка важлива порада міститься в ньому, особливо для тих, хто хиткий у вірі?**

НАДІЯ ХАЙДІ

(Частина 2)

ХУАН КАЙСЕДО СОЛІС

Демони в тілі Мірелли боролися з членами її сім'ї, які привели дівчинку до Адвентистської церкви. Під час цієї боротьби вона знепритомніла. Коли батьки дівчинки намагалися занести її в церкву, то відчули, що якась потужна сила відштовхує їх. У церкві віруючі молилися, доки діякони намагалися затягнути Міреллу та її батьків усередину. Врешті-решт вони ввійшли. Дівчинку поклали на підлогу в кабінеті пастора.

Служитель сказав родині Мірелли: «Я не здатний боротися з дияволом та його духами. Але я можу попросити Того, Хто переміг гріх і диявола, – Ісуса Христа, нашого Господа». Він переконав рідних дівчинки покаятися в гріхах і звернутися до Бога по допомогу. Пастор став на коліна перед Міреллою, яка все ще перебувала в непритомному стані, і помолився. Він запросив святих Божих ангелів і потім сильним голосом наказав: «За допомогою соннів ангелів і нашого Переможця Христа наказую тобі, сатано, в ім'я нашого Спасителя Ісуса Христа вийди з неї!»

Мірелла голосно закричала і почала розмовляти, але пастор повторив: «В ім'я Господа вийди з неї!» Дівчинка заспокоїлася і лягла на підлогу, усе ще не приходячи до тями. Коли дівчинка прокинулася, вона встала і кинулася в обійми батьків. Хайді обняла Міреллу і сказала: «Ти в безпеці. Бог звільнив тебе від кайданів сатани!»

Дівчатка раділи новому спокою, який здобули, і заявили про своє бажання охреститися. Однак перед хрещенням Мірелла раптом заговорила гучним голосом: «Я ненавиджу пастора Хуана! Я ненавиджу його!» Хтось запитав духа, чому він нена-

видить пастора Хуана, і голос відповів: «Завтра він змусить мене вийти з цього тіла, а мені нікуди йти». З великою лютю дух сказав: «Я вб'ю Хайді й Міреллу до того, як вони охрестяться!»

Потім дух змусив Міреллу схопити ніж і порізати собі вени на руці. Кілька людей намагалися вихопити ніж у Мірелли, доки інші в цей час молилися. Завдяки молитві в ім'я Ісуса диявол залишив її.

Наступного дня перед хрещенням Мірелла заявила, що жахливі монстри тримали її так сильно, що вона не могла звільнитися. Але коли люди молилися ім'ям Ісуса, сильна рука розірвала диявольські ланцюги і подарувала дівчинці свободу. Це була рука Ісуса. Тільки Христос могутніший за демонів.

– Ніколи не віддаляйтеся від Христа, – сказала Хайді усім присутнім. – Він єдиний, Хто може звільнити вас від кайданів диявола.

Хайді Морено живе в Калі, Колумбія. Під час написання цієї історії вона була студенткою. Хуан Кайседо Соліс – районний пастор у місті Калі, Колумбія.

СЛУХАЧІ ТА ВИКОНАВЦІ

Біблійні тексти для дослідження: Якова 1:23, 24; Матв. 19:16-22; Луки 6:27-38; Римл. 8:2-4; 12:9-18; 2 Петра 1:4.

Пам'ятний вірш: *«Будьте виконавцями Слова, а не тільки слухачами, що обманюють самих себе» (Якова 1:22).*

Жан-Франсуа Гравеле (більше відомий як Шарль Блонден) став знаменитим після того, як пройшов по канату над ущелиною біля Ніагарського водоспаду. У вересні 1860 року принц Уельський став свідком того, як Блонден пройшов над ущелиною з людиною на спині. Повернувшись, Блонден запропонував принцу перенести над Ніагарою і його. Хоча принц і чув про злібності канатохідця і навіть шойно побачив його в дії, проте не був готовий довірити своє життя Блондену.

Суть у тому, що, коли йдеться про взаємовідносини з Богом, чути і бачити недостатньо. На інтелектуальному рівні ми можемо бути переконані в існуванні Бога, істинності Євангелія та неминучості Другого приходу. Ми навіть можемо бути очевидцями Божої любові й турботи. Але незважаючи на все це, можемо бути неготовими цілком віддати себе в Його руки, тобто виявити віру в наших вчинках. Саме тому Яків наголошує: важливо бути виконавцями, а не тільки слухачами Слова.

Цього тижня ми будемо досліджувати, що значить для спасенних через благодать бути виконавцями Слова.

ЗНАЮЧИ СВОГО ВОРОГА

Одного разу хтось сказав про свого ворога: «Я бачу його щодня, коли голюся». Яків бажає, щоб ми усвідомили: наш найлютіший ворог — ми самі. Спасіння починається тоді, коли бачимо, хто ми насправді, а не ким себе уявляємо.

Прочитайте Якова 1:23, 24. Про кого тут ідеться та в чому полягає основна проблема?

Виходячи з передумови, що немає нічого поганого в тому, аби виглядати якомога краще, чимало людей витрачають багато часу і грошей з метою поліпшити свій зовнішній вигляд. Але нам потрібно переконатися в тому, що ми не обманюємо себе. Яків підкреслює: нам необхідно краще розглянути себе, хоч багато що з побаченого може нам не сподобатися.

Прочитайте Матв. 19:16-22 і 26:33-35, 69-75. Чим уявлення цих двох людей про самих себе відрізнялося від реальності? Що говорить про них різна реакція на слова Ісуса?

Багатий молодий чоловік думав, що дотримується заповідей. Несподівано йому було запропоновано виявити інший послух, про який він ніколи й не думав, послух, глибший за зовнішню відповідність нормам і правилам (див. Римл. 7:7).

Петро, як і цей молодий чоловік, теж мав неправильне уявлення про себе. Він самовпевнено обіцяв: хоч би всі спіткнулися і відійшли, він залишиться вірним, навіть якщо за це доведеться заплатити життям. Проте жодний з них не усвідомлював, наскільки міцно гріх тримає їх у своїх лещатах. Обидва обманувалися щодо свого справжнього духовного стану. Однак Петро згодом навернувся. Багатий молодий правитель, наскільки нам відомо, — ні.

Побачити вади інших значно легше, ніж свої, чи не так? Хоча глибоко всередині ми, імовірно, помічаємо в собі вади, проте не готові визнати їх. Зазирніть глибше у свою душу. Що з

виявленого вами свідчить про вашу потребу в Спасителі, без Якого ви неминуче загинете для вічності?

Понеділок

20 ЖОВТНЯ

БУТИ ВИКОНАВЦЕМ

Ще раз прочитайте Якова 1:22. Яків закликає «бути» виконавцями Слова. Наскільки змінилася б вістка, якби Яків просто сказав: «Виконуйте Слово»?

Яків з'єднує дієслова «бути» та «виконувати». Він не розділяє їх і не робить одне важливішим за інше. Подібно до двох боків однієї монети, вони нероздільні. Ми повинні бути виконавцями. Більше того, час, у якому тут вжите грецьке слово, перекладене як «будьте», указує на тривалу дію, тобто передбачає послух як постійний спосіб життя, якого очікують від нас зараз, а не в якомусь невизначеному майбутньому.

Ми повинні стати новими людьми в Господі і в результаті цього виконувати Божі повеління. Таке виконання істотно відрізняється від простого дотримання правил (що виявилось проблемою для багатого молодого правителя, як ми побачили в учорашньому уроці).

Прочитайте Луки 6:27-38. Що нам слід зробити?

«Любіть ворогів ваших», «добро робіть тим, що ненавидять вас», «кожному, хто просить у тебе, – дай», «будьте милосердними, як і ваш Отець милосердний» (Луки 6:27, 30, 36). Звучить як щось неможливе, чи не так? Для наших власних сил це справді неможливо. Така любов не з'являється в грішних людях сама по собі. Тому Ісус говорить про два різних види дерев та їхні плоди (Луки 6:43-45).

Також у Гал. 5 Павло протиставляє вчинки тіла (Гал. 5:19-21) та плід Духа (Гал. 5:22, 23). Виходить, що чим більше ми зосереджуємося на вчинках, тим гіршими стаємо; тоді як

керівництво Духа приводить до зовсім іншого результату – плоду любові й послуху.

Подумайте про той час, коли ви робили певні вчинки просто тому, що це вимагалось від вас або ви керувалися встановленим правилом. А тепер згадайте час, коли робили те ж саме, оскільки таким було ваше бажання, це було для вас природно завдяки Христу, Котрий перебуває у вас. Як цей контраст допомагає вам зрозуміти суть сьогоднішнього уроку?

Вівторок

21 ЖОВТНЯ

ЗАКОН СВОБОДИ

Прочитайте Якова 1:25. Що апостол пише про роль Закону?

Яків звучить в унісон з Псалмами, називаючи Божий Закон досконалим (Псал. 19:8) та вбачаючи в ньому шлях до свободи (Псал. 119:45). Але зверніть увагу: ніде у своєму Посланні апостол не каже, що Закон може нас спасти або очистити. Закон показує нам Божий ідеал, проте не здатний зробити нас спроможними наслідувати цей ідеал, так само як споглядання дивовижної майстерності спортсмена світового рівня не дає нам можливість повторити його вправи. Щоб наслідувати Божий ідеал, нам необхідна сила Христа, яка виявляється в нашому житті.

Прочитайте Римл. 8:2, 4 і 2 Кор. 3:17, 18. Що обумовлює різницю між Законом як знаряддям смерті та Законом як дороговказом до життя і свободи?

Павло стверджує, що «не слухачі Закону праведні перед Богом, але виконавці Закону будуть оправдані» (Римл. 2:13). За його словами, ми можемо стати виконавцями тільки завдяки дії Духа, Котрий вписує Закон у нашу серця. Тільки коли ми від серця підкоряємося Законові, він стане для нас Законом свободи.

Отже, проблема не в Законі, а в нас. Ми забуваємо, ким є насправді: грішниками, котрі постійно потребують Спасителя.

Якщо ми без Христа, то чуємо тільки засудження Закону. Однак у Христі стаємо новими чоловіками й жінками (2 Кор. 5:17), вільними в Ісусі (Івана 8:36). Ми чуємо, як Він звертається до нас зі словами Закону: «Щоб ви любили один одного так, як Я вас полюбив» (Івана 15:12). У Христі ми маємо свободу Божих синів і дочок, які спасаються через благодать і не бажають знову потрапити під осуд та повернутися до рабства гріха. У Христі нам не тільки прощені гріхи, а й дароване нове життя, тому ми здатні коритися Законові. Проте робимо це не для того, аби бути спасеними, навпаки, ми проваджені свободою, яка приходить від усвідомлення, що вже спасенні і тому не перебуваємо під засудженням Закону.

Подумайте: чи реально для нас із нашою гріховною природою намагатися досконали виконувати Закон, аби спастися ним? Чи це не перетворило б Закон на зняряддя рабства? Як Ісус звільнив нас від цього рабства і водночас наказав нам дотримуватися Закону?

Середа

22 ЖОВТНЯ

КОРИСНИЙ ЧИ ДАРЕМНИЙ?

Прочитайте Якова 1:26, 27 та порівняйте з Матв. 25:35, 36, 40 і Римл. 12:9-18. Як би ви визначили істинне християнство у світлі цих уривків?

Ісус, Яків і Павло звертають нашу увагу на те, що важливо бути корисним християнином. Виявляючи любов до «Моїх найменших братів» (Матв. 25:40), виділяючи час для відвідування тих, кого найлегше забути, виявляючи гостинність і роблячи багато інших добрих діл, ми на практиці являємо любов Ісуса, стаємо руслом Його любові. «Найвагоміший аргумент на користь Євангелія — люблячий та любимий людсьми християнин» (Е. Уайт. Служіння зцілення, с. 470). Звичайно, за словами цього ж автора, «жити таким життям, справляти такий вплив коштує зусиль, самопожертви і дисципліни на кожному кроці» (там же, с. 470). Це не відбувається природно або автоматично.

Якщо наша релігія складається тільки із заяв про нашу віру та з відвідування проповідей, вона практично даремна.

У текстах 26, 27 Яків описує благочестя, тобто релігію, словами, які говорять про надзвичайну побожність. Таке ставлення має негайні видимі наслідки, і люди зауважать різницю.

Одна з очевидних змін полягатиме у виборі слів. Замість використання нестриманих зауважень, грубих жестів і тону, ми станемо більш чуйними до того, який вплив на оточуючих справляє наше спілкування з ними. Ми будемо «приборкувати» свого язика, аби він не мчав попереду нас, як агресивний дикий кінь.

Яків також особливо виокремлює сиріг та вдів як людей, котрі найбільше потребують нашої любові й турботи. Любові та співчуття також очікують від нас ізгої та знедолені в цьому світі. З Божої точки зору, саме наше ставлення до таких людей свідчить, хто з нас є істинним послідовником Христа: чи то ми позичаємо гроші тим, хто не спроможний їх повернути; чи запрошуємо на обід тих, хто не зможе запросити нас; чи благословляємо наших кривдників і молимося за них (Луки 6:35; 14:12-14; Матв. 5:44). Як підкреслює Павло, ми «створені в Христі Ісусі для добрих діл» (Ефес. 2:10).

Скільки часу й енергії ви присвячуєте допомозі нужденним? Що ваша відповідь говорить про те, наскільки корисна ваша віра?

Четвер

23 ЖОВТНЯ

НЕ ТАК, ЯК СВІТ

Що значить «зберігати себе чистим від світу» (Якова 1:27)? Як це взагалі можливо? Див. також 1 Івана 2:15, 16; 2 Петра 1:4.

Деякі люди вважають: якби їм тільки вдалося відійти подаль від цього світу, вони змогли б уникнути багатьох спокус. Хоча певною мірою це так і ми повинні намагатися уникати спокус (особливо тих, яким нам найважче протистояти), наші проблеми та слабкості мають тенденцію переслідувати нас усюди, куди

б ми не пішли. Проблема гріха полягає не стільки в тому, що навколо нас (хоча це також має значення), скільки в тому, що всередині нас, у наших серцях. Ось де відбувається справжня битва, і нам необхідно провадити її, де б ми не перебували.

Цікаво зазначити, що вирішення деяких проблем робить більш очевидними решту проблем. Наприклад, якщо ви приберете в одній частині кімнати, то інші на її фоні виглядатимуть ще гіршими, ніж раніше. Подібне відбувається і в духовному житті: «Чим ближче ви до Ісуса, тим більше вад помітите у власному характері, адже ваш духовний зріз заго-струється. Порівняно з Його досконалістю ваші вади стануть помітнішими» (Е. Уайт. Дорога до Христа, с. 64).

Проте не будемо приписувати Еллен Уайт того, чого вона тут не каже. Вона не каже: чим більше ми наближаємося до Ісуса, тим більш недосконаліми стаємо. Натомість наголошує: «Чим сильніше ми відчуваємо потребу в Ньому та в Слові Божому, тим більш величним буде наше уявлення про Його характер і тим повніше ми відображатимемо Його образ» (там же, с. 65).

Справжня релігія веде людину до «спраги» і «голоду» щодо більш глибокого досвіду (Матв. 5:6). Ісус проводив достатньо часу наодинці зі Своїм Небесним Отцем, бажаючи пізнати Його волю. При цьому Він ніколи не закривався від людей, навпаки, ішов до них. Його «їжею» було досягти Своєю любов'ю нужденних, зруйнувати створені забобонами бар'єри та принести Добру вістку про вічне життя всім людям (Івана 4:28-35).

Хоч Ісус та перші християни дуже відрізнялися в харчованні і способі життя від язичницького світу, ці відмінності не стримували їх від того, аби поділитися своєю вірою. Вони йшли всюди, тому Добра вістка поширилася в імперії, міцно укорінившись навіть у таких центрах розпусти і злочинності, як Рим.

П'ЯТНИЦЯ

24 ЖОВТНЯ

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте з книги Е. Уайт «Дорога до Христа» розділ «Чи належимо ми Христу?» (с. 59-63).

«Закон є великим дзеркалом моральності. Людина повинна зіставляти свої слова, свій дух і свої вчинки з Божим Словом» (Біблійний коментар АСД, т. 7, с. 935).

«Замість того щоб звільнити людину від послуху, віра і тільки віра робить нас учасниками благодаті Христа, яка дарує нам здатність виявляти послуху.

Яким Ісус був у людській природі, такими Бог бажає бачити і Його послідовників. Його силою ми повинні жити життям чистоти і благородства, — життям, яким жив Спаситель» (Е. Уайт. Наш Отець дбає, с. 69).

Питання для обговорення:

1. Хоча нам піде тільки на користь, якщо ми віддалимося від світських суєтних місць, чому це не може бути остаточною відповіддю на проблеми гріха і спокуси? Як далеко нам довелось б піти, щоб повністю віддалитися від різноманітних спокус? Якою є єдина відповідь на проблему гріха і спокуси, незалежно від того, де ми живемо?
2. Поліція намагалася встановити апаратуру для електронного прослуховування в тому місці, де, за їхньою підозрою, працювали злочинці. Проте була одна проблема: територію охороняли злі добермани. Поліцейські знайшли вихід. Щоночі вони підгодовували собак гамбургерами. Спочатку вони просто кидали їм п'ять-шість гамбургерів, але через деякий час собаки не тільки їли гамбургери з рук поліцейських, а й облизували їхні руки після їжі. Таким чином, приручивши сторожових собак, поліція змогла проникнути на територію і встановити «жучки». Чого ми можемо навчитися з цієї історії відносно того, що нам потрібно бути обережними, інакше наша «охорона» може нас підвести?
3. Поміркуйте над ідеєю про те, що потрібно бути виконавцем Слова, а не просто вірити Слову. У чому полягає реальна різниця між одним та іншим?
4. Що б ви відповіли людям, які вважають, що благодать Христа звільнила їх від Закону? Що вони найчастіше хочуть цим сказати насправді та як би ви їм відповіли?

АНГЕЛИ НА ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВУЛИЦІ (Частина 1)

ІЗМАЇЛ СЕРРАНО

Медельїн — велике місто в самому серці Колумбії. Хоча це місто відоме як світова столиця наркобізнесу, воно також відоме своєю красою, а його громадяни багато працюють і люблять навчатися.

Колумбійський адвентистський університет (UNAC) розташований в Медельїні. Заснований 1937 року як промисловий коледж Коловено, він у 1950 році став Колумбо-венесуельським інститутом, а в 1981 — Колумбійським адвентистським університетом. У UNAC студенти отримують різні вчені ступені, зокрема докторські.

Протягом багатьох років студенти UNAC працювали в передмістях Медельїна, розповідаючи людям про Бога. Один район, відомий насильством і бідністю, був особливо складним, але після того як ми постукали в двері багатьох, кілька людей відгукнулися на заклик вивчати Біблію. Вони збиралися вдома у члена Церкви, котрий жив там. Щосуботи студенти зустрічалися з цими людьми і вивчали Боже Слово. Через два місяці кілька осіб виявили бажання укласти заповіт з Богом. Яку радість відчували молоді люди, коли побачили плоди своєї праці!

Часто після проведення вечірніх зустрічей молодим людям доводилося проходити кілька небезпечних кварталів, щоб сісти в автобус і повернутися до коледжу. Коли було зовсім пізно, студенти всю дорогу до коледжу йшли пішки. Вулиці, які вдень здавалися безпечними, вночі були повні небезпек.

Якось увечері Мері та Росіо приїхали до цього кримінального району, аби провести служіння. Після служіння вони зрозуміли, що пропустили останній автобус і їм доведеться пройти кілька кварталів небезпечними, погано освітленими

вулицями. Кілька людей з церкви запропонували їм піти з ними, і дівчата з радістю погодилися.

Вони проходили повз відчинені двері погано освітлених таверн. Крізь лютиновий дим вони всюди бачили чоловіків, які п'ють алкоголь і грають в азартні ігри. Від їхніх неприємних жартів та грубого сміху Росіо починала тремтіти. Їй стало страшно, коли вона згадувала розповіді дівчат її віку про те, як у таких темних провулках злочинці нападали на людей і навіть убивали їх.

Молоді люди пришвидшили крок, сподіваючись уникнути звуків і запахів цього кварталу, задихавшись через швидку ходу по неосвітлених вулицях. Вони пройшли повз чоловіків та жінок, що стояли в тіні під високими будинками. Іноді вони дізнавалися, що там хтось стоїть, лише через запах цигарок або алкоголю.

Незабаром вони дійшли до вулиці, де проживали їхні супутники. Дівчата подякували їм за допомогу і попрощалися. Вони намагалися усміхатися, бажючи приховати страх, а потім продовжили свій шлях.

(Далі буде)

ЛЮБОВ І ЗАКОН

Біблійні тексти для дослідження: Якова 2:1-13; Марка 2:16; Левит 19:17, 18; Римл. 13:8-10; Івана 12:48.

Пам'ятний вірш: «Бо суд без милосердя на того, хто не чинив милосердя. Милосердя ставить вище суду» (Якова 2:13).

Ми добре знаємо притчу про милосердного самарянина, але питання в тому, наскільки сприймаємо її. Спочатку священик, потім левит побачили біля дороги напівмертвого чоловіка. Хоч обоє регулярно виконували свої релігійні обов'язки, жодний з них не зумів пов'язати ці обов'язки з усвідомленням власного обов'язку перед пораненим чоловіком. Тому кожен продовжив свій шлях. Нарешті тією ж дорогою проходив самарянин, напівязичник; він зглянувся над потерпілим, перев'язав його рани та заплатив за його перебування в готелі, де той міг відужати. Самарянин також пообіцяв господареві готелю оплатити всі майбутні витрати, пов'язані з доглядом за пораненим (див. Луки 10:30-37).

Ісус розповів цю притчу, відповідаючи на запитання законника про вічне життя. Замість того щоб сказати законникові: «Старайся краще!» або «Роби більше!», Ісус намалював картину, яка зображає любов у дії. Тобто ми маємо виявляти любов навіть у потенційно небезпечних і неприємних обставинах, любити навіть тих, хто нам не подобається.

Хоча це просто і часто суперечить нашій природі, справжня любов часом пов'язана з ризиком і спонукає нас руйнувати бар'єри, що розділяють людей як поза Церквою, так і (особливо) в Церкві. Цього тижня ми дізнаємося, що пише Яків про цю життєво важливу істину.

ЛЮДИНА В ЗОЛОТІ

Прочитайте Якова 2:1-4. Цей уривок, крім усього іншого, містить контрасти. Один чоловік — багатий, добре одягнений і, очевидно, дуже поважний, у той час як інший — бідний, убого одягнений і, судячи з усього, просто ніхто. До одного виявляють максимум ввічливості, а до іншого — зневагу. Одному пропонують зручне місце попереду, а іншому кажуть: «Стань отам» або «Знайди собі місце на підлозі».

Не дуже приваблива картина, особливо тому, що описане відбувається під час богослужіння! Грецьке слово «сюнагоге», перекладене у вірші 2 як «зібрання», імовірно, є ранньою згадкою юдейсько-християнського суботнього служіння. Такі зібрання переважно відбувалися по домівках (див. Дії 18:7, 8).

У греко-римській культурі першого сторіччя авторитет і становище в суспільстві мали величезне значення. Від багатих, освічених або політично впливових людей очікувалося, що вони зможуть позитивно вплинути на чийсь репутацію та сприяти захисту чийось інтересів. Будь-який великий дар на громадські або релігійні проекти зобов'язував одержувача чимось відплатити благодійникові. За доброту відплачували вірністю, а за щедрість — загальною вдячністю. Представники вищого класу, які відвідували християнські богослужіння (а таких людей було небагато), очікували до себе особливого ставлення. Проігнорувати такі очікування означало позбавити Церкву прихильності цих людей. Повестися «політично некоректно» або відкинути суспільні цінності вважалося образою і причиною незгод.

Прочитайте Марка 2:16 і Луки 11:43. Які тогочасні суспільні норми згадані в текстах? Як вони суперечать принципам Євангелія?

Бідність чи багатство — не гріх, але наше ставлення до людей, котрі відрізняються від нас матеріальним становищем, віком, освітою і навіть релігійними переконаннями, — один з барометрів нашої християнської зрілості. Ми схильні виявляти більше поваги до тих, хто стоїть вище за нас на соціальних східинах, і менше до тих, хто стоїть нижче. Нам варто пам'ятати:

дуже легко наслідувати звичай більшості, хоча Бог закликає нас бути іншими (див. Римл. 12:2).

Давайте глибше подивимося на цю проблему: можливо, ми не настільки явно неввічливі, як описує Яків, але хіба не схильні мати «любимчиків»? Як нам навчитися бачити в собі цю проблему та долати її?

Понеділок

27 ЖОВТНЯ

КЛАСОВА БОРОТЬБА

Кожному літературному євангелістові відомо, що нерідко люди, які мають найменше, готові по жертвувати найбільше, аби придбати християнські книги. У матеріально забезпечених районах найчастіше важко продавати літературу, оскільки їхні мешканці переважно цілком задоволені життям і не відчують такої потреби в Бозі, як незаможні люди. Той же феномен зауважується й у більших масштабах: зазвичай церква швидше зростає там, де має місце економічна або соціальна криза. Зрештою, хіба люди, які борються з великими труднощами, не більш сприйнятливі до євангельської надії, аніж задоволені життям?

Прочитайте Якова 2:5, 6. Про що пише апостол, продовжуючи тему чотирьох попередніх віршів?

На підставі цих текстів можна зробити висновок, що головною проблемою в Церкві було питання про багатих і бідних. Бог обрав бідних, котрі, хоч і відкинуті світом, були багаті вірою, а багаті використовували своє багатство для утиску бідних. У той час проблема експлуатації бідних багатими була постійною реальністю. Що ще гірше, римський закон кодифікував дискримінацію проти бідних і на користь багатих.

«Представники нижчого класу, котрі, як вважалося, діяли, виходячи з особистого економічного інтересу, не могли висунути звинувачення проти представників вищого класу. Закони приписували більш суворі заходи покарання для людей з нижчого класу, засуджених за правопорушення, ніж для правопорушників з вищого класу» (Craig S. Keener, *The IVP Bible Background Commentary: New Testament* (Downers Grove, Ill.: Inter Varsity Press, 1993), p. 694).

Прочитайте Якова 2:7. Яку важливу думку щодо впливу такого несправедливого ставлення підкреслює апостол?

Така поведінка справді ганьбить «добре ім'я» Ісуса. Погані вчинки є поганими самі по собі, але вони стають ще гіршими, коли їх робить той, хто називається ім'ям Христа. Однак ще гірше чинять ті, хто в ім'я Ісуса використовує своє багатство і владу, аби піднести над іншими людьми в Церкві, що часто веде до розділень та суперечок. Наскільки ж обережними нам слід бути, щоб у своїх словах і вчинках відповідати «доброму імені», з яким ми себе асоціюємо!

Вівторок

28 ЖОВТНЯ

ЛЮБИТИ БЛИЖНІХ

Прочитайте Якова 2:8, 9; Левит 19:17, 18 і Матв. 5:43–45. Які важливі вістки містять ці тексти?

Яків називає Закон Божий царським Законом (Якова 2:8), бо це Закон ЦАРЯ над ЦАРЯМИ (Об'явл. 19:16). Закон Його Царства детально описаний у Нагірній проповіді (Матв. 5–7), яка містить першу з дев'яти згадок Нового Завіту про любов до ближнього. Слова Ісуса в Матв. 5:43 висловлюють характерне для того часу розуміння тексту Левит 19:18. Наприклад, у заповідях, які безпосередньо передують книзі Левит, використовуються очевидні синоніми слова «ближній»: вони забороняють ворогувати на «брата» (Левит 19:17) та «ненавидіти синів народу» свого (Левит 19:18).

Імовірно, деякі вважали: цілком доречно ненавидіти не ізраїльтян та відчувати до них ворожість, оскільки вони не згадані особливим чином у цих текстах книги Левит. Зрештою всі ізраїльтяни сприймали не ізраїльтян як ворогів. Сьогодні ми знаємо, що така позиція мала місце в кумранській громаді, групі побожних юдеїв, які відокремилися від решти народу. Їх навчали ненавидіти «дітей темряви» та «мужів погибелі» (Правила громади 1QS 1:10; 9:21, 22). Такими, очевидно, вважали не тільки іноземців, але навіть ізраїльтян, котрі відкидали вчення громади.

«Гріх — це найбільше зло, і наш обов'язок — виявляти милість до грішника й допомагати йому. Чимало людей помирають в житті й відчують сором за свою необачність. Вони потребують слів підбадьорення. Усвідомлюючи власні помилки, декотрі впадають у відчай. Ми не повинні залишатися байдужими до таких. Якщо ви християни, не минайте людей, тримаючись подалі від тих, кому найбільше потрібна ваша допомога. Коли бачите людське горе, викликане хворобою чи гріхом, ніколи не кажіть: «Це не моя справа»» (Е. Уайт. Христос — надія світу, с. 504).

Життя Ісуса – найбільший приклад безкорисливої любові до тих, хто цієї любові не заслужував і не любив у відповідь. Як ми можемо навчитися виявляти подібну любов до людей, котрих вважаємо негідними або котрі не люблять нас? Чому єдиною відповіддю може бути повна самовіддача і смерть власного «я»?

Середа

29 жовтня

УВЕСЬ ЗАКОН

Прочитайте Якова 2:10, 11. Тепер прочитайте наведені в таблиці тексти та класифікуйте їх за такими ознаками: «увесь Закон», «Закон любові» або те й інше.

	Увесь Закон	Закон любові
Матв. 5:18, 19		
Матв. 22:36-40		
Римл. 13:8-10		
Гал. 3:10		
Гал. 5:3		
Гал. 5:14		

Нам важко усвідомити, наскільки радикальним було вчення Ісуса про Закон. У розумінні побожних юдеїв того часу (і для багатьох сьогодні) людина не могла претендувати на те, що дотримується Закону, не дотримуючись усіх законів, які містяться в книгах Мойсея. З часом було ідентифіковано 613 окремих законів (248 розпорядчих законів і 365 заборонних).

Метою поставленого Ісусові запитання про «найбільшу заповідь у Законі» (Матв. 22:36) було зловити Його на слові. Але хоча Христос говорив про важливість кожної «йоти» (найменша єврейська літера; Матв. 5:18), Він також навчав, що любов до Бога і любов до ближнього — найважливіші заповіді, оскільки підсумовують усі інші.

Учення Ісуса відкриває, що послух не може виявлятися у вакуумі. Він завжди пов'язаний з відносинами, інакше втрачає сенс. Іншими словами, якщо я повертаю десятину, оскільки це правильно або тому, що боюся загинути, якщо не буду так чинити, — це послух, не пов'язаний з відносинами. Але якщо я повертаю десятину з почуття вдячності Богові за все, що Він мені дарував, тоді мої дії ґрунтуються на взаємовідносинах з Ним.

Ісус також говорив про «найважливіше в Законі» — «суд, милосердя і віру» (див. Матв. 23:23). Усе це також пов'язане з відносинами між Богом і людьми. Отже, Яків не говорить нічого, що суперечило б словам Ісуса чи Павла: будь-яке порушення Божого Закону завдає шкоди нашим взаємовідносинам з Богом і ближніми. Питання не в тому, щоб мати достатньо добрих діл, які переважають б наші погані вчинки. Це послух у вакуумі, що виявляється так, ніби все обертається винятково навколо нас. І, навакати, знаючи Ісуса, ми переставо дивитися тільки на самих себе, а спрямовуємо свою увагу на посвячення Богові та служіння людям.

Як часто ваш послух виникає з любові до Бога і людей, а як часто він відображає лише почуття обов'язку? З іншого боку, чи завжди праця з почуття обов'язку – це погано? Можливо, ви не відчуваєте любові до якоїсь людини, але допомагаєте їй тільки тому, що знаєте: від вас очікують цього. Чи є в цьому щось погане?

Четвер

30 жовтня

СУДЖЕНІ ЗАКОНОМ

Прочитайте Якова 2:12, 13. (Див. також Івана 12:48; Римл. 2:12, 13; 2 Кор. 5:10; Об'явл. 20:12, 13.) Що ці вірші повідомляють про суд?

Немає нічого більш зрозумілого, ніж вчення про те, що ми будемо суджені Законом, тобто виходячи з того, що ми робили:

добре чи погане. Водночас Біблія ясно повідомляє, що через віру в Ісуса ми покриті Його праведністю.

Покриття Христовою праведністю містить два аспекти: прощення (виправдання) та послух (освячення). «Отже, як ви прийняли Господа Ісуса Христа, так і ходіть у Ньому» (Колос. 2:6); «Бо ви, що в Христа хрестилися, в Христа зодягнулися» (Гал. 3:27).

Часто кажуть: ми будемо суджені, виходячи не тільки з того, що зробили, а й із того, чого не зробили. Хоча це правильно, багато хто має хибне уявлення про зміст цього висловлювання. Ідеться не про те, щоб робити більше. У такому разі це стане засобом розчарування і самобичування. Зверніть увагу на слова Якова в першій половині 13-го вірша: «Суд без милосердя на того, хто не чинив милосердя». Знову наголосимо: це визначення вчинків, які ґрунтуються на відносинах.

Якщо ми думатимемо про це досить довго, то можемо стати параноїками в сприйнятті суду і врешті-решт впадемо в розпач. Але не про це йдеться у словах: «Побійтеся Бога... бо прийшла година Його суду!» (Об'явл. 14:7)! Навпаки, ми завжди повинні покладатися на праведність Ісуса, заслуги Якого є нашою єдиною надією на суді. Любов до Бога, Котрий спас нас Своєю праведністю, має спонукати нас робити все, до чого Він закликає.

З іншого боку, біблійні застереження про суд дані для нашого добра, щоб ми не заспокоювали себе хибним відчуттям безпеки. Яків каже: «Милосердя ставиться вище суду» (Якова 2:13). Ми повинні пам'ятати ці слова, особливо коли маємо справу з людьми, котрі згрішили.

Чи бувало у вашому житті так, що ви погано повелися й очікували тільки засудження, але до вас виявили милість, благодать і прощення? Що ви відчували? Як ви можете переконатися в тому, що не забудете про цей випадок, коли хтось також погано поведеться?

П'ЯТНИЦЯ

31 ЖОВТНЯ

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте з книги Е. Уайт «Велика боротьба» розділ «Судове слідство» (с. 479-491).

«Бог перед ангелами і людьми визнав вас Своїми дітьми; моліться ж про те, щоб через вас не знеславлялося "добре ім'я, яким вас названо" (Якова 2:7). Бог посилав вас у світ Своїми представниками. Кожним учинком свого життя ви повинні відкривати святість Імені Божого... А це можливо лише тоді, коли ми приймемо благодать і праведність Христа» (Е. Уайт. Нагірна проповідь, с. 107).

«Через Христа справедливості було дано право прощати, не жертвуючи при цьому жодною йотою своєї піднесеної святості» (Біблійний коментар АСД, т. 7, с. 936).

Питання для обговорення:

1. Ганді висловив думку багатьох, сказавши: «Мені подобається ваш Христос, але мені не подобаються ваші християни. Ваші християни так не схожі на вашого Христа». Чому, на жаль, неважко зрозуміти, що спонукало його так сказати? І хоча нам дуже просто дивитися на те, що роблять в ім'я Христа інші, чому замість цього нам слід подивитися на себе і на те, що в ім'я Ісуса зробили ми? Наскільки добре ми являємо Його світові?
2. Чи є ваша громада місцем, де люди відчувають, що їх цінують і поважають незалежно від їхнього походження, соціального стану, індивідуальних особливостей тощо? Якщо ні, що ви можете зробити, аби змінити ситуацію?
3. Чи існують у вашій країні традиції та суспільні норми, які суперечать принципам біблійної віри? Які з них очевидні, а які більш завуальовані? Визначивши ці традиції і норми, подумайте, як ви можете навчитися переступати через них, щоб ваше життя являло євангельські принципи і люди побачили, що Ісус пропонує всім краще життя?
4. Одна справа любити ближнього, але що означає любити Бога? Поговоріть у класі про те, що означає любити Бога, чому ми любимо Його та як виявляємо цю любов.
5. «Милосердя ставиться вище суду». Яке практичне значення цих слів, коли нам доводиться взаємодіяти з людьми, котрі неправильно поведуться? Якого балансу необхідно дотримуватися в такій ситуації?

АНГЕЛИ НА ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВУЛИЦІ

(Частина 2)

ІЗМАІЛ СЕРРАНО

Дівчата не піднімали голови й не озиралися, проходячи повз трьох молодих чоловіків. Вони не подивилися на них і тоді, коли хлопці показали на дівчат і грубо пожартували, натомість продовжували йти так швидко, як тільки могли. Потім їм здалося, що за ними хтось стежить. «Можливо, це один із тих хлопців», – подумала Росіо. Дівчата, не озираючись, продовжували йти вперед. Росіо стиснула руку Мері і пошепки помолилася: «Дорогий Господь, будь ласка, допоможи нам!»

Раптом Мері й Росіо почули шум. Це був крик подиву. Краєм ока Росіо побачила, що хлопці, які стежили за ними, повернулися й побігли в інший бік. Вони бігли так, ніби рятувалися від чогось.

Дівчата, не відволікаючись, майже бігли, доки не опинилися на території університету. Вони подякували Богові за те, що Він захистив їх і повернув додому.

Наступного ранку Росіо пішла на автобусну зупинку. Стоячи на зупинці, вона почула розмову двох юнаків: «Минулої ночі ми намагалися пограбувати двох дівчат, які йшли самі. Ми стежили за ними, очікуючи зручного випадку. Несподівано ми побачили двох чоловіків з ними. Я не знаю, звідки вони взялися, але вони виглядали такими сильними і так суворо подивилися на нас, що ми злякалися, і нам довелося рятуватися втечею!»

Коли Росіо почула їхню розмову, її наче вдарило струмом. «Двоє сильних чоловіків? Я не бачила ніяких чоловіків, крім хулганів». Коли хлопці закінчили розмову, Росіо повернулася до них і сказала хлопцеві, який розповідав про пригоду тієї ночі: «Знаєш, хто я? Ті дві дівчини, про яких ти щойно розповів, – це я і моя сестра. Ми йшли додому з церкви, коли ви почали йти за нами. Але ми віримо в Ісуса і попросили

Його захистити нас. Ті двоє сильних чоловіків, яких ти бачив минулої ночі, – це святі Божі ангели».

Хлопці стояли в заціпенінні, коли дівчина говорила про Бога. «Якщо хочеш, я допоможу тобі дізнатися про Бога. Приходь до моєї Церкви – Церкви адвентистів сьомого дня». Дух Святий працював над серцем юнака, і наступної суботи він прийшов до церкви. Він почав систематично відвідувати місцеву громаду і незабаром вивчив усі біблійні уроки. Через деякий час цей юнак уклав заповіт з Господом.

Маленька церква в його районі швидко зросла, і сьогодні велика група людей збирається, аби поклонитися Всемогутньому Богові. Молоді люди з Мельяїна продовжують їздити в небезпечні райони міста, шукаючи людей, котрі прагнуть пізнати Бога.

Ізмаїл Серрано – пастор в Алартадо, Колумбія.

ДІЙОВА ВІРА

Біблійні тексти для дослідження: Якова 2:14–26; Римл. 3:27, 28; Тита 2:14; 2 Кор. 4:2; Римл. 4:1–5; І.Нав. 2:1–21.

Пам'ятний вірш: *«Адже як тіло без духа мертве, так і віра без діла — мертва» (Якова 2:26).*

Коли до групи учнів Ісуса приєднався ще один послідовник, апостоли дуже зраділи. Цей новий учень мав солідну зовнішність, неабиякі здібності і користувався авторитетом серед людей. Апостоли вважали, що він зможе принести велику користь справі їхнього Вчителя, тому були здивовані, що Ісус прийняв його доволі стримано. Ніхто з них навіть не підозрював, чим наповнене серце цієї людини та яку фатальну роль він відіграє в житті їхнього Господа. Тільки Ісус досконало знав його, Він знав, що ця людина, Юда Іскаріот, незабаром видасть Його на смерть.

Усі ми можемо здаватися добропорядними, глибоко віруючими християнами, і тільки наше повсякденне життя відкриває, чи маємо ми справжню віру — віру, яка діє любов'ю.

Висновок: так, ми спасаємося через віру, проте не можемо розділити віру й діла в житті християнина. Ця надзвичайно важлива істина, яку часто хибно розуміють, викладена в Посланні Якова.

МЕРТВА ВІРА

«Яка користь, брати мої, коли хтось каже, що віру має, а діл не має? Чи віра може його спасти?» (Якова 2:14). Як ми розуміємо цей вірш у контексті спасіння лише через віру? Прочитайте Якова 2:15–17; порівняйте з Римл. 3:27, 28; Ефес. 2:8, 9.

Віра без діл. Яків пропонує якраву ілюстрацію такої підрешеної віри (Якова 2:15, 16). Як ми вже побачили, послух у Посланні Якова пов'язаний з відносинами. Як же ми ставимося до нужденних братів і сестер у церкві? Слів недостатньо. Ми не можемо просто сказати: «Ідть з миром, грійтеся та їжте», якщо Бог забезпечив нас засобами, щоб ми могли допомогти братові чи сестрі.

Звичайно, потребам немає кінця і ми не можемо вирішити всі проблеми. Але існує принцип, який називається «Сила одного». Ми є руками й ногами Ісуса і можемо допомагати іншим — одній людині за один раз. Фактично саме таким чином зазвичай трудився Ісус. У Марка 5:22–34 розповідається про начальника синагоги Яіра, дочка котрого була при смерті і котрий благав Ісуса про допомогу. Коли Христос прямував до дому Яіра, одна хвора жінка наблизилася до Нього, доторкнулася до Його одягу і видужала. Зціливши її, Ісус міг би піти далі, і жінка теж пішла б радіючи. Але Христос знав, що вона потребувала не тільки фізичного зцілення. Тому Він зупинився та приділив їй час, аби вона стала Його свідком і навчилася не тільки отримувати, а й віддавати. Потім Він виголосив ті ж слова, які ми знаходимо в Якова 2:16: «Іди з миром» (Марка 5:34). Але на відміну від слів, наведених Яковом, у даному випадку ці слова мали реальне значення!

Помічаючи чинсь потребу, але нічого не роблячи, ми втрачаємо можливість виявити свою віру. Через це вона трохи слабшає і дещо мертвіє, бо віра без діл помирає. Яків говорить про це більш рішуче: віра вже мертва. Якби вона була жива, тоді були б і діла. Якщо діл немає, яка користь

від віри? Наприкінці вірша 14 Яків ставить запитання щодо такої пасивної та марної віри. В оригіналі це запитання звучить більш чітко, ніж у більшості перекладів: «Ця віра не може спасти його, чи не так?» Яків очікує, що ми безумовно відповімо: «Справді, не може».

Як навчитися краще виявляти свою віру в ділах і водночас не думати, що наші діла нас спасають?

Понеділок

3 листопада

СПАСЕННА ВІРА

Прочитайте Якова 2:18. На що головним чином звертає увагу Яків? Як ми показуємо свою віру в ділах?

Яків застосовує звичайний риторичний прийом, уводячи в текст потенційного опонента. Опонент, полемізуючи з віруючим із 16-го тексту, наводить аргументацію, висновок з якої читаємо у вірші 20: «Віра без діл — мертва» (*переклад І. Огієнка*). Головна думка, яку намагається донести Яків, полягає в тому, що християни не можуть надіятися на спасіння вірою, якщо її не супроводжують відповідні діла: «Покажи мені свою віру без діл, а я покажу тобі свою віру зі своїх діл» (вірш 18). Цитуючи цей текст, Е. Уайт пише: «Ми повинні показувати свою віру зі своїх діл» (Свідчення для Церкви, т. 4, с. 596).

Ключова думка полягає в тому, що спасає не просто будь-яка віра. Справжня віра, тобто спасенна віра, характеризується добрими ділами. Так само й діла, які походять з віри, є тільки добрими ділами. Віра і діла нероздільні. Як два боки монети, одне не може існувати без іншого. Також подібно до монети, один бік — головний, лицьовий, а другий — зворотний. Спочатку приходить віра, а потім вона веде шляхом відповідних діл. **Розгляньте позицію Павла щодо діл у Ефес. 2:10; 1 Сол. 1:3; 1 Тим. 5:25 і Тита 2:14. Чому добрі діла настільки важливі?**

Павло не був противником добрих діл. Він був проти діл як засобу спасіння (див. Гал. 2:16). Фактично Павло сказав, що люди, які в питанні спасіння покладаються на діла Закону, перебувають під прокляттям, оскільки ніхто з них насправді не може бути успішним у цьому (Гал. 3:10). Послух можливий тільки завдяки дару Святого Духа.

«Якщо ж людина не може добрими ділами заслужити спасіння, значить воно дароване винятково через благодать. Приймаючи Ісуса та віруючи в Нього, людина як грішник приймає цю благодать. Це абсолютно безоплатний дар. Оправдання вірою — незаперечне. І вся ця полеміка припиняється, як тільки стає ясно, що заслуги грішної людини в добрих ділах ніколи не зможуть забезпечити їй вічне життя» (Е. Уайт. Віра і діла, с. 20).

Чому велична вістка про те, що ми не можемо заробити собі «перепустку» на небо, має спонукати нас чинити якомога більше добрих діл з любові до Бога?

Вівторок

4 листопада

«ВІРА» БІСІВ

Якщо в людини відсутні добрі діла, то вона має тільки одну можливість «довести» істинність своєї віри — ортодоксальність*. Тобто якщо я сповідаю правильне вчення, значить у мене має бути віра, чи не так? Прочитайте 2 Кор. 4:2; 1 Тим. 2:4; Якова 5:19, 20; 1 Петра 1:22; і 1 Івана 3:18, 19. Що повідомляють ці вірші про те, наскільки важливо знати істину?

Безперечно, інтелектуальне знання істини має дуже велике значення. Однак це знання саме по собі не є достатнім доказом того, що людина володіє спасенною вірою.

Яке застереження дане для нас в Якова 2:19 щодо помилкового поняття про істинну віру?

* Ортодоксальність — непохибне дотримання традиційного вчення в релігії та повне неприйняття будь-яких нововведень (прим. редактора).

Найбільш фундаментальним твердженням віри в Старому Завті є вірш П. Зак. 6:4: «Слухай, Ізраїлю: Господь, Бог наш – Господь один!». Відомий як Шема (оскільки з цього єврейського слова він починається), цей текст чітко викладає віру в єдиного Бога. Будь-яке інше біблійне вчення виникає з цієї основної істини.

Проте в цю істину вірять навіть біси. Їм навіть не потрібно вірити – вони знають, що це так! Однак яка їм користь від такого знання? Вони тремтять у Божій присутності так само, як тремтіли, коли опинялися перед Ісусом і Він наказував їм вийти з їхніх жертв (Марка 3:11; 5:7).

Інтелектуальна віра, яка не впливає на наші вчинки, даремна. Фактично це та сама віра, якою володіють біси, котрі активно працюють з метою обманути нас помилковими доктринами і ввести в оману. Як і в Ізраїлі за часів Ісуса, біси спонукатимуть людей вірити в їхню оману, що ґрунтується на бажанні їхніх жертв провадити нечисте, гріховне життя. «Дух же ясно говорить, що в останні часи деякі відступлять від віри, прислухаючись до спокусливих духів та вчення бісів» (1 Тим. 4:1).

Віра має проявлятися в житті, інакше це не спасенна віра, а навпаки, «віра бісів», вона не спасе нас так само, як не спасе їх.

Середа

5 листопада

ВІРА АВРААМА

Прочитайте Якова 2:21-24 та порівняйте з Римл. 4:1-5, 22-24. Як у цих текстах описана віра Авраама? На чому ґрунтується оправдання?

Цікаво, що і Павло, і Яків цитують Бут. 15:6, але ніби роблять різні висновки. На перший погляд, згідно з Яковом, Авраам був оправданий ділами, але Павло, схоже, відкидає в Римл. 4:2 таку можливість (порівняйте з віршем 24).

Однак безпосередній контекст Римл. 4 пов'язаний з питанням оправдання: чи необхідне воно для виправдання, тобто чи потрібно язичникам ставати юдеями, аби бути спасеними

(Римл. 3:28-30). Павло показує, що саме віра Авраама, а не його діло обрізання є підставою для виправдання, бо Авраам повірив ще до того, як здійснив обряд обрізання. Авраам був обрізаний пізніше, що стало зовнішнім знаком його внутрішньої віри (Римл. 4:9-11). Проте одних тільки діл, навіть обрізання, недостатньо для виправдання, бо тільки ті, «що йдуть слідами віри, яку, ще будучи необрізаним, мав наш батько Авраам» (Римл. 4:12), будуть оправдані.

Хіба слова Павла дуже відрізняються від того, що каже Яків? Продовжуючи, Павло навіть використовує той самий «доказ» віри Авраама, що й Яків (див. Римл. 4:17-21). Авраам вірив, що Бог може воскресити Ісака, оскільки Він «оживляє мертвих та називає те, що не існує, як існуюче» (вірш 17, порівняйте з Євр. 11:17-19). Павло також визначає спасенну віру як цілковиту впевненість у тому, «що Бо спроможний виконати те, що йому обіцяв» (Римл. 4:21). Резюмуючи, можна сказати: довіра до Бога в тому, що Він виконує Свої обітниці, та послух Його Слову – саме це спасенна віра. Такі діла – це «діла віри», а не «діла закону». Або, як каже Яків: «Чи не бачиш, що віра сповідяла з його ділами, і віра стала досконалою через діла?» (2:22).

Багато хто наголошує на важливості віри та діл, але навіть це розділяє одне з другим, принаймні до певної міри. Істинна віра – це «віра, що проявляється через любов» (Гал. 5:6). Добрі діла – не просто зовнішній показник віри, вони є дією віри. Віра Авраама в Бога, Котрий створив усе живе, спонукала його послухатися Божого повеління принести в жертву свого єдиного сина Ісака. За словами Якова, саме через послух віра досягає досконалості.

Яким є ваш особистий досвід у тому, як діла (або їхня відсутність) впливають на вашу віру?

Четвер

6 листопада

ВІРА РАХАВ

«Так само й блудниця Рахав хіба не з діл оправдалася, приїнявши розвідників і вивіши їх іншою дорогою?» (Якова

2:25). Прочитайте І. Нав. 2:1-21. Як ми розуміємо цей приклад знову ж таки в контексті спасіння через віру?

Згідно з Євр. 11:31, мешканці Єрихона не вірили істинному Богові. Більшість сучасних перекладів описують їх як людей «неслухняних». Жителі Єрихона знали про видатні перемоги Ізраїлю над мідіянами та амореями, тому розуміли, наскільки сильний Бог Ізраїлю. Божий суд над ізраїльянами, коли вони приліпилися до леорського Ваала, засвідчив народові в Єрихоні про святість Господа, а також про Його опиду до ідопоклонства і розпусти. «Усі ці події були відомі жителям Єрихона, серед котрих чимало було таких, які були переконані, подібно до Рахави, що Єгова, Ізраїлів Бог, є “Бог на небесах угорі й на землі внизу”, однак вони не захопили підкоритися Йому» (Е. Уайт. Патріархи і пророки, с. 492).

Рахав отримала спасіння не завдяки своїй нечесності, а при цю нечесність. Вона вірила в істинного Бога і, спонукувана цією вірою, захистила посланих Ісусом Навином розвідників. Були й умови порятунку: Рахав мала виконати вказівки посланців та прив'язати червону мотузку до вікна. Це нагадувало про кров, якою кропили на одвірки дверей ізраїльських будинків під час пасхального звільнення (див. Вих. 12:21-24). Хоч і далеко від досконалості, життя Рахав є прикладом віри, яка свідчить про реальність Божого прощення та благодать до кожного, хто бажає йти шляхом віри й довірити Богові всі наслідки.

Прочитайте Якова 2:26. Як цей текст резюмує взаємозв'язок між вірою та ділами?

Як тіло, позбавлене дихання життя, представляє собою лише труп, так і віра без діл мертва. З іншого боку, без справжньої віри «послух», який ми можемо намагатися виявляти, також буде «мертвим ділом» (див. Євр. 6:1; 9:14), безглуздим у Божих очах.

Блудниця, спасенна вірою? Якби це був єдиний залишений нам приклад спасіння через віру, якого помилкового висновку ми могли б дійти? Але яку надію ви можете почерпнути для себе з її історії?

П'ятниця

7 листопада

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Коли “я” цілком усунуто, ви можете отримати новий багатий досвід. Припавши до підніжжя хреста і побачивши досконалість Христа, ви побачите власну недосконалість, а ваше “я” стане незначним.

Христос покаже уважному оку досконалість привабливої краси; тоді Його образ закарбується в розумі й серці і з'явиться в характері. Відбиток Божественного розуму має бути поставлений на серці та виявитися в житті. Коли ви чогось потребуєте, приходьте до Ісуса, моліться з живою вірою, міцно тримайтеся за руку Божественної сили, вірте, тільки вірте — і ви побачите Боже спасіння. Якщо будете готові навчатися, Бог вас навчить; якщо будете готові до Його керівництва, Він поведе вас до джерел живої води» (Е. Уайт. Свідчення для Південної Африки, с. 26).

Питання для обговорення:

1. Перегляньте Якова 2. Яка важлива вістка міститься в розділі для тих, хто в питанні спасіння покладається тільки на заслуги Христової праведності?
2. Деякі стверджують: Яків пише про віру й діла, не посиляючись на Павла, тому нам слід тлумачити Послання Якова його ж термінами. Що неправильно в такому підході? Чому (особливо в цьому випадку) важливо пам'ятати, що повідомляють про віру й діла інші тексти? Фактично в розпал протестантської Реформації католицькі апологети часто зверталися до Послання Якова, захищаючи Римську церкву від протестантів. Виходячи з цього, подумайте, наскільки важливо будувати вчення на всіх біблійних текстах?
3. Ми часто чуємо розмови про необхідність «балансу» між вірою й ділами. У світлі пройденого уроку чи можете ви погодитися з такою позицією? Обговоріть у класі вашу відповідь.
4. Чому ми не знаходимо в Посланні Якова (як і в усьому Новому Завіті) згадки про те, що Авраам не виявив достатньо віри у випадку з ізмаїлом, або про те, що Рахав сказала неправду? Чого навчає нас цей факт щодо покриття віруючого Христовою праведністю?

Я БАЧУ ЗАВДЯКИ ВІРІ ЗА РОЗПОВІДДЮ ВІКТОРА ВЕРГАРА

Я народився в дуже бідній сім'ї в містечку на півночі Мєдєльїна, Колумбїя. Наша сім'я вєла важкє життє жєбракїв. У містєчку нє було ані достатньої кількості водї, ані електрострєнергїї, ані телефону. Будинки в нашому районї побудованї з бамбукових палиць і глини. Іншого будївельного матеріалу ми нє можємо собі дозволити.

Коли туристи проходять повз нас, вони дивуютьсє, як ми живимосє в таких умовах. Усі мають вигляд голодних людєв. Навїть у собак тїльки шкїра та кістки. У моєму сєлицї панують голод, важка праця, хвороби та безвихїдь.

Коли я був малєньким, батьки дозволяли мєнї гратисє на пагорбах поруч з нашим домом. Але коли мєнї виповнилося одинадцять рокїв, я почав працювати з батьками. Ми збирали солодку картоплю і банани. А щє я пас корїв.

Одного разу в нашому містєчку поширилася дуже люта хвороба. Вона була настїльки заразною, щò лікарї навїть нє приїжджали лікувати нас. Я захворїв, але незабаром видужав. Однак згодом помітив, щò з моїм зором щось нє так: усє стало жовтим, а потїм розмитим. Зрештою я цїлком втратив зїр.

Я навчивсє осягати свїг через звуки. Я чув по телєвізору (він був на батареїках) мого дялька, щò в інших місцях життє нє таке складнє. Мєнї стало так шкода себе, щò я знєнавидїв своє життє, наповнєнє проблемами і болєм.

На щастє, моя мама, будучи адвєтисткою сьомого дня, мала сильну віру. Коли я поступово втрачав зїр, її віра додавала мєнї сил. Мама навчила мєнє довіряти Богові. У віці 15 рокїв (через два роки, як осліп) я уклав заповїг з Богом.

Я провчивсє в школі для слїпих пївроку, потїм повернувсє до звичайної школи. Через слїпоту мєнї доводилосє бїльшє навчатисє, але я справлявсє.

Улітку я працював літературним євангєлістом. Мій двоюрїдний брат водив мєнє від дому до дому, а я розповїдав людям про надїю, яку вони можуть мати в Ієусї. Я вибирав бїдні райони, оскїльки був упевнений, щò там проживає безліч людєв, які мають потребу в Бозї й надїї. Вони з жагою брали в мєнє книги і були дуже задоволенї, дізнавшись, щò цим допомагають і мєнї.

В юностї я був озлоблєним і жорстоким через голод та злиднї. Післє втрати зору я став щє бїльш озлоблєним і запитував, чому всє цє сталося зі мною. Мєнє лікували кількє лікарїв, і навїть зробили операцію, але всє було марно.

Тєпер завдяки вірі я прозрів. Коли я навчивсє довіряти Богові, то зрозумїв, щò Він нє обїцяє нам легкого життє, протє готовий завжди перебувати з нами, і якщо ми будємо вірними, Він подарує нам вічнє життє.

Кількє людєв виявили бажання вивчати зі мною Бїблїю. Вони хочуть дізнатисє про Ієуса та розповїдати про Його велїч, як і я. Якщо для того, аби привєсти людєв до Бога, потрібна моя слїпота, то я хочу бути хорощим прикладом, щòб люди завдяки моїй вірі змогли побачити нашого Господа.

Вїктор Вергєра під час написання цієї історії навчавсє на другому курсї теологїчного факультету в Колумбїйському адвєнтистському університетї в Мєдєльїні.

ПРИБОРКАННЯ ЯЗИКА

Біблійні тексти для дослідження: Якова 3:1-12; П. Зак. 6:6, 7; Луки 9:51-56; Прип. 16:27; Матв. 7:16-18.

Пам'ятний вірш: *«Бо за словами своїми будеш оправданий, і за словами своїми будеш осуджений» (Матв. 12:37).*

Слова мають величезну силу. «Слово, проказане часу свого» (Прип. 25:11), – прославлення, поезія, розповіді – може справити глибокий вплив на життя. Наші слова можуть запам'ятатися на довгі дні й навіть роки. Діти, наприклад, вибирають слова, як губка. Ось чому вони швидко навчаються легко розмовляти будь-якою мовою, котручують. З цієї ж причини те, що воничують про себе, може вплинути на їхні майбутні успіхи чи невдачі. На добро це чи навпаки, але діти повторюють і розвивають далі стиль спілкування своїх батьків.

Написане слово теж могутнє і навіть більш довговічне. Але наймогутнішим є Слово Боже: «Для моєї ноги Твоє слово – світільник, то світло для стежки моєї» (Псал. 119:105); «Я в серці своїм заховав Твоє слово, щоб мені не грішити проти Тебе» (Псал. 119:11). Ісус спрямовував увагу учнів від тимчасових благ до значно важливішого: «Слова, які Я вам сказав, є дух і життя» (Івана 6:63). Слова можуть утішати і підбадьорювати або ж огруювати та оскверняти. Як часто ви говорили слова, про які згодом шкодували?

Цього тижня ми побачимо, що Яків говорить про слова.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Прочитайте Якова 3:1. Яку важливу думку про відповідальність підкреслює Яків?

На вчителів у Церкві та християнських школах покладена особлива відповідальність, оскільки вони формують розум і серця дітей, а плоди їхньої праці відчуватимуться довгі роки. Цей вплив, подібно до кіл на воді, поширюватиметься і на багатьох інших людей, з якими вони не контактують особисто. Чим більше ми знаємо, тим більше відповідальні за використання і передачу цього знання.

Біля входу в бібліотеку Тиндала (Tyndale House library) в Кембриджі, Англія, висить напис, що нагадує кожному вченому, який заходить сюди: «Страх Господній – початок премудрости» (Прип. 9:10). Мірилом усього є не людина, а Бог; будь-яка істинна освіта починається з Нього і закінчується Ним. На жаль, коли зростає знання людини, найчастіше зменшується її залежність від Бога. Наприклад, занадто часто викладають і практикують ідею, що наука діє незалежно від Бога. Деякі викладачі богослов'я, намагаючись викликати довіру, також використовують методи, які залишають мало місця для віри або зовсім її виключають. Тому віра поступово зникає з розуму й серця як викладачів, так і студентів. Але якщо вчителі та студенти ставлять на перше місце освіту для вічності, а не просто для цього світу, тоді навчальний процес стане для них дорогоцінним досвідом.

Апостол Павло також розумів цю відповідальність, оскільки навчав і призначав керівників в організованих ним церквах (Дії 14:23, порівняйте з Тита 1:5). Він навіть закликав Тимофія оберігати Божу отару від недосвідчених і нерозумних пастирів (див. 1 Тим. 1:3-7; 3:2-6; 6:2-5; 2 Тим. 2:14, 15), застерігаючи від людей, котрі «завжди вчаться, та ніколи не можуть прийти до пізнання істини» (2 Тим. 3:7).

Батьки несуть величезну відповідальність за виховання дітей, які у свою чергу впливають на інших. Фактично ми всі,

показуючи той чи інший приклад, справляємо великий вплив на оточуючих. Тому важливо шукати обіцяної нам мудрості від Бога (Якова 1:5), щоб ходити Його шляхами і справляти на людей добрий вплив. Адже всі ми, добре чи погано, впливаємо на оточуючих.

Подумайте про людей, котрі справили на вас хороший вплив. Що вони робили? Як вплинули на вас? І, що особливо важливо, як ви можете робити те ж саме для оточуючих?

Понеділок

10 листопада

СИЛА СЛОВА

«Бо всі ми багато грішимо» (Якова 3:2). Яке підбадьорливе визнання, особливо зважаючи на акцент, який Яків робить на поведінці! Проте усвідомлення свого реального стану не послаблює нашої віри в Божий ідеал для нас як Його представників на землі.

«Коли ж хто не грішить словом, — то досконалий чоловік, здатний приборкати й усе тіло» (вірш 2). Тут форма умовного речення в грецькій мові припускає, що не грішити в слові — це реальна можливість. Навряд чи можна переоцінити важливість слів. Думки ведуть до слів, які ведуть до вчинків. Слова також підсилюють наші думки. Слова впливають не тільки на те, що ми робимо, але також на те, що роблять інші. Ми з'єднані за допомогою мови.

Досліджуваний цього тижня уривок містить кілька ілюстрацій сили язика. Перші три показують, як щось мале може зробити велику справу: за допомогою вуздечки управляють конем, стерно направляє корабель, іскра запалює ліс.

Які приклади позитивного впливу слова ми знаходимо в Слові Божому? П. Зак. 6:6, 7; 23:23; Псал. 40:4; Прип. 10:20, 21; 12:25; Мал. 2:6, 7; Луки 4:22; Римл. 10:6-8.

Малі діти надзвичайно вразливі, але, подібно до дерев, які стають усе міцнішими і менш рухливими, вони з віком усе більше опираються змінам. Певною мірою ми всі є вчителями

вдома або в церкві. Оскільки слова наші володіють такою великою силою, важливо щоранку омивати наші думки Словом Божим. Що живить наші думки і слова: Божий Дух чи інше джерело? Ми не можемо недооцінювати величезних змін, які можуть відбутися винятково за допомогою сили Божого Слова (Псал. 33:6, порівняйте з 2 Кор. 4:6), а не якихось інших засобів.

Слова володіють такою потенційною силою, що, промовивши лише кілька речень, ви можете завдати людині такого удару, від якого вона, можливо, не одговтається до кінця свого життя. З іншого боку, добрі слова можуть послужити для неї підтримкою також на все життя.

Якщо б у ваших руках опинився динаміт, наскільки обережно ви поводитиметесь із ним? А як слід поводитися з тим, що володіє навіть більшою силою, ніж динаміт?

Вівторок

11 листопада

МАЛЕНЬКЕ ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ НА ВЕЛИКЕ

Прочитайте Якова 3:3-5. Що спільного між цими двома ілюстраціями та як їх можна порівняти з мовою?

І вуздечка в роті коня, і стерно корабля дуже малі в порівнянні з тим, чим вони керують. Проте досить легенького поруху руки, щоб кінь або корабель повністю змінили напрямок свого руху. «Так само і язик: хоч і малий орган, а дуже хвалиться» (вірш 5). Слово, навіть просто погляд або жест можуть здаватися чимось незначним, але вони спроможні зробити з друга ворога або перетворити погану ситуацію на добру. «Легідна відповідь гнів відвертає, а слово вразливе гнів підіймає» (Прип. 15:1). Уявіть собі коня, котрий шодуху мчить галопом, або корабель, який швидко розтинає хвилі, однак обидва вони рухаються в неправильному напрямку. Чим швидше вони рухаються, тим більше віддаляються від місця призначення. У такому випадку найкращим рішенням буде зупинитися і якнайшвидше змінити курс. Те ж саме можна сказати і про наші слова. Якщо погана бесіда стає ще гіршою, то чим швидше ми її припинимо, тим краще.

Прочитайте Луки 9:51-56. Як Ісус відповів на пропозицію учнів? Яким був результат та які уроки ми можемо почерпнути з цієї історії?

Хоча свої міркування учні обґрунтували біблійним прецедентом (2 Цар. 1:10, 12), Ісус відхилив їхню пропозицію. Його докір докорінно змінив ситуацію. Історія закінчується простим повідомленням про те, що вони пішли «до іншого села» (Луки 9:56). Цю пригоду в самарійському селищі Ісус зробив цінним досвідом для Своїх послідовників. У найбільш напружений момент, коли нас переповнюють почуття і ми жадаємо відстояти власні інтереси, нам слід згадати приклад Ісуса та, образно кажучи, піти «до іншого села».

«Як краплі води утворюють річку, так і малі речі створюють життя. Життя – це річка, або мирна й спокійна, яка приносить радість, або ж неспокійна, що завжди несе мул і сміття» (Е. Уайт. Щоб мені пізнати Його, с. 209).

Що «мале» у вашому житті може згодом виявитися не таким уже й малим, якщо ви будете продовжувати його «підігрівати»?

Середа

12 листопада

КОНТРОЛЬ ШКОДИ

Нам усім знайома ситуація, коли щось сказане нами перебільшують настільки, що воно набуває вже іншого значення. Як каже Яків: «Ось який невеликий вогонь, а спалює такий великий ліс!» (3:5).

Уважно і з молитвою прочитайте Якова 3:6. Що апостол говорить про силу наших слів, які можуть «опоганити» нас? Чому цей вірш має змушувати нас трепетати, перш ніж щось вимовити?

Хоча вогонь як символ може означати очищення (Ісаї 4:4; Зах 13:9), він частіше вказує на знищення (див., наприклад: І. Нав. 6:23; 11:9, 11; 1 Сам. 30: 3; Матв. 7:19), включаючи і руйнівну силу необачних слів (Прип. 16:27; 26:21).

Великий вогонь, що розгорівся від маленької іскри, може з дивовижною швидкістю знищувати та руйнувати все на своєму шляху. Так само слова здатні руйнувати дружбу, шлюб, репутацію людини. Проникнувши в душу дитини, вони можуть негативно вплинути на її самооцінку і завдати шкоди її майбутньому розвитку.

Гріх виник на землі, здавалося б, із невинного запитання (див. Бут. 3:1). Таким же чином він з'явився і на небі. Люцифер «почав сіяти сумніви щодо Законів, якими керувалися небесні істоти» (Е. Уайт. Патріархи і пророки, с. 37). Тому не буде перебільшенням сказати, що язик «запалює геену» (Якова 3:6).

Хоч одного разу сказані слова назавжди змовкають і ми не зможемо повернути їх назад, проте повинні зробити все можливе, аби зменшити завдану шкоду та виправити ситуацію. Кроки, зроблені з цією метою, також допоможуть нам не повторювати ту саму помилку. Наприклад, отримавши об'явлення від Бога, пророк Наган відразу ж повернувся до Давида, щоб доповнити сказані ним слова (див. 2 Сам. 7:1-17). Петро гірко плакав через те, що відрікся від Христа, і пізніше відкрито продемонстрував щирість свого розкаяння (Івана 21:15-17).

Хоча «язика ніхто з людей не може приборкати» (Якова 3:8), Слово Боже застерігає нас: «Свого язика бережи від лихого, а уста свої від – говорення підступу» (Псал. 34:14). Тільки Дух Божий може допомогти нам контролювати наші слова (див. Ефес. 4:29-32).

Прочитайте Якова 3:6-8. Чому думки, викладені в цих віршах, повинні спонукати нас бути дуже обережними в словах? Як ми можемо навчитися оцінювати силу до добра або зла, що міститься в наших устах?

Четвер

13 листопада

БЛАГОСЛОВЕННЯ І ПРОКЛЯТТЯ

Прочитайте Якова 3:9-12. Яку істину ілюструє Яків, використовуючи образи джерела, смоківниці та виноградної лози?

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте про силу мови в розділі «Таланти» з книги Е. Уайт «Наочні уроки Христа» (с. 335-339). Поділіться в класі Суботньої школи думками, які вас особливо вразили.

«Якщо ми опинилися в товаристві, де точиться легковажна розмова, наш обов'язок — змінити, по можливості, її тему. З допомогою Божої благодаті ми повинні спокійно сказати кілька слів чи почати іншу тему, аби перевести розмову в корисне русло...

Нам потрібно значно більше розповідати дорогоцінні досвіди з нашого духовного життя. Ми маємо говорити про милосердя й люблячу турботу Бога, про незмінну глибину любові Спасителя. Наші слова повинні бути словами хвали й подяки. Якщо розум і серце сповнені Божою любов'ю, це виявиться в розмові. Неважко поділитися тим, що складає зміст нашого духовного життя. Величні думки, шляхетні прагнення, ясне розуміння Істини, безкорисливі цілі, бажання побожності і святості принесуть плід у словах, які відкривають скарб серця. Коли Христос таким чином буде відкриватися в нашій мові, вона матиме силу навертати душі до Христа» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа, с. 337, 338).

Питання для обговорення:

1. Проблема з уживанням слів для більшості з нас полягає в тому, що їх дуже легко вимовляти. Найчастіше вони вилітають ще до того, як ми встигли про них подумати. Як же нам навчитися добре думати, перш ніж відкрити свої уста?
2. Подумайте про силу ваших слів, як вони впливають навіть на вас самих. Проведіть такий експеримент: розповідайте іншим якомога більше про те, що здійснив Бог у вашому житті, як Він вас благословляє, як допомагає прожити цей рез випробування тощо. Робіть це хоч би протягом одного дня, а потім запитайте себе: Як це вплинуло на мою віру? Як ви думаєте, наскільки ваші слова відкривають оточуючим те, що відбувається у вашому серці? Можливо, вони відкривають більше, ніж вам хотілося б? Якби ви записали всі вимовлені вами слова протягом одного дня, а згодом самі б їх прослухали, що б ви дізналися про себе?

Сама думка про те, що з уст християнина може виходити благословення і прокляття, м'яко кажучи, викликає занепокоєння. А як можна поєднати перегляд серед тижня телепередач і фільмів, просочених богохульством, та відвідування церкви по суботах з метою послухати Слово Боже? Або що можна сказати про людину, яка проголошує істину й чудові слова про Ісуса, а потім дозволяє собі вульгарні жарти? Подібні приклади також викликають духовне занепокоєння, оскільки вони суше печать істині. Уста, що славлять Бога, згодом розповідать непристойний жарт? Чому ці діяння несумісні?

Яків використовує образ джерела. Якість води залежить від її джерела, а корінь визначає плід (порівняйте з Матв. 7:16-18). Таким же чином, якщо в нас посіяне Боже Слово, його дія буде очевидною в нашому житті. Розуміння цієї істини звільняє нас від необхідності «доводити» нашу віру. Чиста релігія корениться у вірі, котра сама про себе засвідчує, як якість чистого джерела доводить сама вода, що природно витікає з нього.

Однак хтось може сказати: «Нам відомі деякі негативні моменти з життя благочестивих послідовників Бога, наприклад, Мойсей убив єгиптянина, Давид згрішив з Вірсавією тощо. Чи не викликає це логічного запитання щодо їхньої віри?»

Звичайно, Божа воля полягає в тому, щоб ми не грішили (1 Івана 2:1). Однак «раніше від створення світу» Бог подбав про наше прощення на випадок, якщо ми вчинимо гріх. Людина отримує прощення на підставі віри в досконалу Жертву (порівняйте з Псал. 32:1, 2). Проте залишається факт, що гріх приносить смуток, а послух приносить благословення. Мойсей провів сорок років у мідяньському краї, пасучи овець, щоб забути науку, яка призвела його до вбивства. А Давидові довелося пережити смерть народженого Вірсавією немовляти, а також розділення в сім'ї, яке до кінця його днів загрожувало його царству. Звичайно, наші гріхи можуть бути прощені; проблема в тому, що дуже часто залишаються наслідки цих гріхів, згубні не тільки для нас, а й для оточуючих. Наскільки ж краще просити на колінах про силу перемогти гріх, ніж, вчинивши його, просити про прощення та благодати Бога взяти під контроль завдану нами шкоду.

НЕСЛУХНЯНИЙ СИН

(Частина I)

ВІТАЛІАНО МАРРЕРО

Віталіано провадив цілком благополучне життя. Як офіцер кубинської армії, він мав стабільну роботу і повагу в суспільстві. У них з дружиною Мігдалією було двоє маленьких дітей, і жили вони в сучасному будинку. Справи йшли добре, і Віталіано не цікавився ані Богом, ані релігією.

Одного разу він повернувся додому раніше, ніж зазвичай. Дружина зустріла чоловіка, а ось їхній п'ятирічний син Алекс не вибіг до батька.

— Де Алекс? — запитав Віталіано.

— Він у Розабель, — відповіла дружина.

Розабель була хорошою дівчиною-підлітком із сусіднього будинку, яка дуже любила дітей. Вона щотижня організовувала дитячий біблійний клуб. І коли дівчинка запросила Алекса прийти до клубу, Мігдалія дозволила синові піти, але попередила його, щоб він не розповідав батькові, інакше той розсердиться.

Щоразу, коли батька не було вдома, Алекс ходив до біблійного клубу. Йому подобалися пісні та біблійні відеофільми. Переглядаючи фільми, він багато чого дізнався про Ісуса.

— Що Алекс робить у Розабель? — запитав Віталіано. Мігдалія сподівалася, що чоловік не запитає про це. Однак тепер вона повинна була зізнатися, що їхній син ходить до дитячого біблійного клубу.

Чоловік почервонів від злості.

— Ти ж знаєш, що я не хочу нічого знати про релігію, — вибухнув Віталіано. — Чому ти дозволяєш йому ходити туди?

— Розабель запросила його. Будь ласка, нехай він залишиться. Там навчаться тільки доброго, і це прекрасна можливість спілкуватися з іншими дітьми.

Через кілька хвилин повернувся Алекс. Але коли хлопчик побачив батька, то зрозумів: щось не так.

— Алекс, я не хочу, щоб ти ходив на біблійні зустрічі. Я не бажаю, аби Бог був у нашому домі, — твердо сказав батько. Алекс хотів бути слухняним, тому протягом кількох тижнів не ходив на біблійні зустрічі. Однак коли почув спів дітей, йому захотілося піти. Якось увечері він попросив маму дозволити йому повернутися в клуб. Вона дозволила, і він з радістю побіг до дітей.

Відтоді хлопчик відвідував біблійний клуб регулярно. Потім одного вечора батько знову повернувся додому раніше і побачив, що сина немає.

— Де він? — запитав Віталіано. Оскільки дружина відповіла не відразу, він сам здогадався, де син.

— Він знову там?

Мігдалія кивнула.

— Зараз же йди за ним! — наказав чоловік.

— Будь ласка, Віталіано, дозволь синові ходити до клубу. Краще йому бути там, ніж на вулиці. Нехай він залишиться там хоча б до кінця зустрічі, — благала жінка.

Через кілька хвилин Алекс убіг до кімнати. Але коли він побачив грізний вигляд батька, то зразу ж заплакав.

— Будь ласка, тату, не карай мене, — благав хлопчик. Але батько не залишив непослух сина без покарання. Покаравши Алекса, він промовив:

— Ти більше не підеш до цієї церкви!

(Далі буде)

ПОКІРНИСТЬ НЕБЕСНОЇ МУДРОСТІ

Біблійні тексти для дослідження: Якова 3:13–4:10; П. Зак. 4:6; Гал. 5:17; Єрем. 3:6–10, 20; Дії 19:13–16; Псал. 24:3–6.

Пам'ятний вірш: «*Упокоріть себе перед Господом, і Він піднесе вас*» (Якова 4:10).

У багатьох великих і середніх компаніях часто проявляється «менталітет менеджера середньої ланки». Це відбувається, коли працівники починають відчувати, що мають право на щось більше: на більшу повагу, вищий оклад, вищу посаду тощо. Така нездорова позиція розвивається в міру того, як людина намагається просунути вперед. Симптоми можуть включати лестиві зауваження на адресу людей, котрі приймали рішення, і негативні на адресу колег. Усе це приправлене духом егоїстичного суперництва. Коли один диктор теленовин пішов на підвищення без шкоди для інших, його співробітник із захопленням зауважив: «Усе обійшлося без трупів».

Дуже хотілося б вірити, що егоїстичне суперництво має місце тільки у світських організаціях, а Церква діє зовсім по-іншому. Але, на жаль, Святе Письмо свідчить, що нерідко земна «мудрість» має місце і в спільноті віруючих.

Цього тижня ми дізнаємося, що повідомляє Боже Слово про цю сумну реальність.

ЛАГІДНА МУДРІСТЬ

«Хто мудрий і розумний між вами? Хай він покаже діла свої в лагідній мудрості добрим поводженнями!» (Якова 3:13 – переклад І. Огієнка). «Лагідна мудрість» – що це означає?

Деякі коментатори вважають, що весь третій розділ Послання Якова повідомляє, якими якостями повинні (або не повинні) володіти вчителі. Звичайно, «мудрі і розумні» здаються хорошими кандидатами на вчителів, але насправді тема дещо ширша, вона охоплює всю громаду. Мудрість, яку описує Яків тут і в усьому Посланні, – це не тільки інтелектуальний усебічний розвиток, який так високо цінували стародавні греки та цінують західні країни сьогодні. Мудрість тут передусім розглядається в контексті поведінки та способу життя людини, на що вказує грецьке слово «анастрофе», перекладене як «поводження» (див. також 1 Тим. 4:12; Євр. 13:7; 1 Петра 1:15; 2:12). Наші вчинки, наша поведінка свідчать, наскільки ми мудрі. Цього ж навчав Ісус, кажучи: «Тож виправдалася премудрість власними ділами» (Матв. 11:19).

Цікаво зазначити, що вислів, перекладений як «мудрий та розумний», зустрічається в П. Зак. 4:6. У цьому тексті Мойсей закликає ізраїльтян дотримуватися всіх заповіданих Богом законів: «Бережіть, і виконуйте їх, бо це мудрість ваша та ваш розум на очах народів, що вислухають усіх постанов тих та й скажуть: Тільки він мудрий та розумний народ, цей великий люд!» (П. Зак. 4:6).

На відміну від цього, джерело «гіркої» води, про яке згадується в Якова 3:11, спричиняє в церкві «гірку заздрість і суперництво» (вірш 14). Останнє слово перекладене з грецького «ерітея», що означає «виняткове переслідування власних інтересів» (CeslasSpicq, *TheologicalLexiconoftheNewTestament* (HendricksonPublishers), vol. 2, p. 70). Така позиція більше нагадує поведінку сатани на небесах, ніж поведінку, яка очікується від християн на землі. Якщо ми не зробимо свідомого

вибору померти для власного «я» та підпорядкувати своєю волю Господу, то можемо опинитися в небезпеці зайняти саме таку позицію, про яку застерігає Яків.

Поміркуйте над висловом «лагідна мудрість». У яких ситуаціях прояв цієї мудрості з вашого боку може виявитися дуже корисним?

Понеділок

17 листопада

ДВА ВИДИ МУДРОСТІ

Прочитайте Якова 3:15, 16. Як тут описана світська мудрість? Яким чином ця «мудрість» найчастіше виявляється у світі або навіть у церкві?

Наша природна мудрість – «земна, душевна, бісівська». Вона позбавлена Духа. І це не має нас дивувати. Ще в давнину Соломон сказав: «Буває, дорога людині здається простою, та кінець її стежка до смерті» (Прип. 14:12; 16:25). Земна мудрість деструктивна. Якщо культивувати й виявляти заздрість та егоїстичні амбіції, природним результатом буде безлад і суперечки, як відбувалося в Коринті (див. 2 Кор. 12:20, де використовуються кілька таких самих слів).

Прочитайте Якова 3:17, 18; Івана 3:3-7; Колос. 3:1, 2. Що повідомляють ці тексти про небесну мудрість?

Хоч у своєму Посланні автор не говорить прямо про Святого Духа, у ньому явно присутня ідея нового народження. Апостол віддає перевагу метафорі про посів та принесення плоду, засновану, можливо, на притчах Ісуса про «сіяння» слова в людських серцях, коли вони чують євангельську вістку (див. Матв. 13:3-9, 18-23). Мудрість, що згори, «повна милосердя і добрих плодів». Хоча, як ми бачили, Яків говорить про послух і добрі діла як підлі віри, «милосердя ставиться вище суду» (Якова 2:13). Іншими словами, справді мудра людина буде лагідною, покірною, мирною, милосердною, прощати, як Ісус; вона не бажає помічати вади в інших, критикувати і засуджувати їх.

Досить легко повернути на шлях цього світу, чи не так? Перевірте себе: наскільки світська мудрість на противагу небесній мудрості впливає на ваш спосіб життя?

Вівторок

18 листопада

ПРИЧИНА КОНФЛІКТІВ І СВАРОК

«Звідки війни і звідки ворожнеча між вами? Хіба не звідси – не з ваших пристрастей, що воюють у ваших членах?» (Якова 4:1, порівняйте з Гал. 5:17). Який внутрішній конфлікт описаний у цих віршах?

Перші вірші Якова 4 описують віруючих, котрих роз'єднують сильні внутрішні конфлікти. Міжособні чвари в церкві мають внутрішню причину – пристрасті (від цього грецького слова походить слово «гедонізм» – прагнення до задоволень). Гріховні бажання, які Павло метафорично називає «тілом», ведуть активну боротьбу з нашими піднесеними духовними прагненнями. Християнське життя – тривала боротьба, і якщо нею не керує «мудрість, що згори» (Якова 3:17), ця боротьба проривається в саму церкву і завдає духовної травми віруючим.

Прочитайте Якова 4:2, 3. Які гріховні бажання тут згадані та як вони впливають на церкву?

У цих віршах містяться прямі послання на Десять Заповідей: «Ви прагнете – і не маєте, вбиваєте й заздрите – і не можете осягнути» (Якова 4:2). Згадки проблеми заздрості, пристрасних бажань і сварливості (порівняйте з Якова 3:14, 16) відображають бачення, яке висловив Ісус у Нагірній проповіді, звертаючи увагу на внутрішні мотиви, а не тільки на видимі вчинки. Тому згадка про вбивство, імовірно, має ширший зміст, включаючи гнів. Навряд чи в перших громадах були члени Церкви, які вбивали один одного. З іншого боку, як нам відомо з книги Дії апостолів, були часи (особливо в Єрусалимі, де здійснював своє служіння Яків), коли зрада могла призвести до арешту і страти членів Церкви.

«Самолюбство породжує неспокій. Якщо ж ми народжені згори, тоді в нас будуть думки, які були в Ісуса; вони спонукали Його впокорювати Себе заради нашого спасіння. У такому разі ми не шукатимемо найвищого становища. Нашим бажанням буде сидіти біля ніг Ісуса і навчатися від Нього» (Е. Уайт. Христос — надія світу, с. 330, 331).

Середа

19 листопада

ДРУЖБА ЗІ СВІТОМ

Прочитайте Якова 4:2-4. Чому Яків називає деяких своїх читачів «перелюбниками й перелюбницями»? Див. також Єрем. 3:6-10, 20; Ісаї 54:5; Єрем. 2:2; Луки 16:13.

Використовуючи алюзію на біблійну концепцію Ізраїлю як Божої нареченої, Яків уподібнює віруючих, котрі дотримуються світських звичаїв та піддаються впливу світських поглядів, до перелюбників. Вони обрали собі іншого володаря і пана.

Наступний текст — Якова 4:5 — непросто зрозуміти. Деякі називають цей вірш найскладнішим у Новому Завіті. У більшості перекладів відображена неоднозначність грецького тексту. Деякі вважають, що згаданий тут «дух» — це Святий Дух («До ревнощів любить дух, який живе в нас»; «Він ревно бажає Духа» — NASB95). Інші вважають, що тут ідеться про людський дух («Бог ревно бажає духа, якого створив для проживання в нас» — NRSV; «Він ревниво бажає духа, якого спонукав мешкати в нас» — NIV). Останній наведений тут переклад найкраще відповідає граматиці й контексту, але зміст вірша все одно не до кінця зрозумілий. Грунтуючись на ретельному дослідженні синтаксису вірша та безпосереднього контексту, вірші 5 і 6 можна було б перекласти так: «Чи ви думаєте, що Писання даремно говорить проти заздрості? Дух, якого Він спонукав оселитися в нас, мучиться, але Він дає більше благодаті. Тому Він каже: Бог гордим противиться, а покірним дає благодать» (Якова 4:5, 6 — переклад автора).

Як випливає з віршів 1-4, людський дух (або серце) сповнене бажань, які, не будучи спочатку або самі по собі злими, були спрямовані гріхом на згубні шляхи. Благодать — єдине реальне вирішення в нашому стані. Однак гордість не дозволяє так легко прийняти цю благодать. Хтось написав, що ми отримуємо благодать, подібно до жабраків, котрі простягають олов'яний кухоль перед водоспадом. Тільки покійна, лагідна людина, яка усвідомлює свою явну потребу і залежність, відкрита для отримання благодаті — незаслуженої милості, дарованої негідним людям. Як писала Еллен Уайт: «Ми не маємо нічого, чим могли б похвалитися перед Богом; єдине, на що можемо посперитися, — це наш украй безпомічний стан; лише в такому разі виникає потреба в Його викупній силі» (Христос — надія світу, с. 317).

Подивіться на себе. Що робить вас гідними спасіння? Як ваша відповідь допомагає вам усвідомити власну велику потребу в благодаті? Як хрест і тільки хрест відповідає на цю потребу?

Четвер

20 листопада

ПІДКОРІТЬСЯ БОГОВІ

«Тож підкоріться Богові, протидійте дияволові, і він утече від вас» (Якова 4:7). Зверніть увагу на порядок цих повелінь. Якщо ми намагаємося протистояти дияволові власними силами, яким буде наш шанс на успіх? Коли сім юдейських заклиначів спробували вигнати демона з одержимої людини, використовуючи імена Ісуса й Павла як якусь магічну формулу, біснுவатий подужав їх, і вони вибігли голі та побиті (Дії 19:13-16). Отже, щоб протистояти дияволові, нам потрібно підкоритися Богові та Його волі. Фактично саме таким чином ми і протистоїмо дияволові.

Водночас ми не повинні думати, що перші читачі Послання Якова ніколи раніше не корилися Богові. Яків, безперечно, пише людям віруючим. Тому нам потрібно мислити в термінах щоденного підпорядкування Богові та протистояння дияволові щоразу, коли він спокушає нас.

Прочитайте Якова 4:8-10. Які повеління дає Яків і як вони взаємопов'язані? Яким чином вони пов'язані з покірністю Богові?

Заклик виправитися, який прозвучав у цих текстах, — це кульмінація всього, про що говорив автор, починаючи з Якова 3:13. У досліджуваному нами цього тижня уривку показаний контраст між небесною мудрістю та мудрістю бісівською, а також між гордими людьми, котрі підносять себе, подібно до диявола (див. Ісаї 14:12-14), і лагідними, які підкоряються Богові й упокорюють себе. Також тут звучить обвинувачення в невірності укладеному з Богом заповітові (Якова 4:4) та повторюється обвинувачення у двоєдушності (Якова 4:8, порівняйте з 1:8). Тому заклик підкоритися Богові виходить за межі морального умовляння; це заклик до грішників покаятися, до цього ж закликав і Христос (Луки 5:32).

Як людині покаятися? Для цього Яків пропонує зробити послідовні кроки (на підставі Псал. 24:3-6): (1) наблизьтеся до Бога, і Він наблизиться до вас; (2) очистіть руки і серця (тобто вчинки і думки); (3) журіться, сумуйте і плачте про власні гріхи, усвідомлюючи свою найбільшу потребу в Божій благодаті.

«Упокоріть себе перед Господом, і Він піднесе вас» (Якова 4:10). Що це означає? Яким чином ми навчаємося покори? Як можемо навчитися виявляти таку саму покірність, яку виявляв Ісус?

П'ятниця

21 листопада

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Чимало людей, намагаючись жити відповідно до норм світу, стогнуть під тягарем турбот. Вони обрали служіння світові, сповнилися його неспокоєм та прийняли його звичаї. Таким чином їхній характер зіпсований, а життя перетворилося на суцільну втому. Щоб задовольнити честолюбство та світські бажання, вони йдуть проти власного сумління, беручи на себе додатковий тягар провини. Постійні турботи виснажують життєві сили. Наш Господь бажає, щоб вони скинули із себе це

ярмо рабства... Він закликає людей шукати передусім Царства Божого і праведності Його, обіцяючи при цьому додати їм усе необхідне для земного життя» (Е. Уайт. Христос — надія світу, с. 330).

Питання для обговорення:

1. Подумайте про два види мудрості, висвітлені в уроці за понеділок, та запишіть свої висновки. Тепер згадайте, які важливі рішення ви приймали або важливі дії виконували цього тижня? Якою мудрістю ви керувалися?
2. Як ми досліджували в неділю, Бог обіцяв ізраїльтянам, що в результаті їхнього послушання Божим законам навколишні народи захоплюватимуться ними як мудрими і розумними людьми. Однак чи це не призвело ізраїльтян до гордошів? Звичайно, це суперечить небесній мудрості, яка веде до покірності. Що з ними сталося і як ми можемо навчитися уникати їхніх помилок? Як правильне розуміння служіння у святині могло б стати їхнім найкращим захистом від гордошів? Чому Голгофський хрест має стати для нас надійним захистом від гордошів?
3. Ще раз прочитайте наведену вище цитату Еллен Уайт. Які світські стандарти бажані для нас? Чи можна сказати, що ці стандарти завжди неправильні? Ми часто читаємо про людей, які, згідно зі світськими стандартами, мають усе, проте їхнє життя руйнується. Що це має сказати нам про оману багатьох речей, запропонованих світом? Як ми можемо навчитися протистояти світським спокусам і допомагати нашій молоді (котра нерідко легко спокушається неправдивими обіцянками світу) не потрапити в цю пастку?
4. Поміркуйте про покірність. Чому вона така важлива в житті християнина? Чому гордість смертельна для душі кожної людини, яка бажає йти за Ісусом?

НЕСЛУХНЯНИЙ СИН

(Частина 2)

ВІТАЛІАНО МАРРЕРО

Віталіано ненавидів сусідів, у будинку яких збиралися віруючі. Він вирішив: коли в сусідньому домі зазвучать пісні, він на повну потужність увімкне радіоприймач і буде слухати рок-музику. «Я провчу їх, – подумав чоловік. – Якщо заважатимуть їм зустрічам, вони знайдуть інше місце для служіння і мені не доведеться терпіти їх по сусідству». Протягом кількох місяців Віталіано на повну потужність вмикав музику, проте група віруючих все одно продовжувала збиратися. Ніхто не скаржився, а деякі члени Церкви навіть почали ставитися до нього краще, ніж раніше.

Цікавість Алекса пробудила і в Мигдалії бажання дізнатися про Бога. Вона почала вивчати Біблію разом з Розабель. Іноді жінка так багато часу присвячувала читанню Біблії, що не справлялася з хатньою роботою. Коли Віталіано прийшов додому і побачив, що вдома безлад, він запитав у своєї матері, що відбувається. Її відповідь здивувала Віталіано:

– Твоя дружина весь час читає Біблію, тому в неї немає часу на прибирання.

А через деякий час вона сказала синові: «Я думаю, що в суботу вранці вона ходить до церкви».

Віталіано припускав, що його дружина відвідує церкву.

– Ти збираєшся стати християнкою? Я не хочу, щоб ти ходила до церкви! – заявив чоловік.

Одного разу Віталіано застав дружину за читанням Біблії. Вихопивши книгу, він пригрозив, що спалить її. Але коли вже був готовий кинути її у вогонь, його охопив страх. «Бог покарає мене, якщо я спалю Біблію», – подумав він. Віталіано відвернувся і кинув Біблію на стіл.

Через кілька днів він побачив Біблію на полиці. Розгорнувши її, чоловік прочитав два рядки з книги пророка Малахії 3:17: «І будуть Мені вони власністю, – каже Господь Саваот, – на той день, що вчиню». Віталіано закрити Біблію. Він зрозумів, що Бог називає його дружину і сина Своїми. Тепер він боявся забороняти їм відвідувати церкву.

Через кілька днів до Віталіано прийшов син пастора. Вони багато років були друзями, незважаючи на те, що Віталіано ненавидів Бога.

– Друже мій, сьогодні ввечері в нас проходитиме програма. Я запрошую тебе на цю програму, – сказав йому чоловік. Він не знав, що Віталіано задалегідь «приготувався» до цієї зустрічі, поставивши потужніші динаміки, щоб ще більше нашкодити церкві.

– Подивися, я одягнений у робочий одяг і брудний, – відповів Віталіано, але друг наполягав, і чоловік неохоче погодився.

На програмі було багато музики, і це йому сподобалося, тому, коли друг запросив Віталіано прийти ще раз, той прийшов. Поступово серце чоловіка пом'якшало.

Через кілька тижнів друг Віталіано запропонував йому вивчати Біблію, і він погодився. Він почав відвідувати суботні богослужіння, які так часто намагався зрвати.

Незабаром і мати Віталіано почала відвідувати церкву. Тепер уся їхня родина ходить до церкви та вивчає Біблію. А через кілька місяців Віталіано, його мати і дружина уклали заповіт з Господом.

Під час хрещення Віталіано заявив:

– Мій син став для мене прикладом і привів нас до ніг Ісуса.

Віталіано Марреро і його дружина беруть активну участь у житті церкви в Ольгінні, Куба.

ОДИН ЗАКОНОДАВЕЦЬ І СУДДЯ

Біблійні тексти для дослідження: Якова 4:11-17; Дії 17:11; Євр. 4:15, 16; Луки 12:13-21; Екл. 2:15-19; Тита 2:14.

Пам'ятний вірш: «Є один Законодавець і Суддя, Який може спасти й погубити. А хто ти такий, що осуджуєш ближнього?» (Якова 4:12).

Наше ставлення до Божого Закону або до людського закону впливає на наше ставлення до оточуючих і навіть до Самого Бога. Чи помічали ви, що іноді багаті й знамениті поводяться так, ніби вони вищі від закону? Навіть деякі люди, котрі беруть участь у створенні законів або стежать за їхнім виконанням, можуть шукати можливості укласти ці закони з урахуванням власної вигоди. А неповага до законів суспільства може спричинити неповагу до людей, оскільки закони регулюють наші відносини один з одним.

Водночас люди, які ставляться до закону суворо, негнучко, також можуть мати проблеми в міжособистісних стосунках. На більш глибокому рівні наш погляд на закон залежить від нашої поваги до мудрості законодавців та чесності їхніх законів.

Урок цього тижня починається з короткого огляду Закону. Потім ми поговоримо про зверхність і незалежність; згідно із застереженням Якова, вони є гріхом, порушенням Божого Закону. Фактично в Посланні Якова викладено погляд на гріх в дещо іншому ракурсі.

Неділя

23 листопада

ОСУД ЧИ ПРОНИКЛИВІСТЬ?

«Не обмовляйте, брати, один одного. Той, хто обмовляє брата або судить свого брата, обмовляє Закон і судить Закон. А коли осуджуєш Закон, то ти не виконавець Закону,

а суддя» (Якова 4:11). Чому осуд ближніх прирівнюється до осуду Закону?

Початкова фраза в 11-му вірші буквально перекладається як «говорити проти» і може містити кілька гріхів, пов'язаних із мовою, таких як наклеп, фальшиве свідчення та лихослів'я (див. Левит 19:15-18). Хоча тут Яків говорить м'якше, ніж у 3-му розділі, проте наслідки словесних випадів проти брата чи сестри здаються серйознішими, оскільки ці випадки ставлять під сумнів сам Закон. Займаючи місце судді, ми тим самим ігноруємо свої слабкості (див. Матв. 7:1-3) і зосереджуємося на гріхах іншої людини, немов самі стоїмо вище Закону. Такий підхід не дає можливості любити свого ближнього, як самого себе (Левит 19:18), отже, ми не дотримуємося Закону.

Водночас, хоч нам і не слід судити інших, ми маємо навчитися бути духовно проникливими.

На підставі наведених текстів визначте сфери, де необхідно застосовувати духовну проникливість: Дії 17:11; 1 Кор. 6:1-5; 2 Кор. 13:5; Филп. 1:9; 1 Івана 4:1; Гал. 6:1.

Нам слід порівнювати те, чого навчають і що проповідують люди, з Божим Словом. Ми також повинні спонукати членів Церкви врегульовувати їхні розбіжності один з одним, не звертаючись до суду, де судді здебільшого не керуються Божим Словом. Найголовніше: ми маємо досліджувати себе, прагнути до здорових взаємовідносин, аналізуючи, чи те, на чому ми зосереджуємо свою увагу, покращує нас, чи завдає шкоди нашому християнського досвіду.

Так легко критикувати й засуджувати інших, особливо коли вони роблять те, що нам не подобається. Як нам навчитися розуміти, чи не перетнули ми лінію, котра розмежує духовне розпізнавання та засудження інших?

Понеділок

24 листопада

ЗАКОНОДАВЕЦЬ І СУДДЯ

Усі закони Старого Завіту походять від Ісуса. Іноді їх називають законами Мойсея, оскільки вони були дані через нього (2 Хронік 33:8; Неем. 10:30), але саме Ісус провів ізраїльтян через пустелю і дав їм Десять Заповідей на горі Синай (див. 1 Кор. 10:1-4, 9). У Нагріній проповіді Ісус пояснив та розши-

рив Закон. Він є Слово, яке «стало тілом» (Івана 1:14), і ми будемо судити саме Його Словом (Івана 12:48).

«Є один Законодавець і Суддя, Який може спасти й погубити. А хто ти такий, що осуджуєш ближнього?» (Якова 4:12). Що повідомляють наступні тексти про Ісуса як нашого Суддю? Ісаї 33:22; 11:1-5; Євр. 4:15, 16; Об'явл. 19:11-16.

Тільки той, хто дуже добре обізнаний із законом, має право судити, порушений він чи ні. Юристи навчаються багато років, перш ніж скласти іспити, які засвідчать про їхню готовність приступити до законодавчої практики. Книжники часів Ісуса (багато з них були фарисеями) теж старанно вивчали не тільки закони Мойсея, а й традиції. Факт, що Ісус не погоджувався з багатьма традиціями, призвів до серйозного конфлікту з духовними лідерами. Однак Той, Хто дав ці закони, володів і володіє унікальною компетенцією пояснювати їх значення та вирішувати, порушені вони чи ні. Тому коли Він знову прийде, Його відплата буде з Ним, «щоб віддати кожному за його вчинками» (Об'явл. 22:12). Більше того, прийнявши нашу людську природу, живучи безгрішним життям, померши замість нас і воскреснувши, здобувши перемогу над гріхом і смертю, Ісус може спасти нас від гріха.

«Увесь суд Бог доручив Синові, адже безперечно — Він Бог, Який з'явився в тілі. Бог визначив, щоб Вождь страждальців, будучи в людському тілі, судив увесь світ. Той, Хто прийшов з небесних осель врятувати людину від вічної смерті... Хто погодився стати перед земним судилищем та зазнав ганебної смерті на хресті, — тільки Він може винести вирок про нагороду або покарання» (Е. Уайт. Мараната, с. 341) Як Законодавець і Спаситель, Христос володіє унікальною компетенцією, аби бути нашим Суддею.

Ми отримаємо або нагороду, або покарання. У чому ваша єдина надія на нагороду?

Вівторок

25 листопада

ПЛАНУВАННЯ НАПЕРЕД

Прочитайте Якова 4:13. (Порівняйте з Луки 12:13-21). Як нам збалансувати розсудливе планування майбутнього з необ-

хідністю щодня жити в очікуванні Приходу Христа? Як ми можемо уникнути спокуси «побудувати великі клуні»?

Будувати плани на рік наперед або навіть далі може здаватися розумною стратегією. Зазвичай у бізнесі є найближчі та перспективні плани. Окремі люди і сім'ї повинні заощаджувати на майбутнє, щоб покрити несподівані витрати. З іншого боку, ми також віримо, що Ісус незабаром прийде і все наше земне майно буде знищене вогнем (див. 2 Петра 3:10-12).

Ці два підходи до життя не обов'язково повинні конфліктувати між собою. Хтось сказав: «Плануйте так, ніби Христос не прийде ще багато років, але щодня живіть так, ніби Він прийде завтра». До певної міри це добре, хоча довгострокове планування може утруднити серйозне ставлення до одного дня. Чимало слухачів Ісуса (і, безперечно, багато християн сьогодні) могли вважати, що багач, котрий вирішив побудувати великі клуні, був успішним через те, що Бог благословляв його. Але Ісус відкриває нам його думки: «Душе, маєш вдосталь добра, зібраного на багато років: спочивай, їж, пий, веселися» (Луки 12:19). Одним словом, його головною метою було зібрати скарби для себе.

Замість того щоб складати надто конкретні плани, кажіть: «Як Господь схоче і будемо живи, то зробимо те чи інше» (Якова 4:15). Це означає дещо більше, ніж просте приписування двох літер «D.v.» (*Deo volente*, лат. — Якщо буде на те Божа воля) в кінці речення про майбутні плани. Це означає, що ми маємо підпорядкувати всі наші плани Богові. Ми можемо молитися: «Боже, я хочу знати Твою волю. Якщо мої плани суперечать Твоїй волі, будь ласка, покажи мені це». І якщо ми будемо уважні й готові виправити власні плани або взагалі змінити їх, Бог покаже нам, чи правильні вони.

Ще раз прочитайте Якова 4:13. Хоча може видатися, що згадані люди не сказали нічого поганого, існує явна проблемою — не в тому, що вони хочуть щось зробити, а в їхньому ставленні до цього. Як ми можемо стати настільки обережними, щоб навіть на підсвідомому рівні не виявляти такого ставлення?

ПАРА

Прочитайте Якова 4:14. Яку важливу думку автор підкреслив у тексті?

Життя непостійне. Кожен подих — це дар. У Якова 4:14 використовується дуже рідкісне грецьке слово «атміс», що перекладається як «пара» або «гуман». Як і єврейське слово «гевель» («дыхання», «пара», «порожнеча», «марнота»), яке 38 разів зустрічається в книзі Еклезіяста і часто перекладається як «марнота», воно підкреслює природу життя. Хто не відчував, особливо з віком, як швидко минає життя? У глибоко похилому віці відомий евангеліст Біллі Грем сказав: «Я не знав, що життя минає так швидко».

Іншими словами, смерть завжди неминуча. Нас усіх від неї відділяє лише один удар серця. Будь-хто з нас у будь-яку мить та з будь-якої причини може померти. Як же влучно висловився Яків: «Ви, котрі не знаєте, що завтра станеться» (4:14), а це включає і смерть.

«Немає потреби говорити про те, що людське життя є коротким і непевним, але саме в цьому приховується страшна небезпека, яку ми недооцінюємо. Вона полягає в небажанні людей негайно підкоритися ніжному закликові Святого Духа залишити гріхове життя» (Е. Уайт. Дорога до Христа, с. 32).

Життя не тільки коротке саме по собі, воно може також зовсім не задовольняти.

Прочитайте Екл. 2:15–19; 4:4; 5:10; 9:11, 12. Як вістка Соломона підсилює думку Якова?

Ми бачимо стільки несправедливості, нечесності, стільки всього безглузлого в цьому житті. Не дивно, що всі прагнемо дарованої нам в Ісусі обітніці про вічне життя. Без цього ми тільки пара, яка зникне і навіки забудеться.

Підведемо підсумок: які речі цього світу тримають нас у своїх лещатах? Як ми можемо завжди пам'ятати, наскільки все у світі швидкоплинне?

РОЗУМІТИ Й РОБИТИ ДОБРО

Прочитайте Якова 4:15–17 у контексті попередніх віршів. Яку важливу думку підкреслює апостол?

Тут Яків говорить про самовпевненість. Фактично він називає таку позицію гордошами, а висловлені хвастощі називає лихом. Тому для християнина надзвичайно важливо займати правильну позицію.

Прочитайте 17-й вірш. Біблія визначає гріх як: (1) погані вчинки; (2) відсутність добрих учинків. Перше визначення дане Іваном: «Гріх є беззаконням» (1 Івана 3:4), але грецьке слово «аномія» швидше вказує на особливі порушення Закону, ніж на звичайну беззаконну поведінку (див. Римл. 4:7; Тита 2:14; Євр. 10:17). Друге визначення дане в Якова 4:17: «Тому, хто знає, як робити добро, але не робить його, той має гріх». Тому ми повинні не просто протистояти спокусі чинити погано. Ми покликані бути дитьми світла (див. Ефес. 5:8). «Тож нехай сяє ваше [наше] світло перед людьми, щоб вони побачили ваші [наші] добрі діла й прославили Отця вашого [нашого], що на небесах» (Матв. 5:16, виділено автором посібника).

Звичайно, хтось може легко розчаруватися, оскільки хто завжди, щодня робить максимально можливе добро? Однак питання не в цьому. Навіть життя Ісуса не являло собою безперервне коло активності. Часом Він усамітнювався, щоб помолитися або просто відпочити (Луки 5:16; Марка 6:31). Найголовніше — у всіх Своїх справах Він шукав Божої волі (Івана 5:30). Ісус навіть порівнював виконання Божої волі з прийняттям їжі: «Моя пожива — чинити волю Того, Хто послав Мене, та довершити Його справу» (Івана 4:34). Існує межа для кількості їжі за один прийом, аналогічно є межа і тому, скільки ми можемо зробити. Через це Ісус говорить: «Один сіє, а інший жне», але вони разом радітимуть (вірші 36–38). Працюючи для Господа, ми відчуватимемо спонукання зробити більше та будемо молитися про ще більше бажання стати максимально корисними.

Як молитва допомагає нам помирати для власного «я» та зберігати готовність підкорятися Божій волі? Якими б не були наші плани, як ми можемо навчитися підкорятися їй Господу?

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте про цінність часу в книзі Е. Уайт «Наочні уроки Христа», розділ «Таланти» (с. 342–346), та поділіться на уроці Суботньої школи своїми враженнями.

ЗМІНЕНЕ ЖИТТЯ

У підлітковому віці Соломон не вирізнявся особливою духовною проникливістю. Він дозволяв своїм одноліткам впливати на його рішення, рано почав вживати алкоголь та палити. А через деякий час пристрастився до наркотиків і часто відчував слабкість, оскільки мало їв. Незабаром його світ звузився до дози.

Соломон і його друзі часто збиралися разом, палили та вживали наркотики. Вони організували банду і часто билися з іншими підлітками. Одного разу під впливом наркотиків хлопець схопив ножа, щоб ударити свого батька. Однак якийсь голос наказав йому: «Зупинися!» Соломон відкинув ніж, ніби той палав вогнем.

— Допоможіть мені, будь-ласка! — плакав хлопець. Батьки відвезли його до лікарні на лікування, але там він пробув лише кілька днів.

Бабуся Соломона постійно молилася за нього, спонукаючи його піти разом з нею до церкви і дозволити Богові зцілити його. Соломон погодився і там відчув, що Божа любов кличе його. Але після цього він уживав наркотики ще понад 10 років. Незабаром бабуся і батько Соломона померли. Єдині люди, які намагалися допомогти йому, залишили його. Врешті-решт Соломон не зміг більше ховатися від Бога. Він віддав своє життя Ісусові. Знадобилося стільки років, щоб він прислухався до Божого голосу.

Соломон не знав, до якої церкви ходити. Він побував у кількох церквах, доки не знайшов Церкву адвентистів сьомого дня. Там він побачив, як пастор здійснював хрещення. І несподівано Соломон зрозумів, що він також повинен укласти заповіт з Богом. Він підійшов до пастора і попросив про хрещення. Пастор разом із Соломоном вивчили доктрину, і потім служитель охрестив його.

Покаяння чоловіка було ширим. Сьогодні він як дякон і пресвітер з радістю й вірністю служить своїй церкві та Богові. Завдяки покаянню і свідченням Соломона кілька членів його сім'ї віддали свої серця Богові.

Нешодавно чоловік провів серію евангельських зустрічей та привів до Бога сімох людей. Соломон намагається бути ближчим до людей і проповідувати їм Євангеліє. Він розповідає про Бога незнайомим людям скрізь — у транспорті і просто на вулиці.

— Протягом багатьох років я був залежний від наркотиків, а тепер бажаю проповідувати, — каже чоловік. Він намагається надолужити згаяний час.

Денніс Родрігес — пастор, живе в Тегусігаллі, Гондурас.

«Нехай більше ніхто з вас не підноситься над істиною, за-
вляючи, що цей дух [розпізнавання злих мотивів оточуючих]
є природним результатом правильного ставлення до грішників
та захисту істини. У такої мудрості багато шанувальників, але
вона дуже оманлива і шкідлива. Вона не походить згори, а є
плодом невродженого серця. Її автор — сам сатана. Нехай
жодний обвинувач інших не приписує собі здатність розпі-
зування, бо, роблячи так, він зодягає характерні властивості
сатани в шагі праведності» (Коментарі Е. Уайт, Біблійний
коментар АСД, т. 7, с. 936, 937).

«Хто сам винний, той перший підозрює іншого. Осуд-
жуючи його, він намагається приховати або виправдати зло
власного серця. Люди пізнали зло через гріх; як тільки наші
прабатьки згрішили, вони почали звинувачувати одне одного,
як це і сьогодні властиво людській природі, котра не підко-
рюється дії Христової благодаті» (Е. Уайт. Небесні принципи
щасливого життя, с. 126).

Питання для обговорення:

1. **Ще раз прочитайте наведене вище друге висловлювання Еллен Уайт. Як ми можемо захистити себе від такої вади: засуджувати і звинувачувати інших у спробі відчутти себе кращими та згладити власні хиби?**
2. **Поміркуйте над швидкоплинністю життя. Що це має сказати нам про наші пріоритети? Хоча спеціальна теорія відносності говорить нам про те, що сам час змінюється в залежності від швидкості нашого руху в системі відліку, одне ми знаємо точно: незалежно від того, наскільки швидко або повільно йде час, будь-яка минула мить зникає назавжди. Як ця думка має вплинути на наше ставлення до часу?**
3. **Як ми повинні поводитися з людьми, на чії гріхи не можна заплющувати очі, але водночас щоб нам не потрапити в пастку, про яку попереджає Яків?**

ПЛАЧТЕ Й РИДАЙТЕ!

Біблійні тексти для дослідження: Якова 5:1-6; Псал. 73:3-19; 1 Сам. 25:2-11; Левит 19:13; Луки 16:19-31; Матв. 5:39.

Пам'ятний вірш: «*Бо де ваш скарб, там буде й ваше серце*» (Матв. 6:21).

Весвітня популярність телевізійного шоу «Хто хоче стати мільйонером?» обумовлена мрією багатьох людей швидко розбагатіти.

Однак багатство — це не те, чим воно багатьом видається. Дослідження показують, що після зростання доходу відбувається певний спад: дозволяючи людям жити комфортніше, велике майно не додає щастя. Близькі взаємовідносини, задоволення роботою і цілеспрямоване життя зазвичай більше сприяють щастю людини, ніж багатство. Усе найкраще: сповнені любов'ю слова, усмішка, готовність вислухати, доброта, прийняття, повага, співчутливий дотик, справжня дружба — це дари.

Бог дає навіть більш дорогі дари: віру, надію, мудрість, терпіння, любов, достаток та багато інших благословень. Усі вони приходять через присутність Його Духа в нашому житті. Іронія полягає ось у чому: хоча багато християн погоджується з цією думкою, у їхньому повсякденному житті домінує егоїзм. Як ми побачимо цього тижня, жадібність — це вада, яка веде до жахливих наслідків.

ПРАВОСУДДЯ ЗДІЙСНИТЬСЯ!

П'ятий розділ Послання Якова починається такими несподіваними словами: «Гепер слухайте ви, багаті, плачте й ридайте над жахливими вашими злиднями, що надходять» (Якова 5:1). Безперечно, це мало привернути увагу читачів.

В Якова 1:10, 11 автор нагадав багатим про недовговічність багатства. У п'ятому розділі він так наполегливо звертається до людей, котрі вперто тримаються за своє багатство: «Плачте й ридайте», начебто прийдешній суд уже почав виконуватися. Такий яскравий опис простежуватиметься протягом усього тексту, який ми будемо досліджувати цього тижня, нагадуючи про Божественну відплату за згубну непомірність, що характеризує час перед поверненням Христа (див. Луки 17:27-29; 2 Тим 3:1, 2; Об'явл. 18:3, 7). Подібне ставлення прорикло і до Божої Церкви останніх днів (Об'явл. 3:17). Цікаво зауважити, що грецьке слово, перекладене як «злидні» в Якова 5:1, походить від того самого кореня, який використаний при описі Лаодикії в Об'явл. 3:17 («нужденний»).

У світі стільки несправедливості, особливо економічної. Часом важко зрозуміти, чому деякі люди стають багатими, експлуатуючи бідних, і чому їм усе сходить з рук! Прочитайте Псал. 73:3-19. Яка надія міститься в цих текстах щодо цієї споконвічної проблеми?

У книгах старозавітних пророків ми зустрічаємо запитання щодо справедливості, а також обітниці про те, що Бог усе поставить на свої місця. Однак це міцне, стійке почуття надії, здавалося, не полегшувало важкий період очікування Божественного втручання. Наприклад, звершуючи служіння під час поширення в Божому народі відступництва, коли гордий Вавилон вихваляв свою міць і процвітання, пророк Авакум з гіркою запитував Бога про майбутню долю народу (див. Авак. 1:2-4, 13, 14). Божа коротка відповідь полягала в тому, що потрібно поклатися на Нього і ще трохи почекати (Авак. 2:2-4). Пророк так і зробив (див. Авак. 3:17, 18).

Яка несправедливість викликає у вас гнів та обурення? (А скільки всього відбувається, про що ми навіть не здогадуємося!) Хоча ми повинні робити все можливе, аби пом'якушувати несправедливість, як можемо навчитися покладатися на обітницю, що свого часу здійснився Боже правосуддя?

Понеділок

1 грудня

КОЛИ БАГАТСТВО СТАЄ НЕПОТРІБНИМ

Прочитайте Якова 5:2, 3. Яке застереження висловлює Яків? Хоч апостол використовує досить сильні слова, про яке багатство він говорить? Яка основна вістка Якова?

Зотліле багатство, сточений міллю одяг і навіть поржавілі золото й срібло – ці образи приводять нас до тям, у той час як наша планета продовжує обертагтися, усе швидше і швидше наближаючись до свого кінця.

Економічна ситуація у світі постійно переходить від однієї кризи до іншої; навіть коли настають «добрі» часи, вони тривають недовго і завжди змінюються спадом. Будь-яка видимість економічної стабільності й рівноваги, яку може запропонувати світовий ринок, недовговічна і значною мірою уявна. У міру того як між бідними й багатими збільшується нерівність, зростають незадоволення і нестабільність. Такою самою була ситуація, коли писав Яків. Бідні дедалі більше впадали у відчай, а багаті виявляли все менше співчуття до їхнього злиденного становища.

Подумайте про згаданих нижче людей та опишіть, який вплив мало на них багатство (або його відсутність):

1. Навал (1 Сам. 25:2-11); _____
2. Єзекія (2 Цар. 20:12-19); _____
3. Петро (Дії 3:1-10). _____

Рано чи пізно земне багатство втрачає свою привабливість. Ми дізнаємося про його обмежені можливості і навіть темний бік. Гроші займають своє певне місце в житті людини, але проблема полягає в тому, що люди відводять їм неправильне місце.

Яків каже, що багатство «свідчитиме проти» тих, хто неправильно його використовує (Якова 5:3). Хоча він висловлює це застереження в контексті останнього часу, головна думка зрозуміла: те, як ми використовуємо наші гроші, має значення. Образ вогню, який з'їдає тіло, має спонукати нас приймати серйозні рішення щодо наших грошей. Яким чином ми діємо: накопичуємо багатство, яке зрештою згорить, чи збираємо собі скарб для вічності? (Див. Луки 12:33, 34).

Подумайте про своє ставлення до грошей та про його вплив на ваші взаємовідносини. Що це говорить про ваше використання коштів?

Вівторок

2 грудня

ЗОЙКИ БІДНИХ

Читаючи Послання Якова, ми можемо помітити, що тут згадано кілька різних категорій багатих людей. Це багаті торговці, які зів'яли в розпал своїх справ (Якова 1:11); багачі, котрі в судовому порядку захищають власні інвестиції (Якова 2:6), та власники полів, що затримують плату своїх працівників (Якова 5:4). Наведені тексти описують багатих у негативному світлі на підставі їхньої поведінки в минулому, їхніх учинків у сьогоденні та майбутнього покарання. Вони «набирали скарбів» (Якова 5:3) головним чином за рахунок бідних.

«Ось затримана вами платня робітників, які жалі на ваших нивах» (Якова 5:4). Порівняйте з Левит 19:13; П. Зак. 24:14, 15; Єрем. 22:13. Який важливий принцип міститься в наведених текстах щодо нашого ставлення до оточуючих?

В Ізраїлі в біблійні часи, щойно виплачувалася заробітна плата, чимало працівників (якщо не більшість) використовували ці гроші, щоб купити їжу і нагодувати свої сім'ї. Затримання платні часто означало, що сім'я залишиться голодною. Тому тут Яків піднімає дуже серйозну проблему.

Не дивно, що Яків так різко виступає проти власників, котрі затримують плату їхніх робітників. Дуже погано обма-

ном позбавляти людину чого-небудь, але нагромаджувати багатство за рахунок грабунку бідного – це гріх не просто проти бідного, а проти самого Неба. Однак, як пише Яків, свого часу ця проблема буде вирішена!

«Багатство пов'язане з великою відповідальністю. Люди, які здобувають багатство за допомогою нечесних угод, завищення цін, гноблення вдов і сиріт або шляхом накопичення коштів і нехтування потребами бідних, – зрештою отримують справедливу відплату, описану нагхненним апостолом: “Тепер слухайте ви, багаті, плачте й ридайте над жахливими вашими злиднями, які надходять”» (Е. Уайт. Свідчення для Церкви, т. 2, с. 682).

Як ви поводитесь з іншими людьми, коли йдеться про гроші? Що такий образ дій говорять про ваше християнство і про те, наскільки ви відображаєте характер Христа?

Середа

3 грудня

НАСИЧЕНІ Й ЩАСЛИВІ (ПОКИ)

«Ви розкошували на землі й насолоджувалися, наситили свої серця, немов на заколення» (Якова 5:5, порівняйте з Єзек. 16:49; Амоса 4:1). Що пов'язане з розкошами і насолодою?

У стародавньому світі існувало поняття про сталій об'єм багатства, тобто якщо багатство одних людей зростає, значить багатство інших зменшується. Іншими словами, багаті можуть стати ще багатшими тільки за рахунок зубожіння бідних. Можливість накопичувати багатство, не завдаючи при цьому шкоди добробуту інших, – ідея відносно сучасна. Деякі навіть стверджують: у міру того як багаті стають ще багатшими, вони можуть допомогти бідним також стати багатшими. З іншого боку, враховуючи боротьбу за ресурси між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, обмеження накопичення капіталу є більш наполегливими. Тому сьогодні продовжує залишатися актуальною проблема нерівності добробуту.

Одна з найвідоміших історій Ісуса про нерівність – притча про багача і Лазаря (див. Луки 16:19-31). За часів Ісуса більшість людей були щасливими, якщо мали дві одежі замість однієї, а також вважали для себе досягненням влаштувати бенкет один раз на рік. Але багач із притчі «одягався в багряницю та вісон» (найдорожчий одяг) «і розкішно бенкетував щодня» (вірш 19). Жебрак Лазар, який лежав перед ворітьми багача, змушений був просити крихти з його столу.

На відміну від популярної думки, головна тема притчі – теперішнє життя, а не життя після смерті. Прірва, яка розділяє багача і Лазаря, символізує факт, що після смерті людини її вічна доля вирішена. Тому наше ставлення до людей у цьому житті (як зазначено в «Мойсея та пророків», вірші 29, 31) надзвичайно важливе. Не існує такого майбутнього життя, коли ми зможемо виправити те, чого нам не вдалося зробити в цьому житті: «Якщо хто скаже: Я люблю Бога! – але ненавидить свого брата, той неправдомовець. Бо хто не любить свого брата, якого бачить, то як може він любити Бога, Якого не бачить?» (1 Івана 4:20).

Які ваші неправильні вчинки ще можна виправити зараз, але не можна буде виправити пізніше?

Четвер

4 грудня

ОБВИНУВАЧУВАТИ ЖЕРТВУ

Якщо людина непорядно поведася, її природна реакція – уникнути відповідальності. Часто люди так і чинять, перекладаючи відповідальність на іншого, включаючи і людину, з якою погано обійшлися. Убивці виправдовують себе, посилаючись на самооборону або відсутність належного виховання. Гвалтівники обвинувачують свої жертви в тому, що ті їх спокусили. Чоловіки й жінки, котрі пережили розлучення, зазвичай звинувачують у невдалому шлюбі одне одного. Винні у вбивстві християн-мучеників обвинувачують їх у ересі. Ісус попереджав учнів: «Надходить час, коли кожний, хто вбиватиме вас, буде вважати, ніби тим служить Богові» (Івана 16:2). Згідно з наявними даними, можна припустити, що Яків теж був убитий за свою віру.

У світлі всього сказаного вище текст Якова 5:6 набуває ще більшого значення.

«Ви засудили й убили Праведника; Він вам не чинив опору». Скільки разів ви звинувачували інших, а пізніше дізнавалися, що самі були неправі? Зверніть особливу увагу на останню фразу вірша. Чи означає це, що ми не повинні опиратися поганому поводженню з нами? З іншого боку, скількох сварок можна було б уникнути, якби ви не чинили опору? Що має на думці Ісус, кажучи: «Якщо тебе хто вдарить у твою праву щоку, підстав йому й другу»? (Матв. 5:39). Як ми повинні виконувати це повеління на практиці?

У своєму Посланні Яків чимало написав про багатих і бідних. Нам необхідно пам'ятати його застереження, хоч апостол не засуджував багатих просто за те, що вони багаті. Для Бога мають значення їхні відносини і вчинки. З іншого боку, факт економічної бідності людини сам по собі не додає їй любові до Бога. «Спадкоекцями Царства» будуть «убогі духом» та «багаті вірою» (див. Матв. 5:3; Якова 2:5). Ці внутрішні якості можуть бути зовсім не пов'язані з нашими особистими економічними обставинами, однак можуть бути і пов'язані. Той, хто «багатий, розбагатів» (Об'явл. 3:17), може бути більш духовно нужденним, ніж вважає. Бог застерігав ізраїльтян, щоб, заволодівши Обіцяним краєм та процвітаючи в ньому, вони не забули, що все їхнє добро походить від Нього, включаючи й «силу набути потугу» (П. Зак. 8:11-18).

П'ятниця

5 грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

«Гроші мають велику цінність, бо можуть зробити багато добра. У руках Божих дітей вони – це їжа для голодних, пиття для спраглих, одяг для нагих. Це захист для пригноблених і допомога хворим. Однак гроші вартують не більше, ніж пісок, якщо вони не використовуються для забезпечення життєвих потреб, благословення інших та розвитку справи Христа.

Накопичене багатство не просто даремне, це – прокляття. У житті це пастка для душі, що відволікає нашу прихильність від небесного скарбу...

Хто усвідомлює, що його гроші – талант від Бога, той буде використовувати їх ошадливо і вважатиме за обов'язок економити їх, аби бути спроможним давати» (Е. Уайт. Наочні уроки Христа, с. 351, 352).

Питання для обговорення:

1. Поміркуйте над такими словами: «Багатий панує над бідними, а боржник – раб позичальника» (Прип. 22:7). «Чимало родин є бідними через те, що витрачають свої гроші зразу ж, як тільки їх отримують... Боржник опиняється в сатанинських тенетах, які диявол ставить для людських душ» (Е. Уайт. Християнська родина, с. 392). Чи допомога бідним у тому, щоб вони звільнилися від боргів або уникли їх, є частиною «благочинства убогим»? (Луки 4:18). Поясніть вашу відповідь.
2. Як нам точно дізнатися, чи гроші служать нам, чи ми служимо їм? Див. Луки 16:10-13; Псал. 62:11.
3. Економічна нерівність існує всюди. Деякі люди мають по два, три, чотири і навіть більше розкішних будинків, тоді як інші раді знайти кілька дошок, щоб змайструвати з них хоч якість укриття. А що можна сказати про дуже огрядних людей, котрі безперервно їдять, у той час як у всьому світі безліч дітей щоденно помирає від голоду? Деякі стверджують: узявши в багатих, ми можемо більше дати бідним. Інші вважають: у міру того як багаті стають ще багатшими, вони можуть допомогти бідним подолати убогість. Що ми, християни, робимо для того, аби пом'якшити проблему крайньої бідності? Що нам слід і чого не слід робити в цьому напрямку?

ШЛЯХ СМЕРТІ

(Частина 1)

ДЖОЕЛ САНДОВАЛ

Джоел Сандовал виріс в адвентистській сім'ї, але не був змінений Богою благодаттю. Будучи підлітком, він увесь час скаржився на обмеження. У віці 15 років пішов з Церкви і став членом вуличної банди. Юнак швидко влився в злочинний світ, почав вживати наркотики і брати участь у спіритичних сеансах. Він понівечив своє тіло татуюваннями з диявольськими символами і почав курити марихуану, а через деякий час «підсів» на важкі наркотики.

Батьки Джоела дозволяли йому жити вдома, сподіваючись, що він побачить помилки свого життя. Проте коли юнак був під впливом наркотиків, він бив посуд, ламав меблі та лякав матір. Коли дія наркотиків припинялася, Джоел впадав у депресію. Одного разу він навіть намагався покінчити із собою. Незважаючи на невпинні молитви батьків та їхнє бажання допомогти йому, він був переконаний, що його ніхто не любить.

Джоел висміював батьків та інших віруючих, котрі запрошували його до церкви. Він ненавидів батьків за їхнє терпіння, ненавидів Церкву і Бога. Незважаючи на його образи, батьки і члени Церкви продовжували молитися за нього, нагадуючи йому про незмінну Божу любов. Мати вірила, що одного разу він повернеться до Бога і до Церкви.

Якось уночі Джоел разом зі своєю бандою мав битися з іншою бандою. Йому здалося, що якийсь голос попереджає його не йти, тому він залишився вдома. Пізніше він дізнався, що під час бійки його найкращий друг був убитий. Юнак зрозумів, що почутий ним голос належав Богові. Він зрозумів, що Бог урятував йому життя.

Аналізуючи своє життя за останні кілька місяців, Джоел усвідомив: Бог переконував його, що його життя неправильне.

Він заплакав, адже не бачив виходу з наркотичного полону. Юнак знову почав ходити до церкви, але йому здавалося, що всі постійно дивляться на нього. Він відчував себе незатишно і перестав ходити до церкви.

Джоел вирішив вийхати з країни. Коли він сказав матері про своє рішення, вона заплакала. Перед від'їздом мама дала синові маленьку книгу.

— Будь ласка, візьми її, — благала вона. Це був Новий Завіт і Псалтир. Незважаючи на своє ставлення до релігії, Джоел попросив матір молитися за нього.

Джоел і ще п'ятеро юнаків вийхали з Гондурасу в напрямку Мексики. Вони проїхали через Гватемалу і прибули до Мексики, але рано-вранці виявили, що оточені озлобленим натовпом, озброєним ножами й рушницями. Джоел зрозумів, що ці люди збираються їх убити. За день до цього хтось украв товар у місцевих торговців, і натовп звинуватив їх у крадіжці.

Налякані хлопці спостерігали, як місцеві жителі готують петлю, щоб повісити їх. Хтось лаявся, інші схлипували. А Джоел думав про те, як розчарував свою сім'ю і Бога. Він дістав подаровану матір'ю книгу і почав читати.

(Далі буде)

ПРИГОТУВАННЯ ДО ЖНИВ

Біблійні тексти для дослідження: Якова 5:7-12; Римл. 13:11; 1 Кор. 3:13; Луки 7:39-50; Колос. 4:6.

Пам'ятний вірш: «Довготерпеливі будьте й ви; зміцніть ваші серця, бо прихід Господа вже близько» (Якова 5:8).

У греко-римські часи (як і в деяких місцях досі) приїзд будь-якої високопоставленої особи викликав хвилю активності. Вулиці вичищали, вітрини мили, квіти висаджували та посилювали заходи безпеки. Усі зусилля були спрямовані на те, щоб місце, яке мала відвідати високопоставлена людина, виглядало бездоганно.

Грецьке слово «парусіа», використане в Новому Завіті в контексті Приходу Христа (зокрема і в Якова 5:7, 8), – це спеціальний термін, який позначає приїзд царя або іншої високопоставленої особи. Якщо прибуттю земних правителів передували такі ретельні приготування, хіба не повинні ми зробити все зі свого боку, аби приготувати свої серця до Приходу нашого Господа і Спасителя?

Але як нам готуватися, якщо ми не знаємо про той день і годину (див. Матв. 24:36)? Що означає «будьте довготерпеливі» та «зміцніть ваші серця»? Як це пов'язано з ідеєю про «ранній та пізній дощі» (Якова 5:7)? Хоча контекст досліджуваної цього тижня частини п'ятого розділу стосується кінця часу, основна вістка надзвичайно актуальна для віруючих усіх часів. Історія Божого народу і навіть наше власне життя сьогодні наповнені випробуваннями та стражданнями, які нагадують нам про необхідність твердо стояти у вірі, як і пророки давнини.

В ОЧІКУВАННІ «ДОЩУ»

Достаток фермерів залежить безпосередньо від погодних умов. Якщо занадто сухо або мокро, дуже холодно або жарко, це негативно позначиться на врожаї. У більш засушливих країнах, таких як Ізраїль, коефіцієнт безпеки нижчий, ніж в інших місцевостях, тому значення вчасного рясного дощу неможливо переоцінити. Чи врожай достигає на маленькій сімейній фермі, чи на великому полі, його остаточно цінність безпосередньо залежить від дощу.

Ранній дощ, який зазвичай випадає в тих краях у жовтні-листопаді, зволожує ґрунт, готуючи його до посіву і проростання насіння. Пізній дощ, який буває в березні або квітні, допомагає урожаєві остаточно дозріти до жнив.

Прочитайте Якова 5:7. Порівняйте з П. Зак. 11:14; Єрем. 5:24; 14:22; Йоїла 2:23. На що вказують наведені старозавітні тексти про дощ? Як ви думаєте, чому Яків використовує цей образ у контексті Приходу Господа? Див. також Осії 6:1-3; Йоїла 3:1, 2.

«Використовуючи образ раннього і пізнього дощу, який випадає в східних землях під час посіву і жнив, єврейські пророки передбачали злиття в надзвичайній мірі духовної благодаті на Божу Церкву. Злиття Духа за днів апостолів було початком Раннього або першого дощу, і чудовими були його результати... Однак ближче до завершення земних жнив обіцяне особливе злиття духовної благодаті, аби приготувати Церкву до Приходу Сина Людського. Це злиття Духа уподібнене до випадання пізнього дощу, і саме про цю додаткову силу християни повинні підносити свої прохання до Володаря жнив “пізнього дощу” (Зах. 10:1)» (Е. Уайт. Наш Отець дбає, с. 212).

Ісус порівнює жнива з кінцем світу (Матв. 13:39). У Марка 4:26-29 змальована картина, дуже подібна до ілюстрації в Якова 5:7. Фермер чекає, коли дозріє зерно: «Спершу стебло, потім колос, а тоді – повно пшениці в колосі. Коли ж доспіє врожай, він негайно посилає женців із серпом, бо настали

жнива!» (Марка 4:28, 29). Тільки під час збирання врожаю можна побачити, де пшениця, а де кукіль (Матв. 13:28-30, порівняйте з Мал. 3:17, 18).

Ми зможемо відрізнити пшеницю від куколю тільки під час жнив. Що говорите нам цей факт про те, як ми маємо виявляти нашу віру сьогодні, тобто до жнив?

Понеділок

8 грудня

НАСКІЛКИ БЛИЗЬКИЙ МАЙБУТНІЙ ПРИХІД?

У Якова 5:8 зазначено, що Прихід Христа «близько». Але як нам розуміти цю обітницю майже через дві тисячі років?

Ісус говорив про майбутнє Царство (Матв. 4:17; 10:7) і змальовував його в притчах (Матв. 24:33), щоб викласти невідомі небесні реалії зрозумілою мовою. Уважне вивчення цих текстів відкриває, що Царство має два аспекти: теперішня духовна реальність і славна майбутня реальність. Усі апостоли зосереджували свою надію на швидкому Приході Ісуса (Римл. 13:11; Євр 10:25; Якова 5:9), але вони ніколи не говорили, коли він точно відбудеться. Як і ми, вони хотіли знати час Другого приходу, але Ісус пояснив, що їм необов'язково знати цю інформацію (Дії 1:6, 7). Зрештою, наскільки ревно вони ділилися б Євангелієм зі світом, якби знали, що ця справа ще не буде завершена навіть через 2000 років?

Що має на увазі Яків, закликаючи: «Зміцніть ваші серця» (Якова 5:8)? Як ви думаєте, чому очікуваний плід названий «дорогоцінним» (грецьке «тіміос», вірш 7)? Див. 1 Сол. 3:13; 2 Сол. 3:3; 1 Петра 1:19; 1 Кор. 3:12.

Слово «зміцніть» («стерідзо») означає «міцно встановити» або «посилити». Наше серце має бути настільки віддане Господу, щоб жодні труднощі не змогли його похитнути. Цьому сприяють упевненість в істині (2 Петра 1:12), опір спокусі, перенесення випробувань і страждань за віру (Дії 14:22).

Духовне зростання – це процес, який не завжди проходить легко, але він приносить «дорогоцінний урожай». Віруючі, викуплені «дорогоцінною [тіміос] кров'ю Христа» (1 Петра 1:19), – найбільша цінність для небесного «Землероба». Слово «тіміос» також використовується для опису дорогоцінних камнів, які символізують віруючих, утверджених на Христі – основі Божого духовного храму, Церкви (1 Кор 3:11, 12). З іншого боку, Павло уподібнює неутверджених віруючих до дерева, сіна й соломи, тобто недовговічного матеріалу, який загине у вогні під час Приходу Христа (1 Кор. 3:12-15). Тому важливо завжди запитувати себе: чи спрямовуємо ми свої сили на те, що найбільше цінуємо, та чи віддаємо їх Тому, Хто став для нас найбільшою коштовністю?

«Діло кожного виявиться; день покаже, бо виявляється вогнем; сам же вогонь і випробує діло кожного, – яким воно є» (1 Кор. 3:13). Подумайте про своє життя. Якими є ваші діла?

Вівторок

9 грудня

НАРІКАННЯ, РЕМСТВУВАННЯ І ЗРОСТАННЯ

Коли відбудеться Другий прихід? Чому ми все ще тут? Не дивно, що сьогодні, у XXI столітті, є чимало людей, котрі сумніваються і глузують. В історії Церкви це не нове. Найбільші небезпеки для ізраїльтян протягом історії походили не від ворогів, а від співвітчизників та з власних сердець. Так само з наближенням Господнього Приходу «нам потрібно значно більше боїтися того, що всередині, ніж того, що ззовні... Заохочуване невір'я, виражені сумніви, виплекана темрява приваблюють злих ангелів, відкриваючи шлях для виконання задумів сатани» (Е. Уайт. Події останніх днів, с. 156).

Тому в тексті Якова 5:9 дане застереження: «Не нарікайте один на одного, брати, щоб вам не бути засудженими. Ось Суддя стоїть перед дверима». Коли ви нарікали на інших або навіть на Церкву? Можливо, часом для цього є свої причини? Як ви вчинили в такій ситуації: виявили лагідність, покірність і прощення, оскільки самі були прощені Богом (див. Луки 7:39-50), чи діяли за стандартами навколишнього світу? Будьте чесними із собою!

З раніше прочитаних текстів Послання Якова можна зробити висновок, що в тодішніх віруючих були серйозні проблеми у взаємовідносинах, зокрема: небезсторонність (Якова 2:1, 9), лихі задуми (2:4), обмовляння (3:10; 4:11), заздрість (3:14), ворожеча (4:1), дружба зі світом (4:4, 13, 14). Яків послідовно спрямовує нас до глибокого вирішення цих проблем: до віри (Якова 1:3, 6), «посяного Слова» (Якова 1:21), «закону свободи» (Якова 1:25; 2:12), неупередженості й небесної мудрості (Якова 3:13, 17), благодаті (Якова 4:6), очищення рук і серця (Якова 4:8). Апостол також наголошує: Бог діє всередині людини і це виявиться в її ділах (Якова 2:14-26), наприклад, у турботі про страждальців і знедолених (Якова 1:27), у виявленні милосердя (Якова 2:13), у сянні миру, а не ворожечі (Якова 3:18).

Ми підзвітні Богові; Той, перед Ким маємо звігувати, – Господь і Суддя, Він віддасть кожному згідно з його ділами.

Очікуючи повернення Господа, як ви можете надихати й підтримувати ближніх? Чому це важливо робити?

Середа

10 грудня

ПРИКЛАДИ СТРАЖДАННЯ І ДОВГОТЕРПІННЯ

Прочитайте Якова 5:10, 11. Що спільного між Йовом і пророками? Як ви думаєте, чому автор навів саме ці приклади? Які уроки зі згаданих історій ми можемо почерпнути для себе?

Ізраїльські пророки вірно проповідували Господнє слово, не змінюючи його та не допускаючи компромісу. Послання до євреїв, схвалюючи вірність пророків Богові, змальовує таку картину: вони «замкнули лев'ячі пащі» (Даніїл), «згасили силу вогню» (Шадрах, Мешах та Авед-Него), «втекли від вістря меча» (Ілля та Єлісей), «зазнали... кайданів і ув'язнення» (Єремія і Михай), їх «каменували» (Захарія, син Єгояди), «перепилували» (Ісая), вони вмирили від меча (див. 1 Цар. 19:10; Євр. 11:33-37). Звичайно, страждання Йова також добре відомі, як і його терпіння всупереч порадам дружини й осуду «співчутливих» друзів. Що вирізняє цих та багатьох інших героїв віри

з-посеред звичайних Божих послдовників? Яків називає кілька якостей: терпіння, довготерпіння і (понад усе) надія на Бога.

Одна з якостей – «макрогюміа», тобто довготерпіння або терплячість. Це здатність витримувати важкі обставини та випробування, які зустрічаються на нашому життєвому шляху. Пророки з довготерпінням переносили всі страждання за Боже Слово (Якова 5:10). Слово «довготерпіння» часто зустрічається в Новому Завіті, включаючи і згадки про Авраама, який протягом довгих років свого життя терпляче очікував виконання Божої обітничі дарувати йому сина (Євр. 6:12). Це слово також характеризує Ісуса, Котрий терпляче переносив усі страждання і смерть на хресті (2 Петра 3:15).

А витривалість («хюпомоне») зосереджується на кінцевій меті цього процесу в передчутті його завершення. Йов представлений як людина, котра володіла цією якістю. Незважаючи на всі свої страждання, він постійно чекав, що буде виправданий (Йова 14:13-15; 19:23-27).

З чим ви боретеся зараз? Чи молитесь ви про те, що ще не сталося? Чи часто відчуваєте безнадійність? Подумайте про випробування деяких біблійних героїв; уявіть, якими безпорадними деколи вони відчували себе. Чого ви можете навчитися з їхніх страждань, що допомогло б вам витримати власні випробування?

Четвер

11 грудня

ЯСНІ, ЯК СОНЯЧНЕ СВІТЛО

Прочитайте Якова 5:12. Коментатори дивуються, чому Яків робить велику проблему з того, що люди клянуться. Навіть якщо метою автора було заборонити таку практику, чому значущість цього повеління він підкреслює словами «насамперед», ніби це було найважливіше, про що він говорить у розділі або навіть у всьому Посланні? Невже це справді таке важливе питання? Ми повинні пам'ятати те, про що дізналися за час вивчення Послання: Яків незадоволений поверховою вірою та релігійною формою, незважаючи на негативні відгуки про нього, які ми іноді чуємо. Яків настільки глибоко орієнтований на Євангеліє, що встановлює для нас стандарти, занадто високі для досягнення

без Божої прощаючої благодаті. Наші слова показують, що в нашому серці: «Чим переповнене серце, те промовляють уста» (Матв. 12:34). Теологія Якова наповнена мисленням Ісуса, Який наказує: «А Я кажу вам зовсім не клястися: ні небом, бо воно є Божим престолом; ні землею, бо вона є підніжжям для Його ніг; ні Єрусалимом, бо це місто великого Царя» (Матв. 5:34, 35). Очевидно, деякі люди навіть клялися своєю головою, щоб підтвердити достовірність своїх слів (вірш 36). Але Ісус сказав, що все це – зло: «Хай же буде ваше слово “так” – так, “ні” – ні, а що більше цього, те від лукавого» (Матв. 5:37).

Усе належить Богові, включаючи кожну волосинку на нашій голові (навіть якщо їх не так багато!), тому «нам нічого закладати на доказ своєї правоти, бо ми не маємо нічого власного... Усі вчинки християнина повинні бути ясними, як сонячне світло. Істина походить від Бога; неправда в будь-якій із багатьох своїх формах – від лукавого» (Е. Уайт. Небесні принципи щасливого життя, с. 66, 68).

Звичайно, Христос не забороняв присягу в суді, оскільки, коли первосвященик закликав Його, Він не відмовився від відповіді і навіть не засудив сам процес, незважаючи на цілий ряд відхилень від прийнятого судочинства (Матв. 26:63, 64). Коли ми говоримо правду, необхідно пам'ятати: перше і найголовніше – нам рідко буває відома вся правда навіть про самих себе, тому ми повинні виявляти покору. Друге – коли ми говоримо правду, її завжди необхідно говорити з любов'ю, для повчання слухачів.

Прочитайте Ефес. 4:15, 29 і Колос. 4:6. 3 молитвою поміркуйте над могутньою вісткою цих текстів. Подумайте, наскільки іншим (і кращим) було б ваше життя, якби ви, завдяки Божій благодаті, суворо дотримувалися цих настанов.

П'ЯТНИЦЯ

12 грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте в книзі Е. Уайт «Пророки і царі» розділи «Від Ізреєлю до Хорива» (с. 155-166); «Чого ти тут?» (с. 167-176); «В дусі та силі Іллі» (с. 177-189).

«Терпляче чекати, довіряти навіть тоді, коли все видається похмурим, – ось урок, який мають засвоїти керівники Божої справи. Небо не залишить їх у час неволі. Ніщо не здається таким безпорадним і водночас найбільш непереможним, як душа, котра відчуває свою нікчемність і в той же час цілковито покладається на Бога...

Незважаючи на випробування, іди вперед. Таким чином зміцниться твоя віра і ти будеш здатний до служіння. Історії Святого Письма записані не тільки для звичайного читання і захоплення ними; віра Божих слуг далекої давнини має діяти і в нас» (Е. Уайт. Пророки і царі, с. 174, 175).

Питання для обговорення:

1. Усі ми знаємо притчу про пшеницю і кукіль, які ростуть разом до жнив (Матв. 13:24-30). Що це означає в термінах церковної дисципліни? Яке значення має ця притча в контексті розгляду відкритого повстання або відступництва в наших рядах? Чи повинні ми просто сидіти і нічого не робити, вважаючи, що ця проблема буде вирішена під час Приходу Господа? Звичайно, ні. Як у світлі притчі Христа і прикладів дисципліни в ранній Церкві (наприклад, у громаді Коринту, в Галатії) ми повинні поводитися з «куколем», особливо таким, єдина мета котрого – заглушити «пшеницю»?
2. Усі ми зустрічаємося зі спокусами й випробуваннями. Які обітниці з Біблії та праць Еллен Уайт послужили для вас утіхою і допомогли встояти у вірі? Які біблійні персонажі були для вас особливо значущі під час труднощів?
3. Яків радить нам: «Не нарікайте один на одного, брати» (5:9). Але ж дії людей, навіть християн, можуть непокоїти і дратувати нас. Як нам навчитися любити, прощати, терпіти й підніматися над багатьма життєвими «дрібницями», котрі можуть призвести нас до зневіри, зробити дратівливими і неправдивими свідками?

ШЛЯХ СМЕРТІ (Частина 2)

Раптом Джоел пригадав, що сьогодні субота і що батьки в цей самий час у церкві моляться за нього. Серед хаосу хлопець став на коліна в кутку кімнати і почав молитися. Він був упевнений, що смерть близько. Він розгорнув книгу Псалтир і почав читати. Джоел знову помолився: «Господи, Ти рятував Давида від ворогів. Якщо з цієї ситуації я вийду живим, то віддам своє життя Тобі і розповім іншим, що Ти зробив для мене. Прощу Тебе, врятуй мене!»

Один з місцевих жителів побачив Джоела, який стояв на колінах, молився і читав маленьку книгу. Він подумав, що хлопець ворожить, і злякався. Тим часом юнаки шукали якийсь спосіб переконати жителів у своїй невинності. Один з них згадав ім'я людини, у якої вони ночували минулої ночі, і назвав охоронцеві її ім'я.

— Будь ласка, знайдіть його! Він розповість вам, де ми були минулої ночі! — просили в'язні. Незабаром люди повернулися з чоловіком, який зміг підтвердити їхню історію. Не минуло й хвилини, як Джоел та його супутники були звільнені.

Один чоловік сказав Джоелу:

— Годину тому ми готові були вбити вас, але коли побачили, що ти ворожиш, то дуже злякалися.

Юнак спочатку збентежився, але потім зрозумів: Бог використовував його і навіть страх на цих людей, щоб звільнити їх.

Молоді люди повернулися до селища, але пізніше їх схопила мексиканська влада і повернула до кордону Гватемали. Повернувшись додому, Джоел розповів батькам про все, що трапилося. Він дізнався, що того дня, коли його схопили, мама відчула особливу потребу помолитися і провела в молитві весь день.

Уночі Джоел не міг заснути. Він розмірковував про своє життя і ніяк не міг повірити, що вижив. Юнак також пригадав інші випадки зі свого життя, коли міг померти, але залишився живим. Він усвідомив, що Бог завжди був за нього, навіть коли він відкидав Його керівництво у своєму житті.

Джоел виконав свою обіцянку Богові та повернувся до Церкви. Він поділився своїм свідченням у громаді і попросив у членів Церкви пробачення. Через кілька місяців він охрестився.

Джоел не повернувся до своєї банди, але час від часу зустрічався з її членами. Вони помітили зміни, які відбулися в ньому, і Джоел розповідав їм, як Ісус врятував його та звільнив від наркотиків, ненависті й сатанинських кайданів. Зараз він керує Малою групою в церкві і служить дяконом. Йому подобається вивчати з людьми біблійні уроки та розповідати їм про Ісуса.

— Я хотів би змінити ще дещо, — розповідає Джоел. — Вести тагування з тіла. Але коли прийде Ісус, він очистить моє тіло і зробить його бездоганим. Я шкодую про ті роки свого життя, які витратив на сатану, а не на Христа. Я хочу все життя присвятити Богові і приводити людей до Ісуса, Який не раз рятував мене. Він змінив моє життя.

Джоел Сандовал живе з батьками на півночі Гондурасу. Він працює на швейній фабриці, а весь вільний час присвячує місіонерському служінню.

МОЛИТВА, ЗЦЛЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ

Біблійні тексти для дослідження: Якова 5:13-20; 1 Івана 5:14; 1 Кор. 15:54; Євр. 12:12, 13; Івана 8:43-45; Прип. 10:12.

Пам'ятний вірш: *«Тому визнавайте один перед одним гріхи, молитесь один за одного, щоб зцілитися. Бо має велику силу ревна молитва праведника» (Якова 5:16).*

Людей приваблює все надприродне й магічне. Їхню увагу часто привертають видовища, вони керуються цікавістю. Тому коли Ісуса просили здійснити чудо просто заради розваги (Луки 23:8, 9), для підтвердження Його месіанства (Матв. 12:38-41) або навіть для задоволення Його власних потреб (Матв. 4:2-4), Він відмовлявся. Дух, Яким Ісус навчав з владою та здійснював чудові зцілення, — це не просто сила, яку можна використовувати, навпаки, ми повинні бути інструментами в Його руках. Бог з радістю зцілив би кожного хворого, але Він зацікавлений у більш надійному зціленні.

Саме в цьому контексті ми розглянемо деякі важливі записання: як слід розуміти слова в Посланні Якова про зцілення хворих? Чи існує взаємозв'язок між зціленням і прощенням, дарованим у відповідь на молитву? Ілля представлений як важливий приклад молитви під час поширення відступництва. Чого ми можемо навчитися з його молитовного життя та справи навернення ізраїльтян до Бога й істинного поклоніння?

ВАЖЛИВІ ХРИСТІЯНСЬКІ ІНСТРУМЕНТИ

Прочитайте Якова 5:13. Яке цікаве зіставлення робить апостол? Як ми застосовуємо ці поради у своїх досвідах?

Говорячи про різні почуття (страждання і радість), Яків пов'язує їх з молитвою і прославленням: молитесь, коли страждаєте, прославляйте, коли радієте. Однак ці дві дії не дуже відрізняються одна від одної, оскільки багато біблійних псалмів прославлення водночас є й молитвами. Яків також починає своє Послання, спонукаючи читачів: «Брати мої, майте велику радість, коли попадаєте в різні випробування, знаючи, що випробування вашої віри розвиває терпеливість» (Якова 1:2, 3). Час молитви і час прославлення можуть бути більше переплетені, ніж ми зазвичай вважаємо.

Слово «страждає» в Якова 5:13 походить від того ж кореня, що й слово в Якова 5:10, де йшлося про страждання пророків. Воно означає як фізичні, так і душевні страждання, «насамперед та більше через небезпеки і труднощі війни» (Ceslas Spicq, Theological Lexicon of the New Testament, vol. 2, p. 239), а також з причини виснажливої фізичної праці і важких зусиль. Також це слово використане в 2 Тим. 2:9 та 4:5 для опису «важкої праці апостолів, яка не може бути зупинена жодними труднощами і стражданнями» (Theological Lexicon of the New Testament, vol. 2, p. 240). Як християни, ми під час труднощів інстинктивно звертаємося до Бога. Молитва особливо важлива у важкі часи, але спів або виконання на інструменті духовної музики (слово «псаллето» може означати і те, й інше) також допомагає.

«Спів — це акт поклоніння такою ж мірою, що й молитва. Багато пісень є, по суті, молитвами» (Е. Уайт. Виховання, с. 168). Скільком із нас у хвилини переживання або самотності піднімали дух згадані слова гімну! Серед нас є страждальці та зневірені, котрі потребують підбадьорення; наше відвідування, наповнене молитвою і співом, поцінить їх. «Радійте з тими, що радіють, і плачте з тими, що плачуть» (Римл. 12:15). Це може, як ніщо інше, підбадьорити і нас самих.

Книга Псалмів – скарбниця молитов та пісень, які здатні надихнути, підбадьорити, спрямувати, коли ми не знаємо, куди звернутися за допомогою.

Усі ми знаємо, що страждання можуть наблизити нас до Господа, спонукати молитися. Які духовні небезпеки підстерігають віруючого, коли в нього все гаразд? Чому саме в цей час таким важливим є прославлення? Про що воно повинно нам нагадує?

Понеділок

15 грудня

МОЛИТВА ЗА ХВОРИХ

Прочитайте Якова 5:14, 15. Про які важливі дії, пов'язані з помазанням хворих, згадує Яків та які вагомні духовні складові містяться в цих текстах? _____

Факт, що хвора людина кличе пресвітерів Церкви здійснити над нею елеєпомазання «в ім'я Господнє» та помолитися, виражає духовне бажання окремої людини і загальне переконання в тому, що для зцілення необхідне Божественне втручання (Марка 6:13). Згадка про прощення гріхів свідчить: Бог за допомогою релігійного ритуалу не відновить фізично людину, яка при цьому не бажає духовного зцілення. «Якщо певні особи прагнуть молитви за відновлення їхнього здоров'я, їм необхідно пояснити, що порушення Божого Закону – чи фізичного, чи духовного, – є гріхом і для отримання Його благословення гріх необхідно визнати й залишити» (Е. Уайт. Служіння зцілення, с. 228).

Прохання про Божественне втручання та звернення до пресвітерів Церкви припускає, що хвороба позбавляє дієздатності і, можливо, обряд потрібно провести невідкладно у зв'язку з регулярним церковним зібранням. Тут, коли йдеться про хворих, використовуються два різних грецьких слова: перше – «астенео» у вірші 14 (воно також ужите у випадку з Тавітою, яка «захворіла й померла» – Дії 9:37); друге – «камно» у вірші 15, воно відноситься в основному до хворих, але також до помираючих. У цьому контексті йдеться про фізично

виснажену або людину при смерті. Чудове зцілення може здійснитися у відповідь на «молитву віри», яка має на увазі послух Божій волі, якою б вона не була (1 Івана 5:14), тобто відбудеться зцілення чи ні. Однак згадка про те, що Господь «підійме» (грецьке «егейро» – «піднімати», «воскрешати») хворого (порівняйте з виразом «спасе... від смерті» в Якова 5:20), безпомилково вказує на воскресіння як єдине повне зцілення, коли «це тлінне зодягнеться в нетління, а смертне зодягнеться в безсмертя» (1 Кор. 15:54).

Багато з нас знають про випадки елеєпомазання або навіть самі брали в них участь, коли хворі не отримували зцілення, а помирили. Чому тоді надія на воскресіння, яка міститься в цих текстах, є нашою єдиною гарантією?

Вівторок

16 грудня

ЗЦІЛЕННЯ ДУШІ

Зцілення душі ще важливіше, ніж зцілення тіла. Адже наша мета не в тому, щоб зробити людей більш здоровими грішниками, а в тому, щоб указати їм на вічне життя в Ісусі. Можливо, з цієї причини єдине абсолютне посилення на зцілення в до-сліджуваному нами уривку міститься в пам'ятному вірші, який віддається від гіпотетичних ситуацій, представлених у віршах 13-15. Слово, що означає в цьому вірші «зцілення» («іаомай»), може означати зцілення, яке виходить за межі лікування фізичних хвороб (див., наприклад, Матв. 13:15). Натякнувши у вірші 15 на більш широке розуміння зцілення (на воскресіння), Яків підкреслює зв'язок між хворобою та гріхом. Саме гріх – головна причина всіх наших проблем. Це не означає, що будь-яку хворобу можна пов'язати з конкретним гріхом, але хвороба і смерть є результатом того, що всі ми грішники.

Прочитайте Марка 2:1-12 (порівняйте з Євр 12:12, 13; 1 Петра 2:24, 25). Про яке зцілення йдеться в уривках і що є основою зцілення? _____

Віра в Ісуса приносить зцілення від духовних вад і гріха. У певному розумінні кожне здійснене Ісусом зцілення було притчею, мета якої – привернути увагу людей до їхньої осно-

вної потреби — потреби в спасінні. У випадку, описаному в Марка 2, паралізованого найбільше турбувало духовне зцілення, тому Ісус відразу ж запевнив його в прощенні гріхів. «І все ж він бажав не стільки фізичного одужання, скільки звільнення від тягара гріха. Якби тільки побачити Ісуса й одержати запевнення в прощенні і примиренні з Небом! Після того він був готовий жити чи померти — згідно з Божою волею» (Е. Уайт. Христос — надія світу, с. 267). У той час як Божі цілителі сьогодні повинні застосовувати всі доступні медичні засоби для лікування хвороби, необхідно також докласти зусиль, щоб зцілити всю людину не тільки для тимчасового життя, а й для вічності.

Зцілення також включає в себе зцілення взаємовідносин, тому апостол закликає нас: «Тому визнавайте один перед одним гріхи» (Якова 5:16), маючи на увазі тих, із ким ми неправильно повелися (Матв. 18:15, 21, 22). Тобто якщо ви образили когось або з кимсь погано повелися, визнайте це перед ним. Тоді на вас зійде Боже благословення, оскільки процес визнання власної провини включає в себе смерть свого «я», і тільки через цю смерть Христос зможе мешкати у вас.

Середа

17 грудня

ПРИКЛАДИ МОЛИТВИ

Прочитайте Якова 5:17, 18. Який урок щодо молитви ми можемо почерпнути з прикладу Іллі? Як це пов'язано зі зціленням, прощенням та відновленням?

Наведені вірші ілюструють запевнення, записане в Якова 5:16: «Має велику силу ревна молитва праведника». Ілля був людиною «праведною», він навіть був узятий на небо, проте не являв собою надлюдину. Він переживав ті ж почуття, ті ж негаразди, що й ми. Факт, що Бог чув його молитви, свідчить про те, що наші молитви також будуть почуті. Яків каже, що Ілля «помолився молитвою» (в англійській версії «ревно молився»), щоб не було дощу (подробиця, не згадана в Старому Завіті). Очевидно, він просив про виконання обітниць, записаної в П. Зак. 11:13-17 (текст Якова 5:18 містить алюзію на ці вірші).

Згідно з пророцтвом, записаним у книзі Повторення Закону, поклоніння ізраїльтян Ваалові, богові грози і блискавки, не могло залишитися без наслідків. Хоча нам невідомо, скільки часу Ілля молився, перш ніж надійшла відповідь, його прохання ґрунтувалися на ретельному дослідженні Божого Слова та роздумах над ним у світлі обставин. Можливо, у своїй молитві він цитував пророцтво з книги Повторення Закону, як і Даниїл молився про Єрусалим на підставі пророцтва Єремії (див. Дан. 9:2, 3). Наші молитви також стануть більш ефективними, якщо їм передуватимуть роздуми над обставинами у світлі Божого Слова.

Період посухи в три з половиною роки (про нього також згадується в Луки 4:25) є важливим часом випробування в Біблії (пророчий період — півтижня або три з половиною роки служіння Ісуса (Дан. 9:27), а також період часу, часів і половини часу — відступництво в християнстві (Дан. 7:25; Об'явл. 12:14)). Наприкінці цього періоду Бог використав Іллю, щоб почати справу відродження й перетворення, аби пробудити ізраїльський народ до усвідомлення глибини свого відступництва. Ця робота була прообразом служіння як Івана Хрестителя, котре він мав здійснювати для Ізраїлю першого сторіччя, готуючи шлях для Першого приходу Христа, так і служіння, яке Бог довірив Своїй Церкві Останку сьогодні, аби приготувати людей до Другого приходу (див. Мал. 4:5, 6; Матв. 11:13, 14).

Як Церква, ми прагнемо до відродження й перетворення. Але воно має розпочатися в нашому житті, у нас самих на особистому повсякденному рівні. Які рішення, котрі визначають напрям вашого життя і вашу остаточну долю, можете прийняти тільки ви?

Четвер

18 грудня

ВІДНОВЛЕННЯ ТА ПРОЩЕННЯ

Божий Дух працював через Іллю, щоб відновити взаємовідносини між Ізраїлем і Богом. Однак більша частина служіння Іллі проходила не на горі Кармел. Це був тільки початок! Він здійснював своє служіння в маленьких селищах та оселях і навчав духовних лідерів у пророчих школах, як працювати для справи відродження й реформи.

Прочитайте Якова 5:19, 20. Як описана тут праця перегукується з працею, яку здійснювали Ілля, Іван Хреститель та інші? Див. Луки 1:16, 17; Дії 3:19.

Ми часто забуваємо, як рік за роком Ілля ніжно й терпляче здійснював своє служіння. Праця Івана Хрестителя також полягала в тому, щоб навернути людей до істини, пробудити в них бажання покаятися й охреститися. Подібними словами Ісус змалював і Своє служіння: направляти людей від омани до істини (див. Івана 8:43-45).

У гіпотетичній ситуації, зображеній в Якова 5:19, 20, у грецькому оригіналі використовується умовна конструкція, з якої випливає, що відступництво не обов'язково повинно мати місце, проте можливе. Ухилення від істини означає відступництво не тільки в доктрині, а й у способі життя, оскільки дуже часто перше веде до другого. Ми починаємо ставити під сумнів нашу віру, що спричиняє двоєдушність у поведінці і врешті-решт відкрите відступництво. «Хто на-вернув грішника з його облудної дороги, спасе свою душу від смерті» (Якова 5:20). Отже, Яків закликає своїх братів у церкві здійснювати справу, подібну до справи Іллі, — на-вертати людей до Бога.

Ця справа вимагає багато терпіння, співчуття, ніжності й покори: «Брати, якщо і впаде людина в якийсь переступ, то ви, духовні, виправляйте такого духом лагідності, кожний пильнуючи за собою, щоб і самому не потрапити в спокусу» (Іал. 6:1). Робота Іллі полягає в тому, щоб наvertати серця до Бога і Його народу, а не відvertати їх. Часто людина усвідомлює свій гріх і не потребує, щоб їй указували на нього. Вона більше потребує прощення, яке Ісус явив і дарував Своєю смертю. Спасіння душ від смерті можливе тільки через «покриття» гріхів, застосування Євангелія в нашому житті та готовність стати зняряддями милості (Прип. 10:12).

Подумайте про людину, яка справді погано повелася і знає про це. Що ви можете зробити або сказати, щоб допомогти цій людині повернутися до Господа?

П'ЯТНИЦЯ

19 грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте в книзі Е. Уайт «Служіння зцілення» розділ «Молитва за хворих» (с. 225-233); у книзі «Велика боротьба» розділ «Пастки диявола» (с. 518-523).

«Христос... закликає нас об'єднатися з Ним в ім'я спасіння людства. «Даром отримали, — каже Він, — даром давайте» (Матв. 10:8). Гріх — це найбільше зло, і наш обов'язок — виявляти милість до грішника й допомагати йому. Чимало людей помиляються в житті й відчувають сором за свою небачність. Вони потребують слів підбадьорення. Усвідомлюючи власні помилки, декотрі впадають у відчай. Ми не повинні залишатися байдужими до таких.

Говоріть слова віри і підбадьорення, які будуть цілющим бальзамом для засмученої пораненої душі» (Е. Уайт. Христос — надія світу, с. 504).

Питання для обговорення:

1. Згадайте той час, коли ви схибили, завдавши власним гріхом біль собі, оточуючим і Господу. Наскільки важливо для вас було мати друзів, котрі, не схвалюючи ваших дій, намагалися підтримати й підбадьорити вас? Що вам найбільше запам'яталося з тих досвідів та як ці спогади допомагають вам так само ставитися до тих, хто помиляється?
2. З молитвою уважно прочитайте Якова 5:16. Які важливі духовні уроки містяться в тексті для нас? Що в них сказано про силу молитви та її важливість для нашого духовного життя? Хоча молитва може і має бути переважно особистим переживанням, поговоріть у класі про те, що молитва здійснює для вас, як ви отримували відповіді на молитви та як навчилися довіряти Господу, коли на молитви не надходить бажана відповідь. Що можете сказати про найважливішу практичну користь від ефективної палкої молитви?

— Почекаємо тут поліцейського, який відвезе вас до в'язниці, — сказав військовий.

Ми кілька разів просили чоловіка дозволити нам поговорити з батьками, але він ігнорував усі наші прохання. Для зміцнення мужності ми почали співати псалом «Поруч ми стоїмо». Набравшись сміливості, почали співати голосніше, так щоб люди, котрі проходили повз, могли почути нас.

Потім я побачив жінку з церкви, котра проходила неподалік. Я покликав її, і ми попросили, щоб вона розповіла про все нашим батькам. Жінка повернулася до церкви і все розповіла. Незабаром прийшов поліцейський та відвіз нас у СІЗО. Ми були вражені, що це відбувається насправді. Чи зможуть батьки знайти нас?

(Далі буде)

ПІД АРЕШТОМ (Частина 1)

ДЖОВАННІ ЗАЛДІВАР

Наш пастор планував провести евангельські зустрічі. Він надрукував запрошення та розподілив їх серед членів церкви. Він спонукав кожного члена Церкви запрошувати своїх рідних, друзів, сусідів і хотів, щоб молодь теж брала участь у цьому.

У той час уряд Куби ставився до релігії більш непримиренно, ніж зараз. Люди могли ходити до церкви і поклонятися Богові, але уряд був категорично проти будь-якої місіонерської діяльності.

У суботу після обіду, коли наші батьки були на репетиції хору, ми з чотирма дівчатами вирішили роздати запрошення на евангельську програму. Ми пройшли кілька кварталів, роздаючи запрошення кожному зустрічному. Натхненні тим, що люди брали запрошення, ми вирішили піти на дитячий майданчик на кілька кварталів далі.

Один чоловік сидів на лавці і спостерігав за нами. Він покликав нас до себе і запитав, що ми роздаємо. Я дав йому запрошення і запропонував прийти на евангельські зустрічі. Чоловік кілька секунд розглядав запрошення, а потім сказав:

— Ви порушуєте закон, роздаючи релігійну літературу. Де ваші батьки?

— Вони в церкві, у декількох кварталах звідси, — відповів я.

— Я повинен заарештувати тебе, — встаючи, сказав чоловік.

Тільки тепер я помітив, що на ньому — війська форма.

— Ви не можете нас заарештувати. Президент Кастро сказав, що на Кубі свобода віросповідання.

— Підемо в поліцію і там усе вирішимо, — сказав чоловік, указуючи на маленьку будівлю біля парку. Ми пішли з цим чоловіком до поліцейської дільниці, і там він комусь зателефонував.

ВІЧНЕ ЄВАНГЕЛІЄ

Біблійні тексти для дослідження: **Євр. 4:2; Псал. 130:3, 4; Луки 15:11-32; Римл. 3:24-26; Євр. 10:1-4; Об'явл. 14:12.**

Пам'ятний вірш: «*Здалека Господь з'явився мені та й промовив: Я вічним коханням тебе покочав, тому милість тобі виявляю!*» (Єрем. 31:3).

Вивчаючи Послання Якова, ми розглянули ряд питань, пов'язаних з Євангелієм, та провели деякі порівняння з книгами інших біблійних авторів. Не завжди легко чітко усвідомити, як слова Якова відповідають іншим частинам Писання, особливо Євангелію, але, як ми побачили, — вони відповідають. І це дуже важливо, оскільки Євангеліє — основа даного нам (людям останніх днів) доручення проповідувати «вічне Євангеліє... усякому народові, поколінню, племені і народності» (Об'явл. 14:6).

Цього останнього тижня ми зосередимося на базових питаннях «вічного Євангелія», тобто спасінні через віру — вченні, викладеного в усій Біблії, включаючи й Послання Якова.

Надзвичайно важливо пам'ятати, що Біблія не суперечить собі, особливо в такому основоположному питанні, як спасіння. Завершуючи квартал оглядом Євангелія (Доброї вістки) в Біблії, ми зможемо краще побачити, як Послання Якова відповідає цій розширеній картині Божого Плану спасіння.

ЄВАНГЕЛІЄ В СТАРОМУ ЗАВІТІ

«Адже ми, як і вони, одержали Добру Звістку; але слово, яке слухали, не принесло їм користі, бо не слухали з вірою» (Євр. 4:2).

У цьому вірші міститься вражаюча ідея. По-перше, Євангеліє — це не просто «Добра Звістка», а Добра Звістка, яка звіщалася в Старому Завіті. По-друге, у старозавітний час Євангеліє проповідувалося так само, як і в новозавітний. Немає жодного натяку на якусь різницю в самій вістці. Тому проблема полягала не в слові, а в тому, як його слухали. Сьогодні теж різні люди по-різному слухають одну й ту ж євангельську вістку. Наскільки ж важливо повністю довіряти вченню Слова, аби під час проповіді Євангелія ми правильно слухали його.

Прочитайте наведені вірші й узагальніть євангельську вістку, яка міститься в кожному з них:

Бут. 3:15 _____

Вих. 19:4-6 _____

Псал. 130:3, 4; Псал. 32:1-5 _____

Ісаї 53:4-11 _____

Єрем. 31:31-34 _____

Ви помітили спільну лінію? Бог вступається, щоб спасти нас; Він прощає наші гріхи і вкладає в нас «ворожнечу» до гріха, щоб ми могли «захотіти і послухатися» (Ісаї 1:19). Один (Ісус) помер за багатьох, поніс їхні (наші) беззаконня і виправдовує несправедливих. Новий Завіт відрізняється від Старого тим, що Закон написаний у серцях і гріхи вже не згадуються (Євр. 8:10-12). Одним словом, прощення і нове народження — це свого роду пакет: виправдання й освячення являють собою Боже вирішення проблеми гріха. Наведені тексти можна доповнити ще багатьма іншими, оскільки через всю Біблію проходить така вістка: незважаючи на наш гріх, Бог любить нас і зробив усе можливе, щоб спасти нас від гріха.

Як ми, християни, котрі вірять у важливість дотримання Закону, можемо захистити себе від хибного уявлення про те, що дотримання Закону виправдовує нас? Чому це не завжди легко?

ЄВАНГЕЛІЄ СТАЛО ТІЛОМ

Для деяких людей важко розгледіти Євангеліє в Євангеліях! Учення Ісуса може здатися законництвом, але тільки якщо ми не почуємо іншу частину історії. Більшість людей в Ізраїлі за часів Ісуса вважали себе вірними послідовниками Бога. Вони підтримували служіння в храмі, сплачуючи необхідні податки та приносячи призначені жертви. Вони утримувалися від нечистої їжі, здійснювали обряд обрізання, дотримувалися святкових днів та суботи і взагалі намагалися дотримуватися Закону, як їх навчали релігійні вожді. Але прийшов Іван, закликаючи до покаяння та хрещення. Більше того, Ісус говорив про необхідність нового народження (Івана 3:3, 5) і наголошував: «Коли ваша праведність не перевищить праведності книжників і фарисеїв, то не ввійдете до Царства Небесного» (Матв. 5:20). Тобто Ісус застерігав: «Вам потрібно те, чого у вас немає. Діла ваші не спасуть вас».

Прочитайте Луки 15:11-32; 18:9-17. Як ці притчі ілюструють Євангеліє?

У першій наведеній притчі розповідається про те, що син загублений, проте не усвідомлює цього. З часом він починає по-новому дивитися на любов батька і в нього з'являється палке бажання повернутися додому. Його гордість минула. Сподіваючись, що його приймуть як слугу, син вражений тим, з якими почестями і щедрістю батько прийняв його. Взаємодійності не просто відновлені, вони змінені. Таку ж невідповідність очікуваням ми зустрічаємо в другій притчі. Бог не зглянувся на «праведного» фарисея, натомість «грішного» митаря не тільки прийняв, а й виправдав, простив і звільнив від провини.

Обидві історії допомагають нам краще побачити Бога як Отця, Котрий виправдує нечестивих. Ісус каже про чашу із соком, видавленим з виноградних ягід: «Це кров Моя Нового Завіту, що за багатьох проливається на відпущення гріхів». Він страждає як справжній Пасхальний Агнець, приймаючи на

Себе смерть, яку мали прийняти ми (Матв. 26:28, порівняйте з Марка 10:45). Таким чином, спасіння дане нам даром, бо Ісус заплатив за нього повну ціну.

Яку надію вселяє у вас кожна з наведених притч? У яких персонажах цих притч ви впізнаєте себе? Що ваша відповідь говорить про те, які зміни мають відбутися у вашому духовному житті?

Вівторок

23 грудня

ЄВАНГЕЛІЄ В ПОСЛАННЯХ ПАВЛА

Подібно до багатьох своїх співвітчизників, Павло вважав себе духовно благополучною людиною. Але потім він побачив Ісуса – «Божого Сина, Який полюбив мене й віддав Себе за мене» (Гал. 2:20). Несподівано він усвідомив себе не спасеним, а загиблим, не Божим слугою, а Його ворогом, не праведним, а першим із грішників. Покривало, яке залишалося на його очах при читанні Старого Завіту, тепер упало. Завдяки Божому об'явленню, даному йому особисто і через Святе Письмо, його серце було перетворене і життя змінилося назавжди. Ми не зрозуміємо послань Павла, доки не пізнаємо цих важливих фактів.

Прочитайте в даному контексті 2 Кор. 3:14-16, а потім вірші 2-6. На яких важливих кроках робить наголос Павло?

Значення Старого Завіту стає зрозумілим тільки тоді, «коли ж хто навертається до Господа» (вірш 16). Ісус – шлях до спасіння. Усе починається і завершується в Ньому. Для ізраїльтян, зокрема і для Павла до його навернення, котрі поклалися на свій послух, служіння Старого Завіту було служінням смерті. Чому? – Тому що «всі згрішили» (Римл. 3:23), включаючи й ізраїльський народ, так що Заповіді могли тільки засудити їх (2 Кор. 3:7). Проте на відміну від них, віруючі в Коринті являли собою «лист Христа...», написаний не чорнилом, а Духом Живого Бога, не на кам'яних скрижалях, а на скрижалях серцець» (вірш 3).

Прочитайте Римл. 1:16, 17; 3:24-26. Як Павло визначає Євангеліє? Що ми здобуємо вірою через Христа?

Євангеліє — «Божа сила на спасіння кожному, хто вірить». Праведність ґрунтується не на тому, що ми робимо, а на тому, що зробив для нас Христос і на що ми надіємося вірою. Таке переконання зростає «з віри у віру» (Римл. 1:17). Ця думка Павла розкривається далі в Посланні до римлян, серцем якого є закінчення третього розділу. Через Христа ми маємо викуплення (Бог викупив нас, заплативши за наші гріхи), виправдання (ми звільнені від вини й очищені благодаттю) і прощення (Бог приймає нас і «забуває» наші минулі гріхи). Дивовижно, але через жертву Христа Бог доводить Своєю справедливістю у виправданні тих грішників, віра котрих зосереджена в Ісусі.

Середа

24 грудня

«НОВИЙ» ЗАВІТ

Послання до євреїв називає Новий Завіт «кращим», ніж Старий (Євр. 8:1, 2, 6). Виникає логічне запитання: чому Бог установив Старий Завіт, якщо він не був досконалим? Однак проблема полягала не в завіті, а у відгуку людей на нього.

Прочитайте Євр. 7:19; 8:9; 10:1-4. Які проблеми, пов'язані зі Старим Завітом, згадані в текстах?

Люди «порушили Мій Завіт» (Євр. 8:9), виявивши непослух та бунтівний дух. Цей факт поряд з тим, що принесені в Старому Завіті жертви тварин ніколи не змогли б усунути гріхи (Євр. 10:4), означав: проблема гріха залишалася. Тільки «одноразовим принесенням тіла Ісуса Христа» гріх міг бути викуплений, включаючи і гріхи, учинені в першому завіті (Євр. 10:10; 9:15). «Бо Закон нічого не вдосконалив; тож нововведене — краща надія, якою ми наближаємося до Бога» (Євр. 7:19) через обітницю Нового Завіту.

У певному розумінні Новий Завіт зовсім не новий, оскільки, починаючи з даної в Едемі обітниці про насліддя, яке зітре

голову змія, План спасіння завжди ґрунтувався на смерті Христа — «Агнца, заколеного від заснування світу» (Об'явл. 13:8; див. також Єрем. 32:40; Євр. 13:20, 21; Івана 13:34).

«Завіт благодаті — це не нова істина, бо він існував у Божому розумі споконвіку. Ось чому він названий вічним завітом» (Е. Уайт. Віра, якою я живу, с. 77).

З іншого боку (як бачимо на прикладі Павла), коли ми наvertsаємося до Господа, відбувається щось особливе. У контексті вічного завіту Бог обіцяв: «Дам їм у серце Свій страх, щоб не відступали від Мене!» (Єрем. 32:40). Без віри прощення в жертву тварин уподібнювалося до плати за гріхи. Але споглядання Ісуса, Який, «незважаючи на сором... перетерпів хрест» і витримав «від грішників... таку наругу» (Євр. 12:2, 3), відкриває велику ціну гріха і Добру вістку про те, що Він заплатив цю ціну «кров'ю вічного Завіту» (13:20). «Новий» Завіт змінює наше бачення всього, наприклад, заповіді любити один одного. Вона не зовсім нова (Левит 19:18), за винятком того, що ми повинні не просто любити свого ближнього, «як самого себе», але «як Я [Ісус] полюбив вас» (Івана 13:34).

Яким чином ми можемо навчитися любити ближніх так, як Ісус полюбив нас?

Четвер

25 грудня

КУЛЬМІНАЦІЯ ЄВАНГЕЛІЯ

«Але в ті дні, коли залунає голос сьомого ангела, коли він має засурмити, — тоді завершиться Божа таємниця, яку Він сповістив Своїм рабам — пророкам» (Об'явл. 10:7).

Важливо зауважити, що Об'явл. 10:7 — один із двох віршів у книзі Об'явлення (другий записаний в Об'явл. 14:6), які конкретно вказують на проповідь Євангелія (трецьке слово, перекладене як «благовістив» — «еуангеліздо», буквально означає «проголошувати добру вістку»). Для адвентистів сьомого дня ці два розділи мають особливе значення, оскільки в них описані наші покликання й доручення. Бог особливим чином доручив нам, як жодній іншій групі людей, проголошувати «вічне Євангеліє».

Як ми побачили, від книги Буття до книги Об'явлення Євангеліє залишається тим самим. Той самий Закон, той самий завіт. Ісус, Павло та Яків підтверджують, що в це ж Євангеліє вірив Авраам (Івана 8:56; Римл. 4:13; Якова 2:21-23). Деяким важко погодитися з таким твердженням тільки тому, що вони визначають Євангеліє більш вузько, ніж виначає Святе Письмо. Однак слухняна віра Авраама з'явилася завдяки його передбаченню жертви Ісуса. Щоб спаситися, нам не потрібно врівноважувати віру з ділами. Досить однієї віри, але вона не повинна носити лише інтелектуальний характер, як у диявола, або бути самовпевненою, вимагаючи виконання Божих обітниць, не виконуючи умов спасіння; віра має бути дійовою.

Чому згадки в Об'явл. 12:17 та Об'явл. 14:12 про дотримання Заповідей, свідчення та віру Ісуса мають особливе значення в контексті вічного Євангелія?

Вирішальним питанням наприкінці часу буде наступне: кому ми поклоняємося і підкоряємося? Богові, Котрий «створив небо, і землю, і море, і джерела вод» (Об'явл. 14:7), чи звірові та його образам? Послух Заповідям (включаючи і заповідь про суботу) через віру Ісуса вирізняє тих, хто залишається вірними до кінця. Справжня релігія вимагає віри і послуху.

«Хоча часто їм доводилося зазнавати ганьби й переслідувань, вони постійно свідчили про незмінність і вічність Закону Божого та про святій обов'язок людини шанувати суботу як пам'ятник творінню.

Ці істини, представлені в 14-му розділі книги Об'явлення, у поєднанні з “вічним Євангелієм” будуть особливою рисою Церкви Христа на час Його Приходу, оскільки плодами Трьохангельської вістки буде “терпіння святих, які бережуть Божі заповіді та віру Ісуса”» (Е. Уайт. Велика боротьба, с. 453, 454).

П'ятниця

26 грудня

ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ДОСЛІДЖЕННЯ:

Прочитайте в книзі Е. Уайт «Події останніх днів» розділ «Гучний клич» (с. 198-202).

«Нам потрібно прагнути до вищого стандарту, їти вперед та користуватися нашими високими перевагами. Ми повинні покірно ходити з Богом, не пишатися і не хвалитися досконалістю характеру, але в простій вірі надіятися на кожну обітницю в Слові Божому, бо вони дані слухняним, а не порушникам Божого Закону. Нам потрібно просто вірити Божому свідченню та цілком залежати від Нього, тоді будь-яка можливість самопрославлення або гордості буде усунута. Ми справді спасаємося вірою, проте не пасивною, а вірою, яка діє любов'ю й очищає душу. Рука Христа може досягти найгіршого з грішників і повернути його від беззаконня до послуху; однак жодне християнство не є настільки високим, аби підноситися над вимогами Божого святого Закону. У такому разі Христос не міг би допомогти, це не відповідало б Його вченню та Його прикладу, бо Він каже: “Я, зберігши заповіді Мого Отця, перебуваю в Його любові”. І всі, хто йде за Христом, проявлятимуть послух Божому святому Заповіду» (Е. Уайт. Ознаки часу, 31 березня 1890 р.).

Питання для обговорення:

1. **Поговоріть про різні євангельські акценти у вченні Ісуса, Якова та Павла, включаючи їхні подібності та відмінності. Яким чином, поєднавши їх і побачивши всю картину, ми можемо захистити себе як від законництва, так і від «дешевої благодаті»?**
2. **Відчуваючи розчарування з приводу свого духовного стану, до яких обітниць ми можемо звернутися, щоб отримати бадьорість духу? Чому навіть у найпохмуріші часи ми ніколи не повинні здаватися? Чому обітниця про Христову праведність як дар недостойним грішникам – це ключ, який захищає нас від розчарування?**
3. **Трьохангельська вістка дуже тісно пов'язує творіння з викупленням і спасінням. Те ж саме ми бачимо в Івана 1:1-14. Чому ці дві теми так тісно пов'язані? Яким чином їхній тісний взаємозв'язок допомагає пояснити, чому субота є такою важливою складовою Божого Закону? Як цей взаємозв'язок допомагає нам зрозуміти центральну роль суботи в заключному конфлікті останніх днів?**

УСІЗО нас обшукали і поліція відбрала в нас решту запрошень. Потім поліцейський записав наші імена й адреси, а також назви шкіл, де ми навчалися. Він натякнув, що може повідомити в школу про наш арешт і ми не матимемо шансів вступити до коледжу.

Тим часом жінка повернулася до церкви і розповіла всім, що трапилося. Наші брати і сестри відразу ж почали молитися та просити захисту для нас.

Моя мама і пастор пішли до парку і спробували знайти нас, але ніхто не знав, куди нас відвезли. Тоді вони пішли до районного поліцейського відділку і почали розпитувати про нас. Спочатку поліцейський сказав, що нічого не знає, але пастор наполягав, щоб той негайно знайшов нас. Зробивши кілька телефонних дзвінків, поліцейський повідомив, що ми в центрі для неповнолітніх в іншій частині міста.

У центрі для неповнолітніх деякі дівчатка розплакалися. Нас кілька годин тримали без води та їжі. Сонце майже сіло, ми почали співати і знову відчували бадьорість. Потім з коридору я почув голос мами, яка сперечалася з поліцейським, котрий нас заарештував.

Через кілька хвилин прийшов інший поліцейський і звільнив нас. Але коли ми попросили повернути нам запрошення, він сказав, що в нього їх немає.

Коли ми йшли до церкви, я зупинився й витягнув зі шкарпетки кілька запрошень, які встиг сховати. Я сказав мамі і друзям, що, коли поліцейський відвернувся, я взяв їх зі столу в поліцейській дільниці.

Усі усміхнулися. Дорогою до церкви ми роздали решту запрошень.

Коли ми прийшли до церкви, то дуже здивувалися, побачивши, як багато членів Церкви залишилося помолитися за нас. Усі уважно слухали, коли хлопці розповіли про нашу пригоди. Члени Церкви ще ревніше молилися, дякуючи Богові за наше визволення. А ми особливо молилися за поліцейського, котрий заарештував та охороняв нас, аби Бог спрямував його до церкви і він отримав свободу в Христі.

Джованні Залдівар під час написання цієї історії був випускником школи. Він мріяв стати інженером і допомагати будувати Молитовні будинки на Кубі.